

Afgørelser – Reg. nr.: 07912.00

Fredningen vedrører: Råbjerg Mile

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen: 27-06-2008

Naturklagenævnet: 28-01-2008, 17-01-2008

Fredningsnævnet: 18-08-2004

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

Taksationskommissionen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Att.: Naturområdet, Ole Jappe

Sag nr. 364

Ref. AHD

Sag 364 - Fredning af Råbjerg Mile

Den 27. juni 2008

./. Vedlagt fremsendes et eksemplar af Taksationskommissionens kendelse vedrørende Fredning af Råbjerg Mile.

Søgsmål til prøvelse af Taksationskommissionens afgørelse kan anlægges efter naturbeskyttelseslovens § 88 inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Sag kan anlægges, hvis sagsøgeren har hjemting i Danmark, ved den byret, hvor sagsøger har hjemting.

Med venlig hilsen

Anni Hougaard Dalgas

Taksationskommissionen
Sekretariat
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 72 54 20 00
Fax: 39 27 98 99

Sag nr. 364

Fredning af Råbjerg Mile

Kendelse

(Meddelt den 27. juni 2008)

Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om erstatning i anledning af fredning af Råbjerg Mile er pålagt til Taksationskommissionen af lodsejerne lb. nr. 1, Gorm og Benedikt Friling, lb. nr. 4, Henrik Hjorth, og lb. nr. 5, John Troldborg.

Taksationskommissionen har den 28. maj 2008 afholdt mundtlig forhandling og foretaget besigtigelse.

Ejerne af lb.nr. 1, Gorm og Benedikt Friling var mødt.

For og med ejerne af lb. nr. 4, Henrik Hjorth, og lb. nr. 5, John Troldborg, mødte Nordjysk Landbrug ved konsulent Hans Ole Kristensen.

For By - og Landskabsstyrelsen mødte arkitekt Ole Jappe og fhv. skovrider Frede Jensen.

For Frederikshavn kommune mødte Hans Henrik Jørgensen.

For de enkelte ejendomme er der tilkendt erstatning og nedlagt følgende påstande:

Lb.nr. 1

Naturklagenævnet har tilkendt ejerne af ejendommen, matr.nr. 5 d og 14 b Starholm, Skagen, en erstatning på 43.500 kr., specificeret således:

Landbrugsarealer ikke omfattet af §§ 3 og 8: 0,82 ha à 3.500 kr. = 2.870 kr.

Træbevoksede arealer/skov, der ikke tidligere er fredet: 0,11 ha à 4.000 kr. = 440 kr.

Tilplantningsforbud og terræn/dyrkningsrestriktioner på arealer ikke omfattet af §§ 3 og 8: 7,71 ha à 2.000 kr. = 15.420 kr.

Pleje, færdsel og jagtforringelser: 24,68 ha à 1.000 kr. = 24.680 kr.

Ejerne har principalt nedlagt påstande om en erstatning på 7,6 mio. kr., svarende til ejendommens nuværende værdi, under hensyn til, at ejendommen vil blive værdiløs på grund af manglende bekæmpelse af sandflugten. Ejerne har til støtte for påstanden anført, at staten er erstatningsansvarlig fordi den i en årrække har undladt at bekæmpe sandflugten. Ejerne har endvidere til støtte for påstanden henvist til, at Råbjerg mile efter fredningsbestemmelserne frit skal kunne vandre ind over de tilstødende arealer, og at der efter fredningsbestemmelserne ikke må foretages indgreb i milens naturlige tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten.

Ejerne har subsidært nedlagt påstand om, at der udover den tilkendte erstatning tilkendes dem en erstatning på 55.840 kr. Kravet er opgjort således:

Tidligere fredede landbrugsarealer, hvor der ikke længere må dyrkes flerårige afgrøder:

6 ha à 3.500 kr. = 21.000 kr.

Ikke tidligere fredede træbevoksede arealer: 0,11 ha à 4.000 kr. = 440 kr.

Tidligere fredede træbevoksede arealer, hvor der ikke må foretages gentilplantning mv.:

4,3 ha à 8.000 kr. = 34.400 kr.

Lb.nr. 4

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren af ejendommen, matr.nr. 6 b og 6 i Starholm, Skagen, en erstatning på 120.900 kr., specificeret således:

Landbrugsarealer ikke omfattet af §§ 3 og 8: 8,68 ha à 3.500 kr. = 30.380 kr.

Træbevoksede arealer med fredskovpligt: 10,65 ha à 2.000 kr. = 21.300 kr.

Tilplantningsforbud og terræn/dyrkningsrestriktioner på arealer ikke omfattet af §§ 3 og 8: 21,97 ha à 2.000 kr. = 43.940 kr.

Pleje, færdsel og jagtforringelser: 25,26 ha à 1.000 kr. = 25.260 kr.

Ejeren har endeligt nedlagt påstand om, at der udover den tillagte erstatning, tilkendes ham erstatning på 360.930 kr. Kravet er opgjort således:

Tilplantningsforbud på landbrugsarealer: 8,68 ha à 6.000 kr. = 52.080 kr.

Omkostninger ved fjernelse af skov på træbevoksede arealer med fradrag af tilkendt erstatning på 2.000 kr.: 10,65 ha à 4.000 kr. = 42.600 kr.

Værditab ved omdannelse af skov på træbevoksede arealer til ekstensiv græsningsjord: 10,65 ha à 25.000 kr. = 266.250 kr.

Lb.nr. 5

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren af ejendommen, matr.nr. 7 o Starholm, Skagen, en erstatning på 133.000 kr., specificeret således:

Landbrugsarealer ikke omfattet af §§ 3 og 8: 6,09 ha à 3.500 kr. = 21.315 kr.

Træbevoksede arealer/skov, der ikke tidligere er fredet: 12,5 ha à 4.000 kr. = 50.000 kr.

Tilplantningsforbud, terræn/dyrkningsrestriktioner på arealer ikke omfattet af §§ 3 og 8: 19,67 ha à 2.000 kr. = 39.340 kr.

Pleje, færdsel og jagtforringelser: 22,25 ha à 1.000 kr. = 22.250 kr.

Ophør af oplagsplads: 3.000 kr.

Ejeren har endeligt nedlagt påstand om, at der udover den tillagte erstatning, tilkendes ham erstatning på 374.040 kr. Kravet er opgjort således:

Tilplantningsforbud på landbrugsarealer: 6,09 ha à 6.000 kr. = 36.540 kr.

Omkostninger ved fjernelse af skov på træbevoksede arealer med fradrag af tilkendt erstatning på 4.000 kr.: 12,5 ha à 2.000 kr. = 25.000 kr.

Værditab ved omdannelse af skov på træbevoksede arealer til ekstensiv græsningsjord: 12,5 ha à 25.000 kr. = 312.500 kr.

By - og Landskabsstyrelsen og Frederikshavn kommune har vedrørende samtlige ejendomme nedlagt påstand om stadfæstelse af Naturklagenævnets erstatningsfastsættelse.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Ad lb. nr. 1

Taksationskommissionen finder ikke grundlag for at pålægge staten at yde ejerne af lb. nr. 1 erstatning for utilstrækkelig sandflugtsbekæmpelse allerede som følge af, at dette spørgsmål henhører under de almindelige domstole. Taksationskommissionen finder heller ikke, at fredningsbestemmelserne til sikring af Råbjerg miles frie vandring og bestemmelserne om forbud mod sandflugtsbekæmpelse kan begrunde erstatning, idet disse bestemmelser ikke medfører en værdinedgang for ejendommen, bl.a. som følge af pligten for staten til overtagelse af ejendommen.

Allerede som følge heraf tages ejernes principale påstand om erstatning ikke til følge.

Vedrørende ejernes påstand om yderligere erstatning for tilplantningsforbuddet på det tidligere fredede landbrugsareal på 6,0 ha bemærkes, at det ikke kan antages, at der vil kunne opnås økonomisk udbytte af betydning ved tilplantning af landbrugsarealerne med flerårige afgrøder i stedet for at forsætte driften som hidtil. Der findes herefter ikke grundlag for at forhøje den herfor tilkendte erstatning på 2.000 kr. pr. ha.

For så vidt angår kravet om yderligere erstatning for forbuddet mod gentilplantning mv. på det ikke tidligere fredede træbevoksede areal bemærkes, at Taksationskommissionen efter det oplyste må lægge til grund, at den eksisterende træbevoksning på ejendommene i første række er etableret af hensyn til lævirkningen, og det økonomiske udbytte ved skovning af bevoksningen er yderst begrænset. På denne baggrund, og da det må antages, at træbevoksningen i kraft af selvforyngelse vil kunne bevares, er der ikke grundlag for at forhøje den tilkendte erstatning for forbuddet mod gentilplantning mv. på 4.000 kr. pr. ha.

For så vidt angår kravet om erstatning for forbuddet mod gentilplantning mv. på tidligere fredede træbevoksede arealer bemærkes, at bestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 24. marts 1976 ikke hindrede gentilplantning af de træbevoksede arealer, idet de dyrkede arealer fortsat kunne dyrkes, ligesom det må antages, at den væsentlige del af træbevoksningen ikke kunne kræves fjernet i henhold til plejebestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse. Som følge heraf tilkendes der ejerne en erstatning på 17.200 kr., idet erstatningen passende findes at kunne fastsættes til 4.000 kr. pr. ha for dette areal.

Som følge heraf forhøjes den samlede erstatning for fredningen af ejendommen til 60.610 kr., oprundet til 60.700 kr.

Ad lb. nr. 4 og 5

Af de grunde der er anført ovenfor under lb. nr. 1 finder kommissionen ikke grundlag for at forhøje den erstatning, der er tilkendt ejerne af disse ejendomme for forbuddet mod tilplantning af landbrugsarealer.

For så vidt angår kravet om erstatning af omkostningerne til fjernelse af skov på de træbevoksede arealer og værditab ved omdannelse af skov på træbevoksede arealer til ekstensiv græsningsjord bemærkes, at Taksationskommissionen efter det oplyste må lægge til grund, at den eksisterende træbevoksning på ejendommene i første række er etableret af hensyn til lævirkningen, og det økonomiske udbytte ved skovning af bevoksningen er yderst begrænset. På denne baggrund, og da det

må antages at træbevoksningen i kraft af selvforyngelse vil kunne bevares, er der ikke grundlag for at forhøje den tilkendte erstatning for forbuddet mod gentilplantning mv.

Som følge heraf stadfæstes Naturklagenævnets erstatningsfastsættelse vedrørende disse ejendomme.

Herefter bestemmes:

Der fastsættes til nedennævnte ejere følgende erstatningsbeløb:

Lb. nr. 1, Gorm og Benedikt Friling	60.700 kr.
Lb. nr. 4, Henrik Hjorth	120.900 kr.
Lb. nr. 5, John Troldborg	133.000 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes som bestemt ved Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008.

Der tillægges ejerne af lb.nr. 4 og 5 i alt 10.000 kr. i godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand, der udbetales til Nordjysk Landbrug, Brønderslev.

B. Vollmond

Svend Aage Jensen

Søren Ladegaard Andersen

NATURKLAGENÆVNET>

Fredningsregistret
By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

28. januar 2008
J.nr. NKN-111-00004
ssc

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

29 JAN. 2008

Fredning af Råbjerg Mile

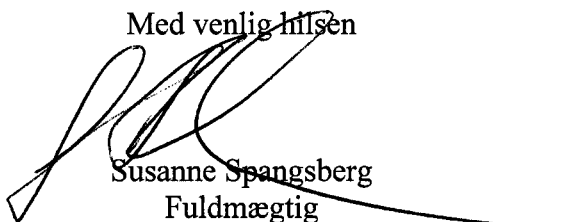
Naturklagenævnet har med brev af 17. januar 2008 fremsendt Naturklagenævnets afgørelse i sagen om fredningen af .

Naturklagenævnet skal beklage, at der i fredningsafgørelsen er henvist til, at ”Ejer- og arealfortegnelse fremgår af bilag A”, på afgørelsens side 6. Der burde være henvist til, at ejere samt arealopgørelser fremgår af Naturklagenævnets afgørelse om erstatning af d.d.

Naturklagenævnet skal endvidere beklage, at der i nævnets afgørelse om fredningen på side 10, de to øverste afsnit, er sket en ombytning af matr.nr. og lb.nr.

Hermed fremsendt ny side 10 til erstatning af den tidligere fremsendte afgørelse.

Med venlig hilsen

Susanne Spangsberg
Fuldmægtig

NATURKLAGENÆVNET
SEKR TARIATET

Frederiksborggade 15, 1360 København K.
Tlf.: 3395 5700
Fax: 3395 5769
E-mail: nkn@nkn.dk Web: www.nkn.dk
CVR: 18210932

Fredningsregistret,
By- og Landskabsstyrelsen,
Haraldsgade 53,
2100 København Ø.

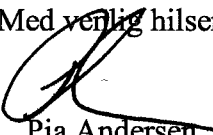
17. januar 2008
J.nr. NKN-111-00004
pih

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen
18 JAN. 2008

Fredningen af Råbjerg Mile

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse i ovennævnte sag.

Med venlig hilsen

Pia Andersen
Kontorfuldmægtig

Fredning samt erstatningsafgørelse er sendt til:

Frederikshavn Kommune, Rådhus Allé 100, 9900 Frederikshavn.
Miljøcenter Aalborg, Niels Bohrs Vej 20, 9220 Aalborg.
Nordjyllands Statsskovdistrikt, Sct. Laurentiivej 148 9870 Sindal.
Kulturarvsstyrelsen, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V.
Dansk Landbrugs Rådgivning, Afdelingen for Landboret, udkærvej 15, Skejby, 8200 Århus.
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
Direktoratet for FødevarerErhverv, Arealkontoret, Kampmannsgade 3, 1780 København V.
Dansk Ornitologisk Forening, Fuglenes Hus, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
SKAT, Landsdækkende vurderingskontor, Tagensvej 135-137, 2200 København N.
Fredningsregistret, By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Naturklagenævnets afgørelse
af 17. januar 2008
om erstatning i anledning af fredningen af Råbjerg Mile
(NKN-111-00004, forrige j.nr. 03-111/800-0007)

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt har den 18. august 2004 truffet afgørelse om erstatning i anledning af fredning af Råbjerg Mile m.v. i det tidligere Skagen, nu Frederikshavn Kommune. Fredningen omfatter et areal på 243,8 ha, hvor af 115 ha er statsejet. De privatejede arealer er fordelt på 9 lodsejere (lb.nr.). Fredningsnævnets afgørelse om erstatning er påklaget til Naturklagenævnet af 7 af lodsejerne samt af Nordjyllands Amt for så vidt angår fordelingen af omkostningerne til erstatning mellem amtet og staten, jf. naturbeskyttelseslovens § 49.

Da erstatningen udgør 335.160 kr., er afgørelsen tillige forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 42.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har været af den opfattelse, at der som udgangspunkt ikke kan gives erstatning for hverken milens eksistens eller dens fortsatte vandring. Erstatning kan kun gives for gener, som det nuværende og kommende sand påfører lodsejerne som følge af bestemmelserne i fredningsafgørelsen.

Ingen af lodsejerne har fremsat ønske om overtagelse i henhold til fredningens § 7 under fredningsnævnets behandling af sagen.

For så vidt angår kravet om erstatning for mistede muligheder for om- og tilbygning af eksisterende byggeri (censurbestemmelse) som anført af lodsejeren lb.nr.1b (matr.nr. 5am), har fredningsnævnet vurderet, at bestemmelsen i fredningens § 4 ikke har betydning for ejendommens værdi.

Fredningsnævnet har ikke fundet grundlag for hverken helt eller delvist at imødekomme kravet om angiveligt mistede indtjeningsmuligheder ved etablering af put-and-take sø og 3 ferielejligheder, som anført af lodsejeren lb.nr.3 (matr.nr. 13a). Fredningsnævnet har anført, at krav herom må rejses som almindelige civile krav mod de myndigheder, som lodsejeren finder, har forvoldt hans påståede tab.

I relation til fredskovspligten på det af lodsejer lb.nr.4 (matr.nr. 6h og 6i) ejede areal har fredningsnævnet bemærket, at der normalt ikke gives erstatning for fredskov. Det omhandlede areal er alene på 10,65 ha. Fredningsnævnet har forud for afgørelsen indhentet en supplerende erklæring angående udmålingen af erstatning for de skov- og træbevoksede arealer. Det fremgår, at det betragtes som en dispositionsmæssig fordel, at Statsskovdistriktet for Nordjylland har tilkendegivet at ville ophæve fredskovspligten, og at kompensationen for disse arealer derfor bør være mindre.

Fredningsnævnet har på denne baggrund tilkendt erstatning efter følgende grundtakster: Dyrkede landbrugsarealer, der ikke er omfattet af §§ 3 og 8 i naturbeskyttelsesloven eller tidligere fredede arealer, pr. ha 2.000 kr. For træbevoksede arealer/skov, der ikke tidligere er fredet, pr. ha 2.000 kr. For den på lb.nr.4 værende fredskov pr. ha 1.000 kr. For terræn-, plantnings- og dyrkningsrestriktioner af arealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 8, pr. ha 1.000 kr. For pleje, færdsel, jagtforringelse m.m. pr. ha 1.000 kr. Minimumserstatningen pr. lodsejer er fastsat efter praksis for grundtaksten for dyrkede arealer, hvilket vil sige 2.000 kr.

Erstatningen er herefter tilkendt således:

Lb.nr.1 (matr.nr. 5d og 14b)	34.250 kr.
Lb.nr.1a (matr.nr. 5an)	2.000 kr.
Lb.nr.1b (matr.nr. 5am)	2.000 kr.
Lb.nr.2 (matr.nr. 14a)	30.270 kr.
Lb.nr.3 (matr.nr. 13a)	82.760 kr.
Lb.nr.4 (matr.nr. 6h og 6i)	75.240 kr.
Lb.nr.5 (matr.nr. 7o)	82.100 kr.
Lb.nr.6 (matr.nr. 6d)	19.240 kr.
Lb.nr.7 (matr.nr. 5s)	2.000 kr.
Lb.nr.9 (matr.nr. 7d)	5.300 kr.

Der er endvidere tilkendt lodsejeren lb.nr.3 (13a) godtgørelse for advokatombudsninger på 5.000 kr. med tillæg på 25 % moms for afholdelse af møde med fredningsnævnet i 1998 på lodsejerens ejendom.

Klagen fra Nordjyllands Amt (sagsrejser)

Nordjyllands Amt har i sin klage anført, at fredningen er af national karakter, og at fredningsnævnets fordeling af erstatningen mellem staten og amtet, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 5, bør ændres fra de normale tre fjerdedele til staten og en fjerdedel til amtet, således at staten skal afholde ni tiendedele af erstatningen.

Klagerne fra lodsejerne

Lb.nr.1 Gorm Friling og Benedict Friling (matr.nr. 5d og 14b)

Ejerne har gentaget deres erstatningskrav over for fredningsnævnet på: Beplantede arealer, der ikke må gentilplantes, pr. ha 40.000 kr. Censurbestemmelse for dyrkede og beplantede arealer 2.000 kr. pr. ha. Indsigtskile 50.000 kr. Dyrket areal pr. ha 60.000 kr. Hede og overdrev pr. ha 15.000 kr. Ejendom og bygningsparcel 1.000.000 kr. Hertil kommer rejsegodtgørelse på i alt 20.000 kr.

Lodsejerne har i øvrigt anført, at nævnet ikke kan trække de arealer ud af erstatningsberegningen, som var omfattet af status-quo-fredningen fra 1976, da denne fredning (i modsætning til den nye fredning) ikke var til hinder for nødvendige foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten, herunder terræændringer og plantning af hjelme. Ejerne finder endvidere, at staten er erstatningsansvarlig, fordi denne i en årække har undladt at bekæmpe sandflugten.

Naturklagenævnet har under sagens behandling tilkendegivet, at milens eksistens som udæmpet vandreklit ikke i sig selv kan begrunde erstatning. Naturklagenævnet har desuden tilkendegivet, at spørgsmålet om statens eventuelle erstatningsansvar som følge af manglende dæmpning af sandflugten må henhøre under domstolene.

Erstatningskravene er fastholdt og under Naturklagenævnets behandling forhøjet til i alt 8.000.000 kr., bl.a. som følge af usædvanlig og unødvendig lang sagsbehandlingstid. Ejerne finder videre, at staten bør betale en leje for milens udæmpede vandring på lodsejernes ejendomme.

Lb.nr.1a Gorm Friling (matr.nr. 5an)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet på 248.160 kr., der svarer til ejendommens grundværdi med et tillæg på 20%. Kravet er begrundet i den tidligere meddelte byggetilladelse, der efter sagens oplysninger er bortfaldet pr. 1. november 1981. Ejeren fastholder interessen i denne byggeret på ejendommen – alternativt at retten overføres til matr.nr. 5d. Lodsejeren er indstillet på, at en evt. byggeret gives på nærmere angivne vilkår. Hvis byggeretten anerkendes, udgør erstatningskravet 124.080 kr.

Lb.nr.1b Benedict Friling (matr.nr. 5am)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet på 50.000 kr. for fredningens begrænsning af retten til om- og tilbygning (censurbestemmelse) samt ulemper forbundet med det årlige besøg af ca. 250.000 turister og eventuelle værdiforringelser af ejendommen svarende til 200.000 kr. Erstatningskravet er fastholdt og under Naturklagenævnets behandling forhøjet til i alt 350.000 kr.

Lb.nr.2 boet efter Leila Wiig Hansen vedadvokat Michael Bernhoft (matr.nr. 14a)

Boet har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet på: Dyrkede arealer pr. ha 60.000 kr. Øvrige arealer 40.000 kr. pr. ha. Erstatning for bygningsforringelse/tab af bygning 1.100.000 kr. Hertil kommer rejsegodtgørelse på 10.000 kr.

Det er i forbindelse med Naturklagenævnets behandling af sagen tilkendegivet, at boet ønsker at afstå ejendommen til - som minimum - den af Skov- og Naturstyrelsen oplyste overtagelsespris, samt at efterfølgende udlejning eller forpagtning må forhandles nærmere.

Lb.nr. 3 Anna og Jens Borup ved advokat Jens Stadum (matr.nr. 13a)

Ejerne har gentaget deres erstatningskrav over for fredningsnævnet på i alt 3.828.000 kr. for jord og bygninger samt mistet mulighed for etablering af put-and-take sø og mistet mulighed for etablering af 3 ferielejligheder, idet ejeren alene har kunnet få en tidsbegrænset tilladelse til indretning af ferielejligheder på grund af den verserende fredningssag. Der er også opgjort tab i form af herlighedsværdi for hele ejendommen som følge af fredningen.

Lodsejerne har i forbindelse med Naturklagenævnets behandling af sagen senest den 7. september 2007 tilkendegivet, at de ønsker at afstå dele af ejendommen svarende til ca. 33 ha, hvorefter der udstykkes en selvstændig parcel med den eksisterende bygningsmasse med et haveareal. Efterfølgende udlejning eller forpagtning må forhandles nærmere.

Ejerne har desuden klaget særskilt over, at fredningsnævnet har afslået at dispensere til at opføre et mindre sommerhus på ejendommen mod til gengæld at nedrive anden bebyggelse. Der henvises til Naturklagenævnets afgørelse af d.d. i fredningssagen.

Lb.nr.4 Carl Hjort ved Nordjysk Udvalg for Landboret (matr.nr. 6h og 6i)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet på 651.100 kr. Lodsejeren har endvidere gjort indsigelse mod fredningens beplantningsforbud og forbud mod gentilplantning, idet disse bestemmelser efter ejerens opfattelse er uden betydning for Råbjerg Miles vandring og fremtid. Bestemmelserne harmonerer dermed ikke med fredningens formål. Det er videre anført, at ejeren ingen interesse har i at fjerne skoven og omlægge til landbrugsjord. Lodsejeren har modtaget reduceret fredningerstatning for disse arealer, fordi Statsskovdistriktet har tilkendegivet, at fredskovspligten kan ophæves i forbindelse med fredningen, hvilket er betragtet som en dispositions-mæssig fordel. Det er også anført, at det vil være en byrde at genopdyrke bevoksede arealer, og at der derfor bør tilkendes en højere erstatning for disse arealer, samt at der ikke bør sondres mellem de fredskovpligtige arealer og ikke-fredskovpligtige arealer ved udmålingen af erstatningen.

I fredningen fra 1976 blev der givet tilladelse til at opføre et enfamiliehus på matr.nr. 6a, Starholm, syd for Kandestedvejen (nu udstykket som matr.nr. 6i). Denne byggeret udgjorde en del af erstatningen, idet lodsejeren fik reduceret fredningerstatning. Den nye fredning fjerner denne byggeret uden at tilkende lodsejeren erstatning. Byggeretten ønskes bevaret. Alternativt må der ydes erstatning for den mistede byggeret opgjort til i alt 2.500.000 kr. Der henvises til Naturklagenævnets afgørelse af d.d. i fredningssagen.

Lb.nr.5 Vagn Aage Troldborg ved Nordjysk Udvalg for Landboret (matr.nr. 7o)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet på 510.400 kr. Ejeren har også gjort indsigelse imod fredningens beplantningsforbud og forbud mod gentilplantning, idet disse bestemmelser efter ejerens opfattelse er uden betydning for Råbjerg Miles vandring og fremtid. Bestemmelserne harmonerer dermed ikke med fredningens formål. Det er videre anført, at det vil være en byrde at genopdyrke bevoksede arealer, og at der derfor bør tilkendes en højere erstatning for disse arealer.

Lb.nr.7 Kirsten Jensen m.fl. (matr.nr. 5s)

Ejerne har gentaget deres erstatningskrav over for fredningsnævnet på 450.000 kr.

Lodsejerne lb.nr.6 og 9 har ikke påklaget erstatningsudmålingen.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling, herunder besigtigelse og det offentlige møde den 26. maj 2005, har deltaget 8 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af d.d. truffet afgørelse om fredningen.

Naturklagenævnet har enstemmigt besluttet:

På baggrund af bl.a. tilkendegivelserne på det offentlige møde den 26. maj 2005 og klagerne til Naturklagenævnet har nævnet bedt Skov- og Naturstyrelsen om en vurdering af, til hvilket beløb staten vil kunne overtage lodsejernes ejendomme på nærmere angivne vilkår, herunder adgang til fortsat brug af ejendommen for de nuværende ejere. Det er imidlertid Naturklagenævnet, der skal fastsætte den endelige overtagelsespris. Styrelsen ønsker som udgangspunkt ikke at overtage ejendommene og finder ikke, at der er behov for overtagelse for at realisere fredningens formål og intentioner. To af lodsejerne (lb.nr.2 og 3) har ønsket overtagelse af hele eller dele af ejendommene, jf. bestemmelserne i § 7, stk. 5 og 6, i Naturklagenævnets afgørelse af d.d. om fredningen.

Overtagelse

Miljøministeriet v/Skov- og Naturstyrelsen overtager, i overensstemmelse med Naturklagenævnets afgørelse af d.d. om fredningen, jord og bygninger på ejendommen lb.nr.2 (matr.nr. 14a), idet boet ved advokat Michael Bernhoft over for Naturklagenævnet har tilkendegivet, at boet er interesseret i overtagelsen til den af nævnet fastsatte pris på 8.400.000 kr. Styrelsens overtagelse af ejendommen sker med virkning fra 1. oktober 2007. Vilkår og varighed af arvingernes eventuelle leje og forpagtning forhandles nærmere mellem ejeren og styrelsen.

Miljøministeriet v/Skov- og Naturstyrelsen overtager, i overensstemmelse med Naturklagenævnets afgørelse af d.d. om fredningen, 33 ha af jorden på ejendommen lb.nr.3 (matr.nr. 13a). Den resterende del af ejendommen frastykkes som selvstændig parcel. Lodsejeren har (efter at have fået bekræftet, at erstatningen for afståelsen er skattefri), over for Naturklagenævnet tilkendegivet, at han er interesseret i frastykning og overtagelse til den af nævnet fastsatte pris på 5.100.000 kr. Der er opnået enighed mellem styrelsen og lodsejeren om afgrænsningen af restparcellen. Afgrænsningen fremgår af kortbilag 3. Styrelsens overtagelse af ejendommen sker med virkning fra 1. december 2007. Vilkår og varighed af lods ejerens eventuelle leje og forpagtning forhandles nærmere mellem ejeren og styrelsen.

Den samlede overtagelsespris på 13.500.000 kr. udreder staten ved Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, hvortil ejendomsretten overgår. Omkostninger forbundet med udstykning udredes ligeledes af styrelsen.

Erstatning

En mindre del af de privatejede arealer er omfattet af klitfredning, jf. naturbeskyttelseslovens §§ 8 og 9. Efter lovens § 53 iværksætter miljøministeren de foranstaltninger, som er nødvendige for at dæmpe sandflugt på de klitfredede arealer. Naturklagenævnets afgørelser om fredning af Råbjerg Mile og fredningserstatning for samme handler *ikke* om den hidtidige mulighed for og/eller pligt til at iværksætte foranstaltninger til at dæmpe sandflugten.

Nogle af lodsejerne har anført, at den nye fredning er til hinder for nødvendige foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten, herunder terrænændringer og tilplantning, og at der herfor bør tilkendes lods ejerne særskilt erstatning herfor. Det er desuden anført, at staten er erstatningsansvarlig, fordi denne i en årrække har undladt at bekæmpe sandflugten. Naturklagenævnet finder, at milens eksistens som udæmpet vandrekliit ikke i sig selv kan begrunde erstatning. Spørgsmålet om statens eventuelle erstatningsansvar som følge af manglende dæmpning af sandflugten må henhøre under domstolene og inddrages derfor ikke i nævnets fastsættelse af fredningserstatningen.

Erstatningerne for fredningens indgreb fastsættes i overensstemmelse med nedenstående principper og interesseafvejninger:

Grundtaksten for landbrugsarealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens §§ 3 eller 8 eller tidligere fredning, fastsættes til 3.500 kr. pr. ha.

Fredningsindgrebet for træbevoksede arealer/skov, der ikke tidligere har været fredet, består i, at arealerne ikke må gentilplantes efter hugst. Efter hugst må arealerne til gengæld anvendes til landbrugsformål. Arealerne er hovedsageligt bevokset med bjergfyr. Erstatningen må derfor fastsættes efter en afvejning af muligheden for anvendelsen til landbrugsformål og tabet af retten til at fortsætte bestående aktiviteter. Naturklagenævnet har skønsmæssigt fastsat erstatningen til 4.000 kr. pr. ha.

For træbevoksede arealer med fredskovspligt er erstatningen skønsmæssigt fastsat til 2.000 kr. pr. ha, idet Nordjyllands Statsskovdistrikt har tilkendegivet at være indstillet på, at fredskovpligten ophæves i forbindelse med fredningen, hvilket giver ejeren en dispositions­mæssig fordel.

For tilplantningsforbud og terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 8, fastsættes en takst på 2.000 kr. pr. ha, da de skovbevoksede arealer i området hovedsageligt er bevokset med bjergfyr på grund af vind- og jordbundsforhold. De skovbevoksede arealer har derfor beskeden værdi – primært som læ ved jagt og til brænde.

Samlet for den pleje, lodsejerne vil skulle tåle, og for færdsel og jagtforringelser fastsættes skønsmæssigt en erstatning på 1.000 kr. pr. ha.

Minimumserstatningen pr. lodsejer er fastsat efter praksis for grundtaksten for dyrkede arealer, hvilket vil sige 3.500 kr.

Oplagspladsen på ejendommen lb.nr.5 (matr.nr. 7o) bruges til bygnings- og strandingsmaterialer og kan opretholdes i indtil 15 år efter den endelige afgørelse af fredningen. Erstatning for ophør af oplagspladsen fastsættes i overensstemmelse med fredningsnævnets erstatning til 3.000 kr.

Naturklagenævnet finder, at det af lodsejeren lb.nr.3 (matr.nr. 13a) anførte om mistede indtjeningsmuligheder som følge af fredningssagens rejsning (put-and-take sø og midlertidig tilladelse til etablering af ferie­lejligheder) ikke kan begrunde særskilt fredningserstatning.

Idet fredningsnævnets erstatningsafgørelse ophæves, fastsættes erstatningen efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, herefter således, idet de beregnede erstatninger oprundes til hele hundrede:

Lb.nr.1

Landbrugsareal, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 0,82 ha af 3.500 kr.	2.870
Træbevoksede arealer/skov ikke tidligere fredet 0,11 ha af 4.000 kr.	440
Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 7,71 ha af 2.000 kr.	15.420
Pleje, færdsel og jagtforringelser 24,68 ha af 1.000 kr.	24.680
I alt	43.410
Oprundet til	43.500

Lb.nr.1a

Landbrugsareal, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 0,08 ha af 3.500 kr.	280
Træbevoksede arealer/skov ikke tidligere fredet 0,31 ha af 4.000 kr.	1.240
Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 0,39 ha af 2.000 kr.	780
Pleje, færdsel og jagtforringelser 0,39 ha af 1.000 kr.	390
I alt	2.690
Minimumserstatningen (grundtakst)	3.500

Lb.nr.1b

Landbrugsareal, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 0,07 ha af 3.500 kr.	245
Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 0,36 ha af 2.000 kr.	720
Pleje, færdsel og jagtforringelser 0,36 ha af 1.000 kr.	360
I alt	1.325
Minimumserstatningen (grundtakst)	3.500

Lb.nr.2 – Overtagelse af ejendom og jord

Se ovenfor om overtagelse

Lb.nr.3 – Overtagelse jord og udstykning af bebyggelse på ejendommen

Se ovenfor om overtagelse

Lb.nr.4

Landbrugsareal, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 8,68 ha af 3.500 kr.	30.380
Træbevoksede arealer med fredskovpligt 10,65 ha af 2.000 kr.	21.300
Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 21,97 ha af 2.000 kr.	43.940
Pleje, færdsel og jagtforringelser 25,26 ha af 1.000 kr.	25.260
I alt	120.880
Oprundet til	120.900

Lb.nr.5

Landbrugsareal, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8 6,09 ha af 3.500 kr.	21.315
---	--------

Træbevoksede arealer/skov ikke tidligere fredet	
12,5 ha af 4.000 kr.	50.000
Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8	
19,67 ha af 2.000 kr.	39.340
Pleje, færdsel og jagtforringelser	
22,25 ha af 1.000 kr.	22.250
Ophør af oplagsplads	3.000
I alt	132.905
Oprundet til	133.000

Lb.nr.6

Landbrugsareal, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8	
3,96 ha af 3.500 kr.	13.860
Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8	
3,96 ha af 2.000 kr.	7.920
Pleje, færdsel og jagtforringelser	
7,36 ha af 1.000 kr.	7.360
I alt	29.140
Oprundet til	29.200

Lb.nr.7

Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8	
0,63 ha af 2.000 kr.	1.260
Pleje, færdsel og jagtforringelser	
0,63 ha af 1.000 kr.	630
I alt	1.890
Minimumserstatningen (grundtakst)	3.500

Lb.nr.9

Tilplantningsforbud, terræn- og dyrkningsrestriktioner på arealer, der ikke tidligere har været omfattet af nbl. §§ 3 og 8	
0,44 ha af 2.000 kr.	880
Pleje, færdsel og jagtforringelser	
4,86 ha af 1.000 kr.	4860
I alt	5.740
Oprundet til	5.800

De tilkendte erstatninger forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, den 18. august 2004, med en årlig rente svarende til den til enhver tid gældende diskonto, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3.

Erstatning for afståelse af ejendommene lb.nr.2 og 3 (matr.nr. 14a og 13a) forrentes fra den. 7. maj 2007.

Fredningsnævnet har tillagt lodsejeren lb.nr.3 (matr.nr. 13a) en godtgørelse for advokatombkostninger på 5.000 kr. med tillæg 25 % moms for afholdelse af møde med fredningsnævnet i 1998 på lodsejerens ejendom. Beløbet er udbetalt.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling hos Naturklagenævnet tilkendes der til lodsejer lb.nr.2 (matr.nr. 14a) repræsenteret af advokat Michael Bernhoft, 22.500 kr. inklusiv moms, der udbetales direkte til advokat Michael Bernhoft.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling hos Naturklagenævnet tilkendes der til lodsejer lb.nr.3 (matr.nr. 13a)repræsenteret af advokat Jens Stadum, 76.500 kr. inklusiv moms, der udbetales direkte til advokat Jens Stadum.

Lodsejerne lb.nr.4 og 5 (matr.nr. 6h, 6i og 7o) repræsenteret ved Nordjysk Udvalg for Landboret, Hans Ole Kristensen, tilkendes 44.532 kr. inklusiv moms, der udbetales til Nordjysk Udvalg for Landboret.

Erstatningen for afståelse af arealer til staten (13.500.000 kr.) udredes af Miljøministeriet.

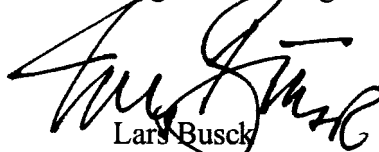
Af den resterende fredningserstatning på 342.900 kr. samt renter og omkostningsbeløb udreder staten ved Miljøministeriet 75 % og Frederikshavn Kommune 25 %, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

Naturklagenævnets afgørelse om erstatningsudmåling (men ikke størrelsen af de tilkendte omkostningsbeløb) kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de ejere, der har indbragt fredningsnævnets erstatningsafgørelse for Naturklagenævnet, eller for hvis vedkommende Naturklagenævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan tillige påklages af Frederikshavn Kommune og af Miljøministeriet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede.

Klage skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, der videresender klagen til Taksationskommissionen.

På Naturklagenævnets vegne

Lars Busck

Formand for Naturklagenævnet

Naturklagenævnets afgørelse
af 17. januar 2008
om fredning af Råbjerg Mile
(NKN-111-00004, forrige j.nr. 03-111/800-0007)

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt har den 18. august 2004 truffet afgørelse om fredning af Råbjerg Mile m.v. i det tidligere Skagen, nu Frederikshavn Kommune, og samtidig truffet afgørelse om erstatning i anledning af fredningen. Fredningssagen er rejst den 30. september 1994 af Skov- og Naturstyrelsen, Nordjyllands Amt, Skagen Kommune og Danmarks Naturfredningsforening. Fredningsforslaget er revideret med fredningsforslag af 26. juni 2000. Fredningen omfatter et areal på 243,8 ha, hvor af 115 ha er statsejet. De privatejede arealer er fordelt på 9 lodsejere (lb.nr.).

Fredningsnævnets afgørelser er påklaget til Naturklagenævnet af 7 af lodsejerne. Da erstatningen udgør 335.160 kr., er afgørelserne tillige forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 42.

Fredningsområdet

Råbjerg Mile, der er Danmarks største vandreklit, har hidtil bevæget sig på statsejede, fredede arealer. Milen er nu begyndt at vandre ind på privatejede arealer med en hastighed på 10-30 m om året.

En mindre del af disse privatejede arealer er omfattet af klitfredning, jf. naturbeskyttelseslovens §§ 8 og 9. Efter lovens § 53 iværksætter miljøministeren de foranstaltninger, som er nødvendige for at dæmpe sandflugt på de klitfredede arealer. Ministerens beslutning om iværksættelse af dæmningsforanstaltninger sker på baggrund af en afvejning af hensyn til naturen, herunder de internationale naturbeskyttelsesinteresser, landskabet og udgiften til dæmpningen over for andre berørte samfundsværdier. Hvis ministeren beslutter, at der ikke vil blive udført dæmningsforanstaltninger på en ejendom, der er væsentligt truet af sandflugt, kan ministeren tillade, at ejeren på egen bekostning udfører de nødvendige foranstaltninger, når dette kan ske i overensstemmelse med de ovenfor nævnte hensyn. Fredningsnævnets afgørelse,

om fredning af Råbjerg Mile og fredningserstatning for samme handler *ikke* om den hidtidige mulighed for og/eller pligt til at iværksætte foranstaltninger til at dæmpe sandflugten.

Fredningssagen er rejst, fordi sagsrejerne har ønsket, at Råbjerg Mile skal bevares i naturtilstand og fortsat skal kunne vandre uden indgreb. Samtidig har sagsrejerne fundet, at arealerne foran milen skal bevares og plejes uden indgreb i form af beplantning, bebyggelse og terrænændringer, således at milens vandring kan opleves.

Råbjerg Mile er af international, naturhistorisk værdi og samtidig en af Nordjyllands største turistmæssige attraktioner. Milen og de tilstødende heder og plantager er udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområde. Disse arealer udgør på grund af nationale geologiske og biologiske interesser en del af det "store nationale naturområde" omkring Skagen, der er udpeget af Fredningsstyrelsen i 1982.

Fredningsområdet er landzone. Ifølge regionplanen for Nordjyllands Amt har området status som regionalt naturområde. Ifølge amtets fredningsplan er området biologisk beskyttelsesområde og et særligt fri-luftsområde. Ifølge kommuneplanen for Skagen Kommune (nu Frederikshavn Kommune) er arealerne landområde, som vil blive pålagt rammebestemmelser i henhold til retningslinjerne i regionplanen. En mindre del af området er tillige omfattet af kystbyplanvedtægt nr. 1 for Kandestederne fra 1953. I medfør af byplanvedtægten kan der i byplanområdet opføres eller indrettes beboelsesbygninger med dertil hørende nødvendige udhuse på ejendommene.

Dele af fredningsområdet har hidtil været fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. marts 1976.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet anfører i sine bemærkninger til afgørelsen, at det mest markante spørgsmål i sagen har været om karakteren og omfanget af den ret til rydning af vegetationen, som sagsrejerne har ønsket, herunder etablering af en indsigtskile fra Kandestedvejen.

Med baggrund i Råbjerg Miles enestående karakter er det fredningsnævnets opfattelse, at det i denne fredningssag bør være helt centralt at tage udgangspunkt i at sikre milens fortsatte *naturlige vandring*.

Sagsrejerne har med rette lagt stor vægt på at sikre imod omstændigheder, der kan *hæmme* milens fortsatte vandring. Fredningsnævnet har ment, at det er tilsvarende vigtigt at søge at sikre milen imod omstændigheder, der kan fremme en vandring i forhold til milens naturlige vandring.

Fredningsnævnets opfattelse har fundet udtryk i de ændringer, der i forhold til fredningsforslaget er foretaget i afgørelsens § 1, stk. 1, nr. 1, og § 6, stk. 2 og 3. Der er desuden foretaget visse ændringer og tilføjelser bl.a. med baggrund i bestemmelserne i habitatdirektivet. Det er fredningsnævnets vurdering, at fredningsafgørelsen vil bidrage til en gunstig bevaringsstatus for områdets naturtyper, og ikke forringer

eller forstyrre naturtyper eller levesteder for arter, som danner baggrund for områdets status som internationalt naturbeskyttelsesområde.

De centrale bestemmelser i fredningen handler om forbud mod indgreb i milens naturlige tilstand og udvikling, herunder bekæmpelse af sandflugt og terrænændringer, restriktioner i adgangen til gentilplantning og om offentlighedens adgang og færdsel. Endvidere er der fastsat bestemmelser om bebyggelse og hegning omkring bl.a. bygningsparceller.

Klagerne fra lodsejerne

Lb.nr.1 Gorm Friling og Benedict Friling (matr.nr. 5d og 14b)

Ejerne har gentaget deres erstatningskrav over for fredningsnævnet, og har i øvrigt anført, at nævnet ikke kan trække de arealer ud af erstatningsberegningen, som var omfattet af status-quo-fredningen fra 1976, da denne fredning (i modsætning til den nye fredning) ikke var til hinder for nødvendige foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten, herunder terrænændringer og tilplantning. Ejerne finder endvidere, at staten er erstatningsansvarlig, fordi denne i en årrække har undladt at bekæmpe sandflugten.

Lb.nr.1a Gorm Friling (matr.nr. 5an)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet, der svarer til ejendommens grundværdi med et tillæg på 20%. Kravet er begrundet i en tidligere meddelte byggetilladelse. Ejeren fastholder interessen i denne byggeret på ejendommen – alternativt at retten overføres til matr.nr. 5d. Lodsejeren er indstillet på, at en eventuel byggeret gives på nærmere angivne vilkår. Ved anerkendelse af byggeretten er erstatningskravet reduceret.

Amtet har i 1976 lagt til grund, at grunden kunne udstykkes. Da den eksisterende ejendom lå i landzone, krævede udstykningen amtets tilladelse. Denne tilladelse blev meddelt i henhold til den dagældende by- og landzonelovs § 6. Amtet forlængede i 1978 tilladelsen til den 1. november 1981. Fredningsnævnet konstaterede i forbindelse med sagens behandling, at byggeretten var bortfaldet pr. 1. november 1981.

Lb.nr.1b Benedict Friling (matr.nr. 5am)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet, der bl.a. er begrundet i fredningens begrænsning af retten til om- og tilbygning (censurbestemmelse) samt ulemper forbundet med det årlige besøg af ca. 250.000 turister og eventuelle værdiforringelser af ejendommen. Erstatningskravet er fastholdt og under Naturklagenævnets behandling af sagen forhøjet til 350.000 kr.

Lb.nr.2 boet efter Leila Wiig Hansen ved advokat Michael Bernhoft (matr.nr. 14a)

Boet har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet og har i forbindelse med Naturklagenævnets behandling af sagen tilkendegivet, at boet ønsker at afstå ejendommen, samt at efterfølgende leje eller forpagtning af bygninger og jord må forhandles nærmere.

Lb.nr. 3 Anna og Jens Borup ved advokat Jens Stadum (matr.nr. 13a)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet og har i forbindelse med Naturklagenævnets behandling af sagen tilkendegivet, at ejeren ønsker at afstå dele af ejendommen svarende til ca. 33 ha, hvorefter der udstykkes en selvstændig parcel med den eksisterende bygningsmasse med et haveareal. Afgrænsningen fremgår af kortbilag 3. Efterfølgende leje eller forpagtning af jorden må forhandles nærmere.

Ejeren har desuden klaget særskilt over, at fredningsnævnet har afslået at dispensere til at opføre et mindre sommerhus på ejendommen. Ejeren ønsker at opføre et sommerhus på 80-100 m², mod at en eksisterende sommerbolig på ca. 100 m² nedrives. Samtidig oplyses det, at der andetsteds på ejendommen er nedrevet en ladebygning på ca. 70 m². Ejeren ønsker at genopføre sommerhuset tættere på Kandestedvej, og gerne uden for den eksisterende bygningsparcel. Alternativt ønskes bygningen opført inden for bygningsparcellen, og fortsat tættere på Kandestedvej. Behandlingen af dette spørgsmål har Naturklagenævnet udsat til behandling sammen med fredningssagen.

Lb.nr.4 Carl Hjort ved Nordjysk Udvalg for Landboret (matr.nr. 6h og 6i)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet, og har gjort indsigelse mod fredningens beplantningsforbud og forbud mod gentilplantning, idet disse bestemmelser efter ejerens opfattelse er uden betydning for Råbjerg Miles vandring og fremtid. Bestemmelserne harmonerer dermed ikke med fredningens formål. Det er videre anført, at ejeren ingen interesse har i at fjerne skoven og omlægge til landbrugsjord. Lodsejeren har modtaget reduceret fredningserstatning for disse arealer, fordi Statsskovdistriktet har tilkendegivet, at fredskovspligten kan ophæves i forbindelse med fredningen, hvilket er betragtet som en dispositions-mæssig fordel.

I fredningen fra 1976 blev der givet tilladelse til at opføre et enfamiliehus på matr.nr. 6a, Starholm, syd for Kandestedvejen (nu udstykket som matr.nr. 6i). Denne byggeret udgjorde en del af erstatningen, idet lodsejeren fik reduceret fredningserstatning. Overvejelserne herom fremgår bl.a. af et mødereferat af Overfredningsnævnets møde af 16. oktober 1974. Den nye fredning fjerner denne byggeret uden at tilkende lodsejeren erstatning herfor. Byggeretten ønskes bevaret. Alternativt må der ydes erstatning for den mistede byggeret opgjort til 2.500.000 kr.

Efter det oplyste er ejendommen fortsat en del af det område, der er omfattet af kystbyplanvedtægt nr. 1 for Kandestederne fra 1953. I medfør af byplanvedtægten kan der i byplanområdet opføres eller indrettes beboelsesbygninger med dertil hørende nødvendige udhuse på ejendommene.

Lb.nr.5 Vagn Aage Troldborg ved Nordjysk Udvalg for Landboret (matr.nr. 7o)

Ejeren har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet og har gjort indsigelse mod fredningens beplantningsforbud og forbud mod gentilplantning, idet disse bestemmelser efter ejerens opfattelse er uden betydning for Råbjerg Miles vandring og fremtid. Bestemmelserne harmonerer dermed ikke med

fredningens formål. Det er også anført, at det vil være en byrde at genopdyrke bevoksede arealer, og at der derfor bør tilkendes en højere erstatning for disse arealer.

Lb.nr.7 Kirsten Jensen m.fl. (matr.nr. 5s)

Ejerne har gentaget sit erstatningskrav over for fredningsnævnet.

Lodsejerne lb.nr.6 og 9 har ikke påklaget fredningen.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling, herunder besigtigelse og det offentlige møde den 26. maj 2005, har deltaget 8 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato truffet afgørelse om erstatningen for fredningen.

Naturklagenævnet udtaler enstemmigt:

Det tiltrædes, at der gennemføres fredning efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6 til sikring af Råbjørg Miles fortsatte naturlige vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringen.

Fredningsnævnets afgrænsning tiltrædes, således at fredningen omfatter de på kortbilag 1 viste arealer. Den nuværende arealanvendelse fremgår af kortbilag 2, og den fremtidige arealanvendelse samt fredningsbestemmelserne af kortbilag 3. Ejer- og arealfortegnelse fremgår af bilag A.

I forhold til fredningsnævnets afgørelse ændres fredningens indhold således, at det af bl.a. kortbilagene fremgår, at der på matr.nr. 6i er en bestående byggeret (Carl Hjort, lb.nr.4). Byggeretten kan, i overensstemmelse med kystbyplanvedtægt nr. 1, udnyttes til opførelse af en beboelsesbygning. Bygningens omfang, placering og nærmere udformning skal godkendes af fredningsnævnet, jf. § 4, stk. 3.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at bygningen på matr.nr.13a, der hidtil har været anvendt som sommerbolig, kan nedrives og genopføres inden for ejendommens bygningsparcel (Borup, lb.nr.3). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 m mod nord, op mod Kandestedvej. En evt. ny bebyggelse skal være udformet i overensstemmelse med den eksisterende byggeskik på ejendommen. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang inden for bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet. Bebyggelsen må kun opføres i ét plan med uudnyttet tagetage og kan maksimalt omfatte 100 m², jf. § 4, stk. 4.

På baggrund af bl.a. tilkendegivelserne på det offentlige møde den 26. maj 2005 og klagerne til Naturklagenævnet har nævnet bedt Skov- og Naturstyrelsen om en vurdering af, til hvilket beløb staten vil kunne overtage lodsejernes ejendomme på nærmere angivne vilkår, herunder adgang til fortsat brug af

ejendommen for de nuværende ejere. Det er imidlertid Naturklagenævnet, der skal fastsætte den endelige overtagelsespris. Styrelsen har oplyst, at den ikke ønsker overtagelse af ejendommene og ikke finder, at der er behov for overtagelse for at realisere fredningens formål og intentioner. To af lodsejerne (boet efter Wiig Hansen, lb.nr.2 og Borup lb.nr.3) har ønsket overtagelse af hele eller dele af ejendommen, jf. bestemmelserne nedenfor i § 7, stk. 5 og 6, samt nævnets afgørelse af d.d. om fredningserstatning og overtagelse.

Det bestemmes herefter, at ejendommen matr.nr. 14a samt dele af ejendommen matr.nr. 13a (samt 8c og 8d uden for fredningens afgrænsning) afstås til staten ved Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen. Om erstatningen for afståelsen henvises til Naturklagenævnets afgørelse af d.d. om erstatning.

Idet fredningsnævnets afgørelse ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det område, som er vist på medfølgende fredningskort:

§ 1 Formål og område

Fredningen har primært til formål

1. at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringsen, jf. dog § 2, stk. 3.

Fredningen har desuden til formål

2. at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelses- og habitatområde,
3. at give offentligheden adgang til dele af området, og dermed mulighed for at opleve dette.

Stk. 2. Fredningen omfatter de på kortbilag 1 viste arealer. Den nuværende arealanvendelse fremgår af bilag 2 og den fremtidige arealanvendelse samt fredningsbestemmelserne af kortbilag 3. Ejer- og arealfortegnelse fremgår af bilag A.

§ 2 Terrænændringer, anlæg m.v.

Råbjerg Mile skal frit kunne vandre ind over tilstødende arealer, og der må ikke foretages indgreb i milens naturlige tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten.

Stk. 2. Det naturlige terræn må ikke ændres ved afgravning, opfyldning eller råstofindvinding. Der må heller ikke anlægges golfbaner, motorbaner, skydebaner, fiskesøer, oplags- eller lossepladser. Eksisterende afvandingsgrøfter og lignende kan dog vedligeholdes, ligesom nye for landbrugsdriften nødvendige afvandingsgrøfter kan etableres med fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan der foretages sandflugtsdæmpende foranstaltninger på arealer beliggende mellem milens nordlige kant og Kandestedvej. I tilfælde af uenighed om behov herfor og udførelse heraf træffer fredningsnævnet afgørelse.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i stk. 2 kan den på den nordlige del af ejendom lb.nr.5 (matr.nr. 7o) beliggende oplagsplads for bygnings- og strandingsmaterialer opretholdes i indtil 15 år efter den endelige afgørelse af fredningen under forudsætning af, at pladsen til enhver tid fremtræder ryddelig og ordnet.

§ 3 Dyrkning og beplantning

Arealerne skal under hensyn til bestemmelsen i § 2, stk. 1, bevares og kunne genskabes som åbne heder og klitter.

Stk. 2. De på kortbilag 3 viste dyrkede arealer må fortsat dyrkes, gødes og behandles med bekæmpelsesmidler. Der må kun anvendes almindelige landbrugsafgrøder, og ikke flerårige afgrøder som juletræer, pyntegrønt, energiskov og lignende. På arealer, hvortil offentligheden har adgang til at færdes til fods, jf., § 5, må der ikke udsættes fritgående tyre, ungtyre, væddere eller lignende.

Stk. 3. På de på kortbilag 3 viste træbevoksede arealer må der ikke foretages gentilplantning efter hugst, eller såfremt bevoksningen går tabt ved brand, stormfald og lignende. De privatejede dele af arealerne kan herefter anvendes til landbrugsformål, jf. stk. 2.

Stk. 4. De på kortbilag 2 viste eksisterende læhegn kan vedligeholdes ved gentilplantning. Nye læhegn kan kun etableres i særlige tilfælde under hensyn til fredningens formål og med fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 5. På de på kortbilag 3 viste bygningsparceller kan der foretages ny- og gentilplantning.

Stk. 6. Ingen af de øvrige arealer må beplantes, opdyrkes, gødes eller tilføres kemiske bekæmpelsesmidler. Dette gælder også for de under stk. 2-5 nævnte arealer, når milens vandring umuliggør den hidtidige anvendelse.

§ 4 Bebyggelse, anlæg og hegning

Der må ikke opføres bebyggelse, opstilles master, skure eller andre genstande, ligesom camping- eller teltpladser ikke må etableres.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan der i tilknytning til eksisterende landbrugsejendomme, og med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning, opføres driftsbygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften i området. Der kan desuden i begrænset omfang med fredningsnævnets godkendelse foretages ombygning af og opføres tilbygninger til eksisterende beboelsesbygninger.

Stk. 3. På ejendommen lb.nr.4 (matr.nr. 6i) kan der opføres en bygning til beboelse i overensstemmelse med kystbyplanvedtægt nr. 1. Der henvises til kortbilag 3. Bygningens omfang, placering og nærmere udformning skal godkendes af fredningsnævnet.

Stk. 4. På ejendommen lb.nr.3, matr.nr. 13a, kan bygningen, der hidtil har været anvendt som sommerbolig, nedrives og genopføres inden for ejendommens bygningsparcel (byggefelt). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 m mod nord, op mod Kandestedvej. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang inden for bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet i overensstemmelse med Naturklagenævnets tilkendegivelser om, at bebyggelsen kun må opføres i ét plan med uudnyttet tagetage og maksimalt kan omfattet 100 m². Bygningsparcellens afgræsning fremgår af kortbilag 3.

Stk. 5. Der kan ligeledes med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres mindre toilet- og informationsbygninger i tilknytning til eksisterende og nye offentlige parkeringspladser.

Stk. 6. De på kortbilag 3 viste 60 kv luftledninger skal fjernes senest, når afstanden mellem den enkelte ledning og milens forkant er 100 m. Elledninger kan kabellægges gennem området. Den nærmere placering skal godkendes af fredningsnævnet under hensyn til, at såvel anlæg som efterfølgende vedligeholdelse kan foretages med respekt af fredningens formål.

Stk. 7. Hegning med glat tråd er kun tilladt til almindelige landbrugsformål og omkring de på kortbilag 2 viste bygningsparceller, samt med fredningsnævnets godkendelse omkring sårbare områder med henblik på at forebygge sandflugten som følge af slitage. Eksisterende hegn med glat tråd langs Kandestedvej kan ligeledes opretholdes. Pigtrådshegn og lignende samt større hegn, eksempelvis hjortehegn, må ikke opsættes.

§ 5 Offentlighedens adgang og færdsel

Færdsel til fods er tilladt overalt på arealer ejet af Skov- og Naturstyrelsen undtagen arealer, som er indhegnet med henblik på at forebygge sandflugt som følge af slitage, jf. § 4, stk. 7.

Stk. 2. Færdsel til fods er ligeledes tilladt på privatejede arealer, herunder indhegnede græsningsarealer, indtil 100 m fra Råbjerg Mile. Plejemyndigheden kan som led i landskabsplejen af de private arealer, jf. § 6, på arealer, hvor færdsel til fods er tilladt, etablere fornødne hegnspassager, udhugge stier i bevoksninger og fastsætte regler for offentlighedens færdsel.

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte færdselsret omfatter ikke de på kortbilag 3 viste bygningsparceller samt øvrige arealer inden for en afstand af 25 m fra beboelsesbygninger.

Stk. 4. Efter aftale med ejerne og med fredningsnævnets godkendelse kan der udlægges og afmærkes yderligere stier i tilslutning til Råbjerg Mile.

Stk. 5. Såfremt det af hensyn til offentlighedens fortsatte muligheder for at færdes i og omkring milen er ønskeligt at etablere en ny offentlig parkeringsplads med tilhørende adgang fra Kandestedvej øst for de

eksisterende anlæg, er fredningen ikke til hinder for, at dette kan ske efter aftale med ejerne og med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning.

§ 6 Landskabspleje

Til opfyldelse af fredningens øvrige formål, udover det primære i § 1, stk. 1, nr. 1, kan plejemyndighederne, Frederikshavn Kommune for de privatejede arealer og Skov- og Naturstyrelsen for så vidt angår de statsejede arealer, udføre landskabspleje i overensstemmelse med de på kortbilag 3 angivne retningslinjer. Plejen kan udføres ved hugst, græsning eller lignede for at fjerne og forhindre opvækst på hede-, klit- og opgivne landbrugsarealer samt for at etablere hegnspassager og stier.

Stk. 2. I det omfang, det er foreneligt med § 1, stk. 1, nr. 1, kan der etableres det på kortbilag 3 viste indblikareal, hvorved der skabes fri udsigt fra Kandestedvej til Råbjerg Mile. Med undtagelse af hegn, der jf. § 3, stk. 4, kan bibeholdes, kan bevoksninger i så fald helt eller delvist fjernes.

Stk. 3. Plejemyndighederne udarbejder en fælles plejeplan for de i stk. 1 og 2 nævnte foranstaltninger. Planen forhandles med og tilsendes til de private ejere m.fl. I tilfælde af uenighed træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen. Plejeplanen skal indeholde bestemmelser om etapedeling og revision set i forhold til milens forventede udvikling. Plejeplanen skal udarbejdes med konsulentbistand fra en specialuddannet geolog, og planen skal være i overensstemmelse med den gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer.

Stk. 4. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift på den enkelte ejer og efter samtykke med ejeren. I tilfælde af uenighed træffer fredningsnævnets afgørelse. Ejeren har selv ret til at udføre plejen inden for en af plejemyndigheden fastsat frist. Såfremt plejemyndigheden udfører plejen, tilfalder et evt. overskud ved salg af træeffekter ejeren. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenbinding og kørsel til fast vej.

§ 7 Overtagelse

Ejere af landbrugsejendomme kan i forbindelse med gennemførelse af fredningen kræve, at staten overtager de dele af deres ejendomme, som ligger inden for fredningsområdet.

Stk. 2. Bygninger og arealer kan i øvrigt til enhver tid forlanges overtaget af staten, når sandflugten har overskredet ejendommens grænser, eller når offentlig færdsel, jf. § 5, forhindrer den hidtidige anvendelse af ejendommen.

Stk. 3. Ejeren af lb.nr.3 (matr.nr. 13a) kan i forbindelse med krav om overtagelse efter stk. 1 og 2 herudover kræve, at staten overtager de dele af ejendommen, som ligger uden for fredningsområdet.

Stk. 4. Fredningsnævnet afgør, om betingelserne for overtagelse efter stk. 1 og 2, foreligger og fastsætter overtagelsesprisen i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1.

Stk. 5. Skov- og Naturstyrelsen overtager i overensstemmelse med Naturklagenævnets afgørelse af d.d. om fredningserstatning og overtagelsespris jord og bygninger på ejendommen lb.nr.2 (dele af matr.nr.13a samt 8c og 8d). Styrelsens overtagelse af ejendommen sker med virkning fra 1. oktober 2007. Vilkår for og varighed af lodsejerens eventuelle leje og forpagtning forhandles nærmere mellem ejeren og styrelsen.

Stk. 6. Skov- og Naturstyrelsen overtager i overensstemmelse med Naturklagenævnets afgørelse af d.d. om fredningserstatning og overtagelsespris 33 ha af jorden på ejendommen lb.nr.3 (matr.nr.14a). Den resterende del af ejendommen frastykkes som selvstændig parcel. Styrelsens overtagelse af ejendommen sker med virkning fra 1. december 2007. Vilkår for og varighed af lodsejerens eventuelle leje og forpagtning forhandles nærmere mellem ejeren og styrelsen. Der er opnået enighed mellem styrelsen og lodsejeren om afgrænsningen af parcellen. Afgrænsningen fremgår af kortbilag 3.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne i denne fredning efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 9 Tilladelser efter anden lovgivning

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 6, og planlovens § 36, stk. 1, nr. 5, træder fredningsbestemmelserne i § 4, stk. 2 og 5, og i § 5, stk. 4 og 5, i stedet for bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens §§ 3, 16 og 17 og planlovens § 35, stk. 1.

Stk. 2. Fredskovpligtige arealer kan holdes uden skovbevoksning eller i anden særlig drift i det omfang, det er påbudt eller tilladt i fredningsbestemmelserne i § 3, stk. 3, jf. skovlovens § 16, stk. 4.

§ 10 Ophævelse af fredninger

Overfredningsnævnets kendelse af 24. marts 1976 ophæves inden for det af fredningen omfattede område.

På Naturklagenævnets vegne

Lars Busck

Formand for Naturklagenævnet

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

Fortegnelse
over matrikelnumre, der helt eller delvist er omfattet af Naturklagenævnets
afgørelse af 17. januar 2008

Starholm

Matr.nr. 2ck, 5an, 5am, 5s, 5d, 6d, 6h, 6i, 7d, 7o, 13a, 14a og 14b.

Matrikler der helt eller delvist overtages af Skov- og Naturstyrelsen

Starholm

Matr.nr. 14a og dele af matr.nr. 13a samt 8c og 8d uden for fredningens afgrænsning.

Kortbilag 1

Fredning af arealer omkring Råbjerg Mile

Ejendomskort

Starholm, Skagen. Frederikshavn Kommune

Lodsejere.

- 1. Gorm og Benedikt Friling
 - 1a. Gorm Friling
 - 1b. Benedikt Friling
- 2. Boet efter Leila Hansen
- 3. Anna Borup
- 4. Carl G. Hjorth
- 5. Vagn Aa. Trolborg
- 6. Marianne Lysgård
- 7. Kirsten Jensen, Marianne Yde, Michael Jensen
- 8. Staten
- 9. Sune Salling-Mortensen

Signatur.

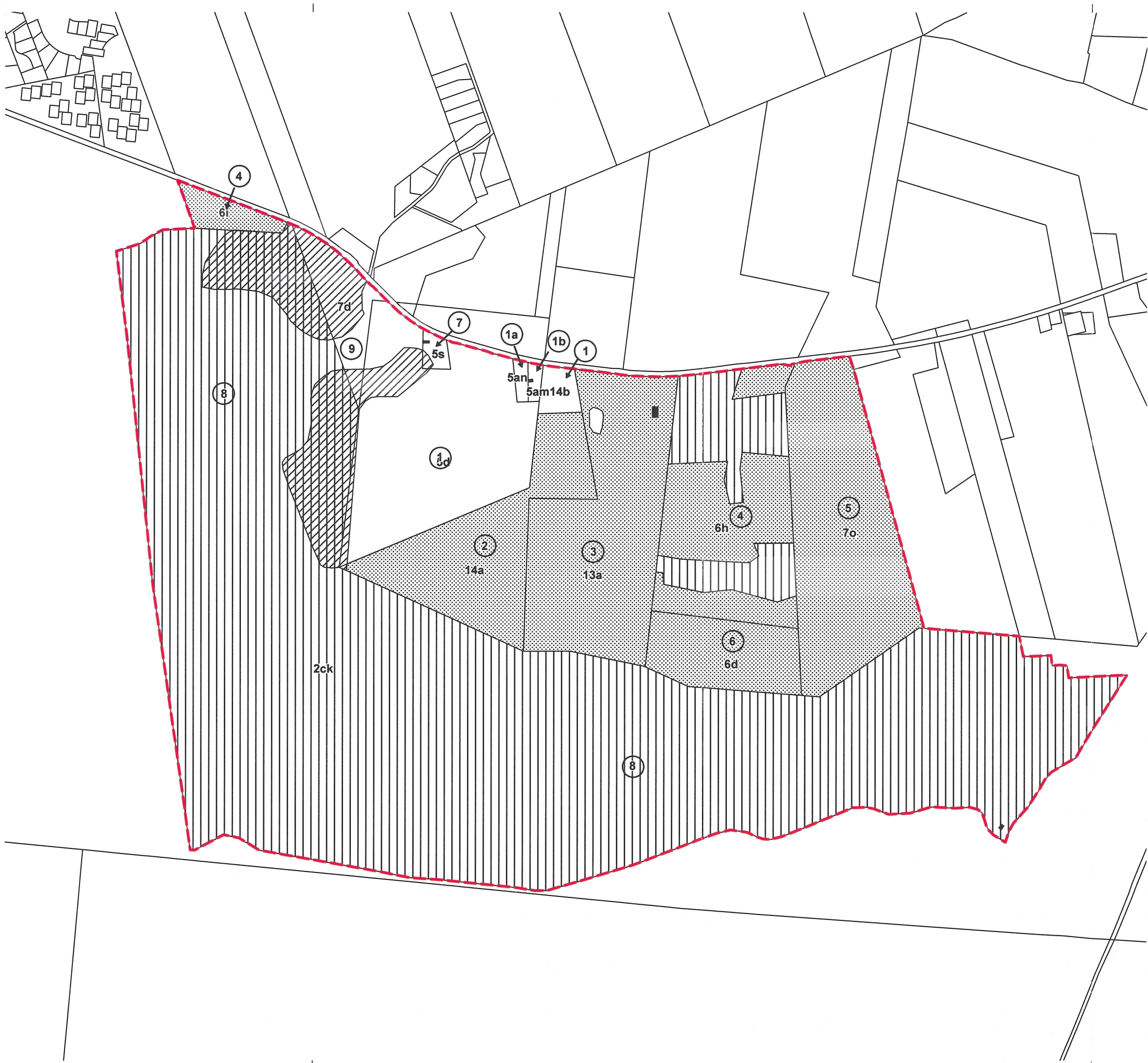
- Landbrugspligt
- Fredskovpligt: Skovlovens § 3
- Klitfredet areal: Naturbeskyttelseslovens § 8
- Fredningsgrænse
- Bygning

0 100 200 300 400 500 meter

Mål 1:10.000

Dato: Januar 2008

© Kort og Matrikelstyrelsen

Kortbilag 2

Fredning af arealer omkring Råbjerg Mile

Nuværende forhold

Signatur

- Dyrket areal
- Dyrkning opgivet
- Læhegn
- Beplantet areal
- Areal med selvsået bevoksning
- Bygningsparcel med bygning
- Sand. Råbjerg Mile
- Hede, overdrev: Naturbeskyttelseslovens § 3
- Eng, sø, mose: Naturbeskyttelseslovens § 3
- 60 kV luftledning
- Grænse for andre fredninger
- EF-fuglebeskyttelses- og EF-habitatområde
- Fredningsgrænse
- Oplagsplads, § 2 Stk. 4

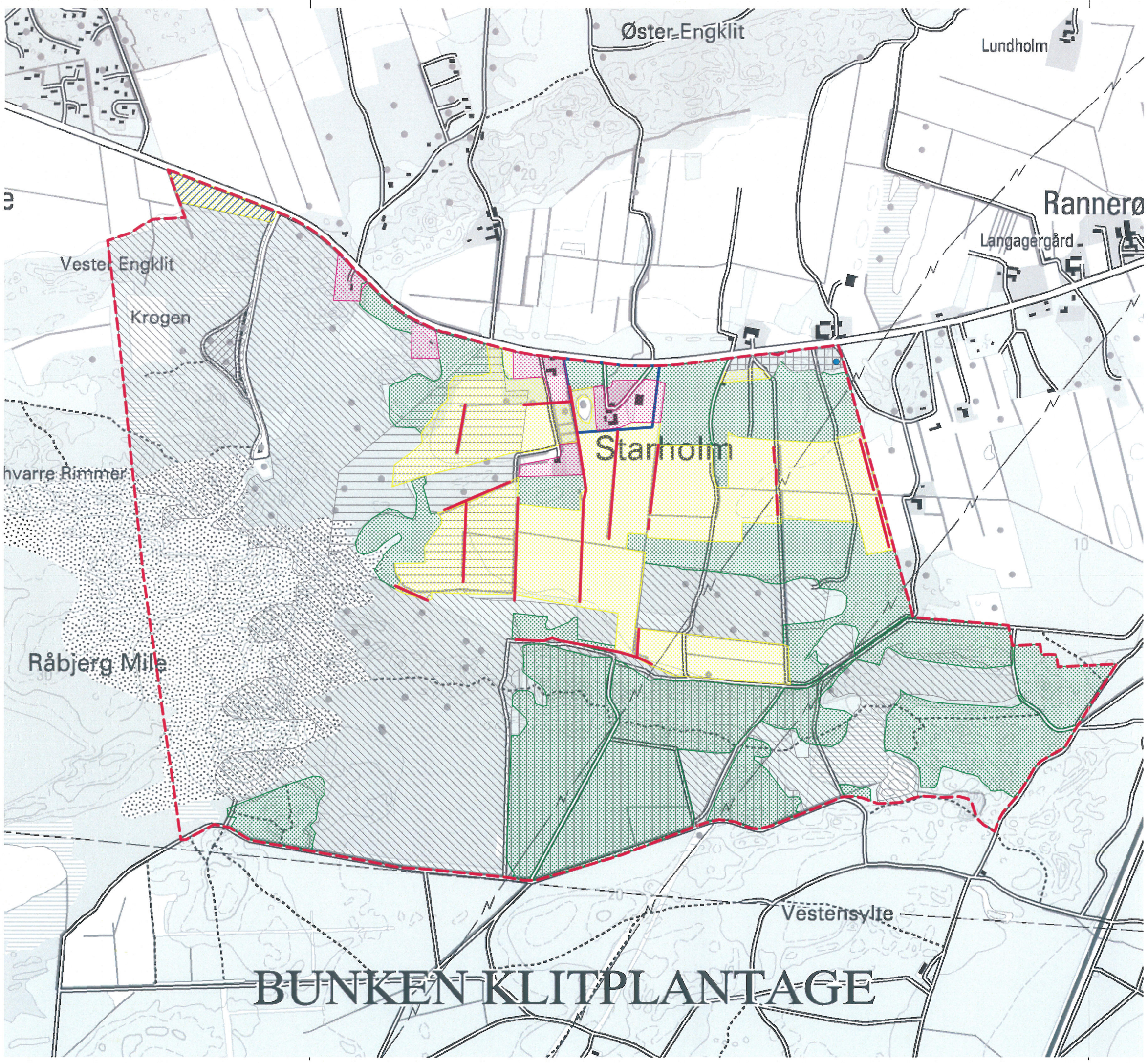
0 100 200 300 400 500 meter

Mål 1:10.000

Dato: Januar 2008

© Kort og Matrikelstyrelsen

BUNKEN KLITPLANTAGE

Kortbilag 3

Fredning af arealer omkring Råbjerg Mile

Fredningsbestemmelser

Signatur

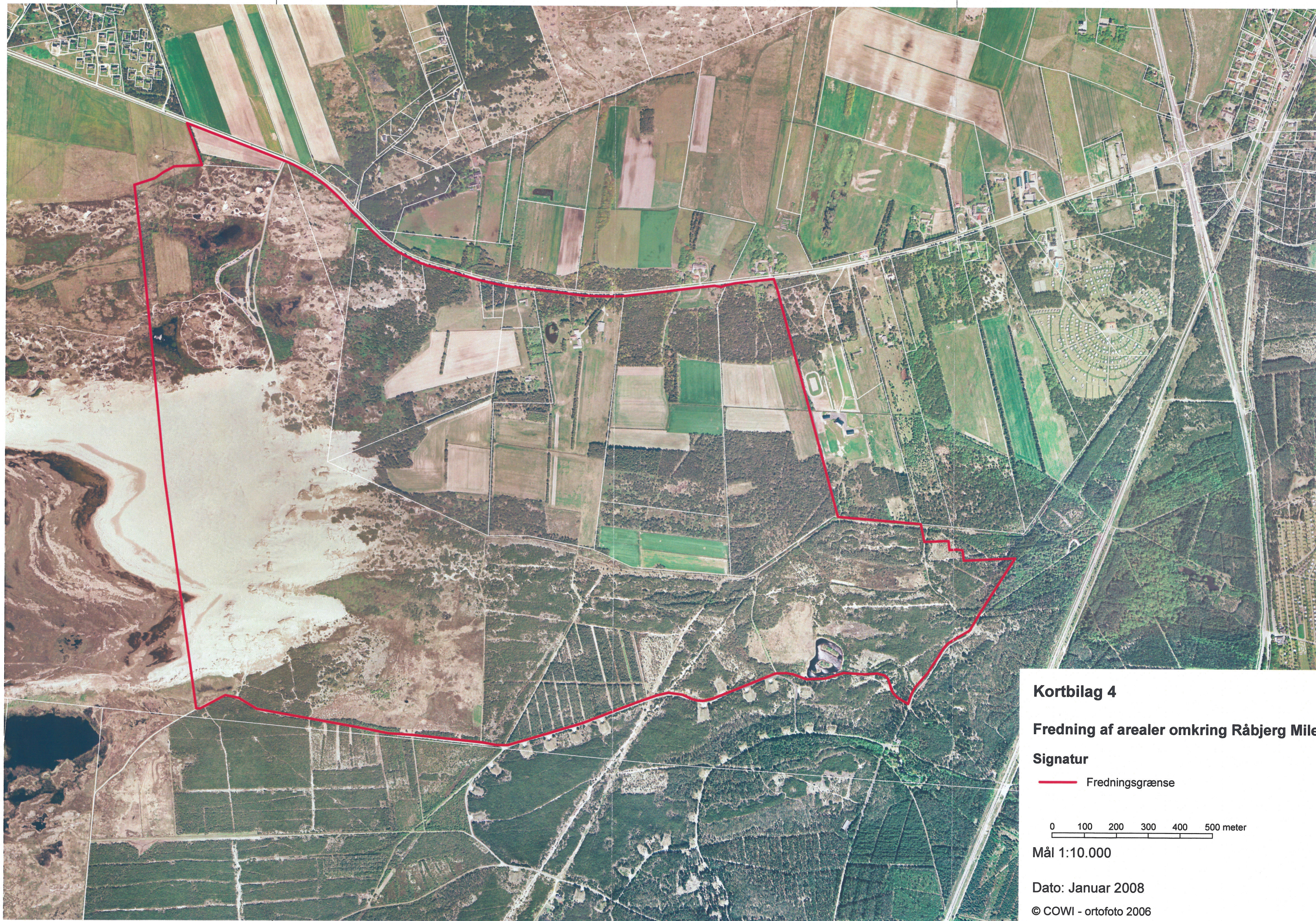
- Areal der fortsat kan dyrkes
- Areal hvor dyrkning fortsat skal være opgivet
- Læhegn der kan opretholdes og genplantes
- Tilplantede arealer hvor efterplantering og genplantering ikke kan udføres
- Arealer hvor selvsået opvækst kan udtyndes
- Indsigtsareal hvor bevoksning med undtagelse af læhegn skal fjernes
- Indsigtsareal hvor beplantet skovbevoksning kan fjernes
- Bygningsparcel hvor ny- og gentilplantning kan finde sted
- 60 kV luftledning fjernes senest når milens forkant er 100 m fra ledningen
- Fredningsgrænse
- Oplagsplads, § 2 Stk. 4
- Ny parkeringsplads
- Restejendom efter afståelse til Staten
- Byggeret § 4 stk. 3

0 100 200 300 400 500 meter

Mål 1:10.000

Dato: Januar 2008

© Kort og Matrikelstyrelsen

Kortbilag 4

Fredning af arealer omkring Råbjerg Mile

Signatur

— Fredningsgrænse

0 100 200 300 400 500 meter

Mål 1:10.000

Dato: Januar 2008

© COWI - ortofoto 2006

FREDNINGSNÆVNET>

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Jørgen Brønlunds Vej 2,
9800 Hjørring,
Tlf. 98929653.

REG. NR. 7912.00
SEK. 02.11.2004

FS 61/1994

Hjørring, den 3. september 2004.

Fredningssagen for Råbjerg Mile.

Fællesskrivelse til lodsejere, sagsrejsere m.fl.

Så er fredningssagen for Råbjerg Mile afsluttet i 1. instans.

Der vedlægges et eksemplar af både fredningsafgørelsen og erstatningsafgørelsen. Der er vejledning om klageadgangen i begge afgørelser, men uanset eventuelle klager skal begge afgørelser nu behandles i deres fulde omfang af Naturklagenævnet, hvortil jeg sender sagens bilag.

Der indrykkes annonce om sagens afslutning i Statstidende og Nordjyske Stiftstidende, og fredningsafgørelsen bliver tinglyst på de af fredningssagen omfattede ejendomme.

Til lodsejerne og deres repræsentanter vedlægges tillige referat af mødeprotokollen for den 18. august 2004.

Med venlig hilsen

Munk-Petersen.

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt
har den 18. august 2004 enstemmigt truffet følgende

A F G Ø R E L S E

i FS 61/1994 om fredning af Råbjerg Mile m.v. i Skagen
Kommune, Nordjyllands Amt.

I.

Fredningsnævnets afgørelse.

Følgende ejendomme pålægges fredning, som det neden for nærmere er angivet:

Løbenr.	Matr.nr.		Ejer
1.	5 d 14 b	Starholm do.	Gorm og Benedikt Friling, (se 1 a og 1 b).
1a.	5 an	do.	Gorm Friling, Fuglebakkevej 25, 2000 Frederiksberg.
1b.	5 am	do.	Benedikt Friling, Kochsvej 13, st.tv., 1812 Frederiksberg C.
2.	14 a	do.	Leila Hansen, Stubbedamsvej 16, 3000 Helsingør.
3.	13 a	do.	Anna Borup, Kandestedvej 289, 9990 Skagen.
4.	6 h 6 i	do.	Carl Hjorth, Kandestedvej 172, 9990 Skagen.
5.	7 o	do.	Vagn Aage Troldborg, Kandestedvej 148, 9990 Skagen.
6.	6 d	do.	Marianne Lysgaard, Krøjsgårdsvej 15, Gjellerup, 7400 Herning.
7.	5 s	do.	Kirsten Jensen, Skarpesvej 161, 9990 Skagen, Marianne Yde, Poppelvej 2A, 9000 Aalborg, og Michael Jensen, Knarbjerg Bakke 7, 7600 Struer.
8.	2 ck	do.	Skov- og Naturstyrelsen, v/Nordjyllands Statsskovdistrikt, Sct. Laurentiivej 148-150, 9990 Skagen.
9.	7 d	do.	Sune Salling-Mortensen, Grumstolsvej 13, 8270 Højbjerg.

Det præcise geografiske omfang af fredningen fremgår af det medfølgende fredningskort.

De nærmere fredningsbestemmelser fastsættes således:

§ 1. Formål og område.

Fredningen har primært til formål:

1. at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringer, jf. dog § 2, stk. 3.

Fredningen har desuden til formål:

2. at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper *og arter*, som har dannet grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde,
3. at give offentligheden adgang til dele af området og dermed mulighed for at opleve dette, samt
4. at kunne gennemføre de hertil nødvendige plejeforanstaltninger, jf. § 6.

Stk. 2. Fredningen omfatter de på kortbilag 1 viste arealer. Den nuværende arealanvendelse fremgår af kortbilag 2 og den fremtidige arealanvendelse samt fredningsbestemmelserne af kortbilag 3. Ejer- og arealfortegnelse fremgår af bilag A.

§ 2. Terrænændringer, anlæg m.v.

Råbjerg Mile skal frit kunne vandre ind over tilstødende arealer, og der må ikke foretages indgreb i milens naturlige tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten.

Stk. 2. Det naturlige terræn må ikke ændres ved afgravning, opfyldning eller råstofindvinding. Anlæg af golfbaner, motorbaner, skydebaner, fiskesøer, oplags- eller lossepladser må ligeledes ikke finde sted. Eksisterende afvandingsgrøfter og lignende kan dog vedligeholdes, ligesom nye for landbrugsdriften nødvendige afvandingsgrøfter kan etableres med fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og stk. 2 kan der foretages sandflugtsdæmpende foranstaltninger på arealer beliggende mellem milens nordlige kant og Kandestedvej. I tilfælde af uenighed om behov herfor og udførelse heraf træffer fredningsnævnet afgørelse.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk 2 kan den på den nordlige del af ejendom 1b. nr. 5 beliggende oplagsplads for bygnings- og strandingsmaterialer opretholdes i indtil 15 år efter endelig afgørelse af fredningen under forudsætning af, at pladsen til enhver tid fremtræder ryddelig og ordnet.

§ 3. Dyrkning og beplantning.

Arealerne skal under hensyn til bestemmelsen i § 2, stk. 1 bevares og kunne genskabes som åbne heder og klitter.

Stk. 2. De på kortbilag 3 viste dyrkede arealer må fortsat dyrkes, gødes og behandles med bekæmpelsesmidler. Der må kun anvendes almindelige landbrugsafgrøder og ikke flerårige afgrøder som juletræer, pyntegrønt, energiskov og lignende. På arealer, hvortil offentligheden har adgang til at færdes til fods, jf. § 5, må der ikke udsættes fritgående tyre, ungtyre, væddere og lignende.

Stk. 3. På de på kortbilag 3 viste træbevoksede arealer må der ikke foretages gentilplantning efter hugst, eller såfremt bevoksningen går tabt ved brand, stormfald og lignende. De privatejede dele af arealerne kan herefter anvendes til landbrugsformål, jf. stk. 2.

Stk. 4. De på kortbilag 2 viste eksisterende læhegn kan vedligeholdes ved gentilplantning. Nye læhegn kan kun etableres i særlige tilfælde under hensyn til fredningens formål og med fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 5. På de på kortbilag 3 viste bygningsparceller kan der foretages ny- og gentilplantning.

Stk. 6. Alle øvrige arealer må ikke beplantes, opdyrkes, gødes eller tilføres kemiske bekæmpelsesmidler. Dette gælder også for de under stk. 2-5 nævnte arealer, når milens vandring umuliggør den hidtidige anvendelse.

§ 4. Bebyggelse, anlæg og hegning.

Der må ikke opføres bebyggelse, opstilles master, skure eller andre genstande, ligesom camping- eller teltpladser ikke må etableres.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan der i tilknytning til eksisterende landbrugsejendomme og med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres driftsbygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften i området. Der kan desuden med fredningsnævnets godkendelse i begrænset omfang foretages om- og tilbygninger til eksisterende beboelsesbygninger.

Stk. 3. Der kan ligeledes med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres mindre toilet- og informationsbygninger i tilknytning til eksisterende og nye, offentlige parkeringspladser.

Stk. 4. De på kortbilag 3 viste 60 kV luftledninger skal fjernes senest, når afstanden mellem den enkelte ledning og milens forkant er 100 m. Elledningerne kan kabellægges gennem området. Den nærmere placering skal godkendes af fredningsnævnet under hensyn til, at såvel anlæg som efterfølgende vedligeholdelse kan foretages i respekt for fredningens formål.

Stk. 5. Hegning med glat tråd er kun tilladt til almindelige landbrugsformål og omkring de på kortbilag 3 viste bygningsparceller samt med fredningsnævnets godkendelse omkring sårbare områder med henblik på at forebygge sandflugt som følge af slitage. Eksisterende hegn med glat tråd langs med Kandestedvej kan ligeledes opretholdes. Større hegn, eksempelvis til hjortefarme, eller pigtrådshegn og lignende må ikke opsættes.

§ 5. Offentlighedens adgang og færdsel.

Færdsel til fods er tilladt overalt på arealer ejet af Skov- og Naturstyrelsen undtagen på arealer, som er indhegnet med henblik på at forebygge sandflugt som følge af slitage, jf. § 4, stk. 5.

Stk. 2. Færdsel til fods er ligeledes tilladt på privatejede arealer, herunder indhegnede græsningsarealer, indtil 100 m fra Råbjerg Mile. Nordjyllands Amt kan som led i landskabsplejen af de privatejede arealer, jf. § 6, på arealer, hvor færdsel til fods er tilladt, etablere fornødne hegnspassager, udhugge stier i bevoksninger og fastsætte regler for offentlighedens færdsel.

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte færdselsret omfatter ikke de på kortbilag 3 viste bygningsparceller samt øvrige arealer inden for en afstand af 25 m fra beboelsesbygninger.

Stk. 4. Efter aftale med ejerne og med fredningsnævnets godkendelse kan der udlægges og afmærkes yderligere stier i tilslutning til Råbjerg Mile.

Stk. 5. Såfremt den eksisterende offentlige parkeringsplads bliver uanvendelig på grund af milens vandring, kan der med fredningsnævnets godkendelse af den nærmere placering og udformning anlægges en ny parkeringsplads i umiddelbar tilknytning til den eksisterende tilkørsel fra Kandestedvej.

Stk. 6. Såfremt det af hensyn til offentlighedens fortsatte muligheder for at færdes i og omkring milen er ønskeligt at etablere en ny offentlig parkeringsplads med tilhørende adgang fra Kandestedvej øst for de eksisterende anlæg, kan dette ske efter aftale med ejerne og med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning.

§ 6. Landskabspleje.

Til opfyldelse af fredningens øvrige formål udover det primære i § 1, stk. 1, nr. 1 kan plejemyndighederne, Nordjyllands Amt for så vidt angår de privatejede arealer og Skov- og Naturstyrelsen for så vidt angår de statsejede arealer, udføre landskabspleje i overensstemmelse med de på kortbilag 3 angivne retningslinier. Plejen kan udføres ved hugst, græsning eller lignende

for at fjerne og forhindre *unaturlig* opvækst på hede-, klit- og opgivne landbrugsarealer samt for at etablere hegnspassager og stier.

Stk. 2. I det omfang, det er foreneligt med § 1, stk. 1, nr. 1, kan der etableres det på kortbilag 3 viste indblikssareal, hvorved der skabes fri udsigt fra Kandestedvej til Råbjerg Mile. Med undtagelse af hegn, der jf. § 3, stk. 4 kan bibeholdes, kan bevoksninger i så fald helt eller delvis fjernes.

Stk. 3. Plejemyndighederne udarbejder en fælles plejeplan for de i stk. 1 og stk. 2 nævnte foranstaltninger. Planen forhandles med og tilsendes de private ejere *m.fl.* Såfremt der er uenighed mellem plejemyndighederne eller i forhold til en privat ejer, træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen. Plejeplanen skal indeholde bestemmelser om etapedeling og revision set i forhold til milens forventede udvikling. Plejeplanen skal udarbejdes med konsulentbistand fra en specialuddannet geolog, *og den skal være i overensstemmelse med gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer..*

Stk. 4. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og efter samtykke med ejeren eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af amtet fastsat frist. Såfremt amtet udfører plejen, tilfalder et eventuelt overskud ved salg af træeffekter ejeren. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenbæring og kørsel til fast vej.

§ 7. Overtagelse.

Ejere af landbrugsejendomme kan i forbindelse med gennemførelsen af fredningen kræve, at staten overtager de dele af deres ejendomme, som ligger inden for fredningsområdet.

Stk. 2. Bygninger og arealer kan i øvrigt til enhver tid forlanges overtaget af staten, når sandflugten har overskredet ejendommens grænser, eller når offentlig færdsel, jf. § 5, forhindrer den hidtidige anvendelse af ejendommen.

Stk. 3. Ejeren af lb.nr. 3 kan i forbindelse med krav om overtagelse efter stk. 1 og stk. 2 herudover kræve, at staten overtager de dele af ejendommen, som ligger uden for fredningsområdet.

Stk. 4. Fredningsnævnet afgør, om betingelserne for overtagelse efter stk. 2 foreligger, og fastsætter overtagelsesprisen i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1.

§ 8. Dispensation.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne i denne fredning efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 9. Tilladelser efter anden lovgivning.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 6 og planlovens § 36, stk. 1, nr. 5 træder fredningsbestemmelserne i § 4, stk. 2 og stk. 3 og i § 5, stk. 4 og stk. 5 i stedet for bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens §§ 3, 16 og 17 og i planlovens § 35, stk. 1.

Stk. 2. Fredskovpligtige arealer kan holdes uden skovbevoksning eller i anden særlig drift i det omfang, det er påbudt eller tilladt i fredningsbestemmelsernes § 3, stk. 3, jf. skovlovens § 16, stk. 4

§ 10. Ophævelse af fredninger.

Overfredningsnævnets kendelse af 24. marts 1976 ophæves inden for det af fredningen omfattede område.

II.

Tinglysning.

Fredningsbestemmelserne tinglyses på ejendommene med prioritet forud for pantegæld, servitutter og byrder.

Overfredningsnævnets kendelse af 24. marts 1976, der er nævnt oven for i § 10, er tinglyst den 31. marts 1976. Den aflyses på det område, der er omfattet af nærværende afgørelse.

III.

Klagevejledning.

Afgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet af de i lov om naturbeskyttelse § 43, stk. 2 nævnte klageberettigede, herunder ejere og statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget.

Klage skal ske skriftligt og sendes direkte til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Fredningsnævnet foretager offentlig bekendtgørelse om sagens afgørelse i Statstidende og Nordjyske Stiftstidende.

Klagefristen er 4 uger fra bekendtgørelsen.

IV.

Søgsmål.

Søgsmål til prøvelse af fredningsnævnets afgørelse kan anlægges ved Vestre Landsret, Gråbrødre Kirkestræde 3, 8800 Viborg.

Søgsmål skal være anlagt inden 6 måneder fra den oven for nævnte bekendtgørelse, jf. lov om naturbeskyttelse § 88.

V.

Erstatning.

Kravene om erstatning er afgjort i en særlig kendelse, der er afsagt samtidig.

VI.

Fredningsforslagets rejsning og begrundelse.

Fredningsnævnet modtog den 30. september 1994 fra Skov- og Naturstyrelsen, Nordjyllands Amt, Skagen Kommune og Danmarks Naturfredningsforening et forslag af 29. s.m. om fredning af et areal på 243,8 ha. ved Råbjerg Mile, hvoraf 115 ha. var statsejet.

Den fredede Råbjerg Mile, der er Danmarks største vandreklit, har hidtil bevæget sig på statsejet, fredet areal. Baggrunden for fredningsforslaget var, at milen nu vandrer ind på privatejede arealer med en hastighed på 10-30 meter om året. En mindre del af disse privatejede arealer er omfattet af sandflugtslovens bestemmelser, hvorefter staten er forpligtet til sandflugtsdæmpning, medens sandflugtsdæmpning på de øvrige privatejede arealer kan foretages af ejerne på egen bekostning.

Sagsrejerne har ønsket, at Råbjerg Mile skal bevares i naturtilstand og fortsat skal kunne vandre uden indgreb. Samtidig har man fundet, at området foran milen skal bevares og plejes uden indgreb i form af beplantning, bebyggelse og terrænændringer, således at milens vandring kan opleves. Arealet foran milen ønskes derfor fredet.

VII.

Fredningsområdets status.

Råbjerg Mile er af international, naturhistorisk værdi og samtidig en af Nordjyllands største turistmæssige attraktioner.

Milen og de tilstødende heder og plantager er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde *og EF-habitatområde*. Disse arealer udgør endvidere på baggrund af nationale geologiske og biologiske interesser en del af det af Fredningsstyrelsen i 1982 udpegede "Større nationale Naturområde" omkring Skagen.

Ifølge regionplanen for Nordjyllands Amt er området regionalt naturområde og ifølge amtets fredningsplan biologisk beskyttelsesområde og særligt friluftsområde.

Ifølge kommuneplanen for Skagen er arealerne landområde, som vil blive pålagt rammebestemmelser efter retningslinierne i amtets regionplan.

Området er landzone.

Dele af området har hidtil været fredet ved den i afsnit I § 10 nævnte Overfredningsnævnskendelse af 24. marts 1976.

VIII.

Sagens behandling.

Fredningsnævnet bekendtgjorde sagsrejsningen i Vendsyssel Tidende den 16. december 1994, Skagens Avis den 17. s.m. og Statstidende den 30. s.m.

Fredningsnævnet afholdt besigtigelse af området den 24. januar 1995 med efterfølgende offentligt møde.

Udover sagsrejserne, lodsejerne og andre rettighedshavere deltog lektor, lic. scient. Keld Rømer Rasmussen, Geologisk Institut, Århus Universitet, i besigtigelsen og det efterfølgende møde.

Keld Rømer Rasmussen var af fredningsnævnet antaget som konsulent, og han redegjorde på mødet om milens historie og for såvel dens hidtidige som dens skønnede fremtidige fremdrift, der indtil videre anslås til ca. 15 meter om året.

Østkanten af det foreslåede fredningsområde vil i så fald først blive nået om ca. 100 år. Selv med en ugunstig prognose vil milen ikke nå vejen inden for de næste ca. 50 år, og en sådan retning er næppe sandsynlig.

Specielt med hensyn til læhegnene oplyste Rømer Rasmussen, at nord/sydgående hegn efter hans opfattelse var helt nødvendige i de dyrkede områder inden for fredningsgrænsen, idet det ellers ikke ville være muligt at fortsætte den nuværende drift af arealerne på hensigtsmæssig vis.

Efter mødet besluttede fredningsnævnet at fremme fredningsforslaget til realitetsbehandling.

Efter anmodning fra fredningsnævnet udarbejdede Rømer Rasmussen efterfølgende en redegørelse om Råbjerg Miles udvikling og dynamiske forhold. Han foretog endvidere en nærmere undersøgelse og vurdering af to spørgsmål, der i særlig grad havde været drøftet på det offentlige møde. Det drejede sig om:

1. Ændret placering af parkeringspladsen og færdslen til milen.
2. Vegetationens betydning for sandflugten og dyrkningen i området.

I sin redegørelse af 10. april 1995 konkluderede Rømer Rasmussen herom:

"Parkeringspladsen skal flyttes inden for en periode på cirka 10 år. Det foreslås, at den nye plads bliver anlagt nogle hundrede meter længere mod nord – gerne i forbindelse med den eksisterende tilkørselsvej. Der bør ske tilplantning omkring den, så den skjules for udsynet fra milen. Klitterne øst for vejen skal snarest skånes mod besøgsnitage.

Træbevoksningen øst for milen har ingen betydning for dens vandringshastighed, men derimod for landbrugsdriften i området. Specielt vil en systematisk fjernelse af læhegn og anden trævegetation umuliggøre sædvanlig landbrugsdrift i området mellem milen og det første intakte læhegn øst herfor. Derimod vil læforholdene ændres mindre ved at etablere nogle træløse korridorer mod nordøst mellem milen og Kandestedvej .”

Redegørelsen blev tilsendt lodsejerne og sagsrejserne med henblik på eventuelle kommentarer.

I en supplerende redegørelse af 30. september 1995 foretog Rømer Rasmussen en særdeles fyldig gennemgang af Råbjerg Miles vandringsforhold de seneste 100 år og en på basis heraf opstillet prognose for vandringen i de kommende 50 år. Også denne redegørelse blev tilsendt lodsejerne og sagsrejserne.

I brev af 13. juni 1996 oplyste Skov- og Naturstyrelsen, at sagsrejserne fuldt ud tilsluttede sig Rømer Rasmussens redegørelse om milens vandring m.v.

Sagsrejserne udvidede samtidig fredningsforslagets geografiske område, således at det statsejede areal umiddelbart syd for den eksisterende parkeringsplads blev inddraget. Arealet er omfattet af den fredning af Kandestederne etape II, der er omhandlet i § 10 i denne afgørelses afsnit I.

I tilknytning hertil bemærkes, at Skov- og Naturstyrelsen i brev af 30. april 1998 på sagsrejsernes vegne foreslog, at matr.nr. 8 b Starholm udgik af fredningsforslaget.

Foranlediget af en henvendelse fra lodsejeren Benedikt Friling indhentede Skov- og Naturstyrelsen en supplerende erklæring fra Rømer Rasmussen om, hvorvidt den af sagsrejserne ønskede indblikskile kunne antages at få betydning for retningen af milens fremtidige vandring.

I sin erklæring af 10. november 1997 konkluderede Rømer Rasmussen:

”De seneste års vindmålinger peger på, at milen i de kommende år vil vandre mod ca. 80-90 grader. Effekten af en vegetationsrydning i forbindelse med etablering af en indblikskile vil ikke på afgørende vis kunne påvirke vindstrømning over og omkring milen.

Der er nogen variation i de historiske klimadata, og dette har resulteret i divergerende opfattelser af milens fremtidige vandringsretning. Man må nødvendigvis medgive, at milens forventede vandring i nærheden af Kandestedvejen vil strække sig over et tidsrum, der er betydeligt længere, end nogen pålidelig klimaprognose kan opstilles for. Derfor kan det ikke helt udelukkes, at milen vil kunne vandre i en mere nordlig bane end forventet. Men i givet fald vil dette være betinget af langtidsvariationer i klimaforholdene og ikke af den foreslåede etablering af en indblikskile."

I en supplerende redegørelse af 20. marts 1999 til fredningsnævnet: "Om vegetationens betydning for sandflugten" anførte Rømer Rasmussen indledningsvis:

"I det fremsatte forslag til fredning af Råbjerg Mile forudsættes, at betydelige dele af trævegetationen på de private arealer på milens nordøstside ryddes. Blandt lodsejerne, som er berørt af fredningen, har der adskillige gange været udtrykt bekymring for, at rydningen vil virke fremmede på milens vandring mod nord med forøgede gener for bebyggelse og landbrug. Det angives også, at Kandestedvejen muligvis kan berøres af sandtransporten.

I fredningssagen er det tidligere blevet fremført af blandt andet undertegnede, at trævegetationen må formodes at have ringe betydning for milens vandringshastighed. En uformindsket bekymring blandt lodsejerne sammenholdt med det faktum, at der i de seneste år er indhentet supplerende data om milens bevægelser har imidlertid givet grundlag for en fornyet gennemgang af dette vanskelige forhold."

Efter en udførlig gennemgang af problemerne sluttede redegørelsen med en sålydende "Diskussion og sammenfatning":

"På grundlag af den historiske udvikling kan det ikke entydigt konkluderes, hvad der betinger dannelse af relativt flade områder med sandtransport på milens østside, og hvad der bestemmer disses udbredelse. Det er givet, at sådanne områder har eksisteret i perioder med såvel lav, sparsom vegetation (1887) som i perioder med skov eller tæt buskads for foden af milens østside. Derfor kan man ikke umiddelbart hævde, at fjernelse af trævegetationen vil påvirke sandflugtens udbredelse.

Uafhængigt af vegetationsændringer har milens geometri forandret sig markant i anden halvdel af dette århundrede. To zoner med kraftig transport er opstået på hver side af milens centrale del, og i disse zoner er der sket en betydelig sandtransport fra vest- til østsiden. Samtidig er der også sket reaktivering af tidligere sandflugtsområder øst for milens højeste partier. Man må her erindre, at Råbjerg Mile i de seneste år er vandret ind over- eller snarere burde man sige – op over den gamle Østmile. Den "slipface", der ses på radarbilledet, har derfor forholdsvis begrænset højde (<10 m, ofte kun få meter). En lav "slipface" bevirker, at vinden relativt hurtigt "vender" tilbage til overfladen (såkaldt "reattachment"). Her har den været i stand til at reaktivere sandflugten på overfladen af den tidligere Østmile. Derfor ser det ud til, at sandflugtens udbredelse mod øst i alt fald stedvist er hæmmet af træ- og buskvegetationen. I den sydlige del af milen er "slipfacen" høj og tæt på østgrænsen for sandflugtens udbredelse. Derfor er sandtransporten ikke under indflydelse af trævegetationen.

Når det gælder muligheden for, at sandflugten kan udbrede sig mod nordøst fra korridorerne på østsiden kræver dette, at milen enten skal fremkalde en vinddrejning i selve området øst for klittoppen, eller at sandtunger skal nå så langt frem, at de kommer fri af milen og under indflydelse af de generelle vindforhold styres mod NØ. Den første mulighed er i direkte modstrid med den generelle model om vindbevægelse på bakkens læside, som er omtalt i redegørelsens indledning. Om den anden mulighed gælder, at analysen fra 1995 indikerede en stabil transportretning mod Ø/ØNØ. Yderligere data fra de seneste 6 år fra den meteorologiske station ved Kandestederne viser, at den potentielle sandtransport har været meget stabil mod Ø/ØNØ. På nær eet ud af de seks år er der yderst beskedent tværgående (N/S) sandflugtpotential.

Samlet kan man derfor konkludere, at der findes betydelige områder på østsiden, hvor trævegetationen ikke kan have betydning for milens vandringshastighed eller -retning. Dog eksisterer der også nogle områder, hvor der ikke er nogen tydelig "slipface", og hvor sandtransporten drives af vinden. Her er der indicier på, at træerne for tiden kan have betydning for sandflugtens udbredelse mod øst. Specielt gælder dette i milens nordlige ende. Imidlertid er der kun eet af de seks seneste år, hvor der har været en vis transportkapacitet på tværs af milens bevægelsesretning. Derfor er den direkte sandflugtstrussel mod områderne NØ for milen beskeden om ikke fraværende.

Derimod er der en stor turistaktivitet nord og nordøst for milen. Dette vil i sig selv give slid på vegetationen. I den tidligere redegørelse er der advokeret for varsomhed med hensyn til fældning af vegetationen i området N/NØ for milen. Nærværende analyse understøtter opfattelsen af, at overfladen i de gamle klitområder (f.eks. Østmilen), er meget sårbar, og at sandflugt hurtigt kan opstå. Lignende sårbare overflader findes N/NØ for milen, og der er næppe tvivl om, at trævegetationens ruhed i betydelig grad medvirker til at nedsætte risikoen for vindbrud. Den meget beskedne transportkapacitet på tværs af milens bevægelsesretning giver i sig selv næppe anledning til bekymring for områderne N/NØ for milen, men i takt med, at milen bevæger sig østover, må det formodes, at turisttrafikken i området vil vokse. Samlet må hensynet til overfladens skrøbelighed derfor give sig udslag i en restriktiv handlingsplan omkring milens nordlige del. Her bør man efter min mening undgå unødigt rydning af trævegetationen."

Efter det offentlige møde den 24. januar 1995 blev der udsendt et udførligt referat af forhandlingerne til sagsrejerne, lodsejerne m.fl. Om indholdet heraf henvises til mødeprotokollen.

Lodsejerne fremsendte herefter i brev af 23. juni 1995 en række anmodninger om ændringer og tydeliggørelse i fredningsforslaget, og der blev i de følgende år udvekslet synspunkter mellem sagsrejerne og lodsejerne herom og om andre spørgsmål, der dukkede op.

I foråret 1999 fandt fredningsnævnet, at der var behov for et nyt offentligt møde, der fandt sted den 10. maj 1999. Fredningsnævnets formand gennemgik da hele sagen og kunne konstatere, at sagsrejerne ved forskellige lejligheder under sagens behandling havde tilkendegivet, at der var behov for en revurdering og ny redigering af samtlige bestemmelser i fredningsforslaget.

Der opnåedes afklaring af flere af de opståede tvivlsspørgsmål på mødet, der sluttede med, at fredningsnævnet anmodede sagsrejerne om snarest belejligt at udarbejde et revideret fredningsforslag. Om mødet henvises igen til mødeprotokollen, hvoraf udskrift blev tilsendt sagsrejerne, lodsejerne m.fl.

Fredningsnævnet modtog det reviderede fredningsforslag den 26. juni 2000. De tilhørende 3 fredningskort modtoges den 29. september 2000.

Forslaget blev kommenteret i skrivelser af 13. og 20. december 2000 fra lodsejerne. Det var igen det i forslaget § 6, stk. 2 nævnte indsigtsareal, der gav anledning til størst modstand fra lodsejerne.

Fredningsnævnet fandt derfor anledning til endnu engang at forelægge dette punkt for Rømer Rasmussen til vurdering. I sit svar af 20. januar 2001 besvarede Rømer Rasmussen dette punkt således:

"Når man systematisk fjerner/udtynder vegetationen i området ved Råbjerg Mile vil landskabsruheden langsomt mindskes. Det er i tidligere skrivelser til Fredningsnævnet påpeget, at fjernelse af træ- og buskvegetationen øst for milen ikke har indflydelse på milens vandringshastighed. Derimod vil fjernelse af trævegetationen i de øvrige retninger i forhold til milen (især vestlige) alt andet lige medføre en forøgelse af vindhastigheden i mileområdet, hvilket igen vil øge milens vandringshastighed lidt. Risikoen for vindbrud i de områder, som omgiver milen, vil også øges.

Fjernelse af træer og buske i det såkaldte indsigtsareal (som anført på det i skrivelse af 13. december omtalte kortbilag) er et element, der under hele fredningssagens forløb har givet anledning til bekymring blandt lodsejerne. Det er i en tidligere redegørelse forklaret, at en sådan rydning ikke vil have nævneværdig indflydelse på milens vandringshastighed eller retning, men foranlediget af lodsejernes brev har jeg prøvet at vurdere mulige konsekvenser for de omkringliggende områders anvendelse.

For det første vil fjernelse af trævæksten i indsigtsarealet alt andet lige forøge vindstyrken i området. Ligeledes vil fordampningen øges, fordi luftudskiftningen bliver forøget. Alt i alt stiger dermed risikoen for sandflugt på markerne øst for milen, når disse er ubevoksede. Det eneste, som kan forhindre sandflugt her, er læhegnene. Jeg har tidligere forespurgt landbrugets læhegnskonsulent på Rådgivningscentret i Skejby om praksis vedrørende plantning af læhegn. Han har oplyst, at det i dag er almindeligt, at læhegn er flerradede. Flerradede hegn er robuste, og stormskader er mindre fatale end i enradede hegn. Ligeledes giver flerradede hegn godt skjul for områdets vildtbestand. Såfremt vindbelastningen i området derfor forøges ved at fjerne trævegetationen, må det forudses, at lodsejerne vil have et berettiget ønske om at styrke de

eksisterende læhegn, f.eks. ved plantning af flerradede hegn. Så vidt jeg kan skønne, vil en sådan plantning mindske udsynet i indsigtsarealet og dermed modvirke hensigten med dette.

Træbevoksning er kendt for at have stor filtrerende evne på luftens partikler. Derfor vil fjernelse af trævegetationen i indsigtsområdet betyde, at flyvesand vil udbredes over et større areal end hidtil, når det ved kraftig sandflugt hvirvles op i luften ved milens østside. Mængderne, der hvirvles rundt på denne vis, er forholdsvis beskedne, og de skønnes ikke at have betydning for sandtransporten. Derimod kan sandet være stærkt generende for færdsel og ophold i området. Jeg har vedlagt en sekvens fra en videofilm, som jeg optog under en vinterstorm. Sekvensen viser forholdene ved milens østside, og det fremgår tydeligt, at sand hvirvles op og bæres relativt langt gennem luften af kraftige hvirvler. Noget sand bæres endnu længere, men kan ikke ses på videoen, idet sandkoncentrationen langsomt aftager, så luften på afstand virker klar. Jo højere og tættere milens omgivende vegetation er, jo hurtigere vil dette sand filtreres ud af luften. Rydning af vegetation i indsigtsarealet vil ved sydvestlige vindretninger medføre forøgede gener for lodsejerne, der bor nord og nordøst for milen. Størrelsen af sådanne gener samt den mulige risiko for, at flyvesandet vil kunne genere trafikken på Kandestedvej, er det vanskeligt at bedømme. Dog er det klart, at jo tættere milen kommer på Kandestedvejen, jo større bliver risikoen. ”

Sagsrejserne udtalte herom i brev af 6. april 2001:

”Eksperterne har efter sagsrejsernes opfattelse ikke frarådet den foreslåede frilæggelse, men udelukkende redegjort for, at en sådan frilæggelse vil have nogle konsekvenser, hvad man i øvrigt herfra er enige i og indforståede med. Lektor Rømer Rasmussens kommentar af 20. januar d.å. på dette punkt giver derfor ikke sagsrejserne anledning til yderligere bemærkninger. ”

Efter anmodning fra lodsejerne blev der herefter den 8. juni 2001 afholdt et yderligere offentligt møde med besigtigelse. Der henvises også herom til mødeprotokollen. Det skal dog nævnes, at det på mødet blev drøftet, om der var anledning til en bestemmelse om regelmæssig registrering af milens vandring.

Nordjyllands Amt oplyste i den forbindelse, at amtet fortsat vil foretage regelmæssige luftfotograferinger for at fastlægge milens forkant.

På den baggrund har fredningsnævnet ikke fundet anledning til indføjelse af en særlig bestemmelse herom i fredningsafgørelsen.

Fredningsnævnet har yderligere afholdt 2 møder med enkelte af lodsejerne.

Det første af dem blev afholdt den 26. august 1998 med lodsejeren Anna Minna Borup. I mødet deltog desuden lodsejerens ægtefælle Jens Borup og ægteparrets advokat, advokat Jens Stadum, Skagen. Mødet blev afholdt efter ønske fra lodsejeren for at søge forskellige spørgsmål afklaret i relation til spørgsmålet om erstatning i forbindelse med henholdsvis fredning og statsovertagelse.

Der henvises herom til den samtidige kendelse om erstatning.

Det andet møde blev afholdt den 7. december 2001.

I mødet deltog lodsejeren Leila Wiig Hansen og lodsejerne Gorm og Benedikt Friling. Mødet blev afholdt til behandling af et ønske fra Leila Wiig Hansen om, at hendes på kortbilag 3 anførte bygningsparcel blev udvidet med inddragelse af den umiddelbart vest herfor beliggende beplantning. På mødet blev desuden behandlet en skrivelse fra lodsejeren Benedikt Friling om, at der ikke burde være behov for udhugning af stier i beplantningen mellem matr. 14 a og 5 d, da der her i forvejen er 2 markgennemkørsler.

Fredningsnævnet besluttede på mødet at imødekomme anmodningen fra Leila Wiig Hansen, således at denne lodsejers bygningsparcel endeligt fastlægges som angivet på medfølgende fredningskort 3. I relation til henvendelsen fra Benedikt Friling tilkendegav Mogens Andersen på vegne sagsrejseren Nordjyllands Amt, at etablering af adgangsveje for offentligheden, der er et plejeplansanliggende, så vidt muligt vil ske ved benyttelse af eksisterende adgangsveje i terrænet.

IX.

Dispensationssager.

Under fredningssagens behandling har fredningsnævnet meddelt dispensation til Nordjyllands Statsskovdistrikt til opsætning af 2 toilet kabiner på den eksisterende P-plads ved Råbjerg Mile (FS 33/95, FS 20/98 og FS 10/01) og til samme til supplerende sandflugtsdæmpning øst for P-pladsen (FS 40/01).

I 2002 – 03 fik Statsskovdistriktet endvidere dispensation til anlæggelse af en ny P-plads med tilhørende toilet- og servicebygning, således som det var forudset i afgørelsens § 5, stk. 5. (FS 27/02, FS 8/03 og FS 39/03).

X.

Fredningsnævnets bemærkninger.

Som det er fremgået af foranstående, har det markant mest drøftede spørgsmål vedrørt karakteren og omfanget af den af sagsrejserne ønskede ret til rydning af vegetationen og herunder etablering af en indsigtskile.

Med baggrund i Råbjerg Miles enestående karakter er det fredningsnævnets opfattelse, at det i en sag om fredning af Råbjerg Mile bør være helt centralt at tage udgangspunkt i at sikre milens fortsatte naturlige vandring. Sagsrejserne har med rette lagt stor vægt på at prøve at sikre imod omstændigheder, der kan hæmme milens fortsatte vandring.

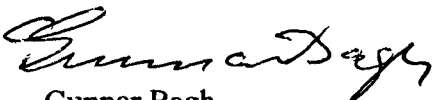
Fredningsnævnet har den opfattelse, at det er tilsvarende vigtigt at søge at sikre imod omstændigheder, der kan fremme en vandring i forhold til milens naturlige vandring.

Fredningsnævnets opfattelse har fundet udtryk i de ændringer, der i forhold til sagsrejsernes fredningsforslag er foretaget i afgørelsens § 1, stk. 1, nr. 1, og § 6, stk. 1, stk. 2 og stk. 3.

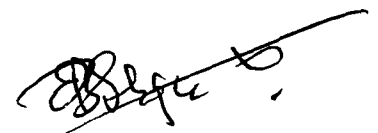
Denne afgørelse er med mindre ændringer/tilføjelser identisk med det udkast, der blev udsendt i marts 2002. Ændringerne og tilføjelserne findes i fredningsbestemmelsens § 1, nr. 2, § 6, stk. 1 og stk. 3 samt i afsnit VII og IX og den indledende ejerfortegnelse. De er skrevet med *fed kursiv*.

Ændringerne/tilføjelserne har bl.a. baggrund i EF-habitatdirektivet. Fredningsnævnet skal i den forbindelse oplyse, at fredningsafgørelsen ikke indeholder bestemmelser, der er i strid med EF-habitatdirektivet. Fredningen vil tværtimod bidrage til en gunstig bevaringsstatus for områdets naturtyper, og fredningen forringer eller forstyrrer ikke naturtyper og levesteder for arter, som danner baggrund for områdets status som internationalt naturbeskyttelsesområde. Der henvises herom til brev af 18. december 2003 fra Nordjyllands Amt (bilag 174).

De kortbilag 1 – 3, der vedhæftes afgørelsen, er af maj 2004. Der vedhæftes tillige luftfoto af 2002 og det i § 1, stk. 2, nævnte bilag A.

Gunnar Bagh

Hans Erik Munk-Petersen

Egon Skjorbæk

Bilag A

Arealstørrelser i Raabjerg Mile fredningen. Juni 2004.

Lb.nr.	1	1a	1b	2	3	4	5	6	7	9
Areal ha	24,68	0,39	0,36	14,5	22,22	25,26	22,25	7,36	0,63	4,86
Dyrket areal, heraf tidligere fredet	6,82 6,00	0,08	0,07	8,48 6,00	14,6	10,70 2,02	6,09	3,96	0	0
Bevokset Areal.	4,41 tidligere fredet	0,31	0	2,55 tidligere fredet	4,56	10,65 fredskov	12,5	0	0	0
Landbrugspligt	nej	nej	nej	ja	ja	ja	ja	ja	nej	nej
Hede, Overdrev, Klitfredning	12,56	0	0	2,32	0	3,29	2,58	3,4	0	4,42
Bygnings-Parcel	0,89	0	0,29	1,15	1,99	0	0	0	0,63	0,44 (+ 0,18ha klitfredet)
Opgivne arealer, herunder arealer med selvsået bevoksning					1,07 (0,82 land+ 0,25 sø)	0,62	1,08			

Fremlagt

18 AUG. 2004

Fredningsnævnet for
Nordjyllands Amt

FS 6/194 -bilag nr. 185 A

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt
har den 18. august 2004 enstemmigt truffet følgende

A F G Ø R E L S E

om erstatning i sag FS 61/1994 om fredning af Råbjerg Mile m.v.
i Skagen Kommune, Nordjyllands Amt.

I en samtidig hermed truffet afgørelse har fredningsnævnet truffet bestemmelse om fredning af ca. 237,5 ha af Råbjerg Mile og området overvejende øst herfor, Starholm, Skagen Kommune, Nordjyllands Amt. Af arealet tilhører 115 ha Staten v/ Skov- og Naturstyrelsen.

I anledning af den skete fredning fastsættes følgende erstatningsbeløb til de berørte lodsejere:

Løbenr. 1.

Matr.nr. 5 d og 14 b, Starholm, Skagen.

Benedikt Friling, Kochsvej 13, st. tv.,

1812 Frederiksberg C, og Gorm Friling,

Fuglebakkevej 25, 2000 Frederiksberg,

til lige deling

34.250 kr.

Løbenr. 1a.

Matr.nr. 5 an, Starholm, Skagen.

Gorm Friling, Fuglebakkevej 25,

2000 Frederiksberg.

2.000 kr.

Løbenr. 1b.

Matr.nr. 5 am, Starholm, Skagen,

Benedikt Friling, Kochsvej 13, st. tv.,

1812 Frederiksberg C.

2.000 kr.

Løbenr. 2.

Matr.nr. 14 a, Starholm, Skagen,

Leila Hansen, Stubbedamsvej 16,

3000 Helsingør.

30.270 kr.

Løbenr. 3.

Matr.nr. 13 a, Starholm, Skagen,
Anna Borup, Kandestedvej 289,
9990 Skagen.

82.760 kr.

Løbenr. 4.

Matr.nr. 6 h og 6 i, Starholm, Skagen.
Carl Georg Hjorth, Kandestedvej 172,
9990 Skagen.

75.240 kr.

Løbenr. 5.

Matr.nr. 7 o, Starholm, Skagen,
Vagn Aage Troldborg, Kandestedvej 148,
9990 Skagen.

82.100 kr.

Løbenr. 6.

Matr.nr. 6 d, Starholm, Skagen,
Marianne Lysgaard, Krøjtårdsvej 15,
Gjellerup, 7400 Herning.

19.240 kr.

Løbenr. 7.

Matr.nr. 5 s, Starholm, Skagen.
Kirsten Jensen, Skarpesvej 161,
9990 Skagen, Marianne Yde,
Poppelvej 2 A, 9000 Aalborg, og
Michael Jensen, Knarbjerg Bakke 7,

7600 Struer, til lige deling

2.000 kr.

Løbenr. 8.

Matr.nr. 2 ck, Starholm, Skagen,
Skov- og Naturstyrelsen,
v/ Nordjyllands Statsskovdistrikt,
Sct. Laurentiivej 148 – 150,
9990 Skagen.

0 kr.

Løbenr. 9.

Matr.nr. 7 d, Starholm, Skagen,
Sune Salling-Mortensen,
Grumstolsvej 13, 8270 Højbjerg.

5.300 kr.

Erstatningsbeløb i alt

335.160 kr.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 47 tilkendes der endvidere advokat Jens Stadum, Skagen, et salær på 5.000 kr. med tillæg af moms.

Forrentning.

I overensstemmelse med hovedreglen i naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, forrentes erstatningsbeløbene fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales, med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Den samlede erstatning i sagen overstiger 100.000 kr. Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 42, at Naturklagenævnet derfor skal efterprøve fredningsnævnets afgørelse i dens helhed, uanset om afgørelsen påklages.

Erstatningsbeløbene vil blive udbetalt af Skov- og Naturstyrelsen, når Naturklagenævnet har truffet sin afgørelse. I praksis er det Naturklagenævnets sekretariat, der bistår med udbetalingen. Eventuelle spørgsmål skal derfor rettes til Naturklagenævnet, hvis adresse er anført nedenfor.

Erstatningsafgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet af den, der anser sig berettiget til større erstatning eller af den myndighed, der skal udrede en del af erstatningen.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Naturklagenævnets adresse er:

Frederiksborggade 15,

1360 København K.

Telefonnummer: 33 95 57 00.

Faxnummer: 33 95 57 69.

ERSTATNINGSKRAV

Der er under sagen fremsat følgende erstatningskrav:

Løbenr. 1.

Lodsejerne har i brev af 23. juli 2002 (bilag 151 med underbilag 151 A – 151 G) fremsat følgende erstatningskrav:

1. Beplantede arealer, der ikke må gen- og efterplantes	40.000 kr./ha
2. Censurbestemmelser for dyrkede og beplantede arealer	2.000 kr./ha
3. Indsigtskile	50.000 kr.
4. Dyrket areal	60.000 kr./ha
5. Hede og overdrev	15.000 kr./ha
6. Ejendom og bygningsparcel	1.000.000 kr.

Endvidere anmodes der om rejsegodtgørelse på 10.000 kr. til hver af de to lodsejere.

Løbenr. 1 a.

Lodsejeren har i et brev af 31. juli 2002 (bilag 156) fremsat et erstatningskrav på 248.160 kr. Beløbet svarer til ejendommens grundværdi med et tillæg på 20 %.

Lodsejeren oplyste i brevet, at han havde indledt sonderinger med Skagen Kommune og Nordjyllands Amt om en fornyelse af den tidligere byggeret på ejendommen. Såfremt der ikke opnås en fornyet byggetilladelse udgør erstatningskravet 124.080 kr. Det anføres i den forbindelse, at den uikt beliggende grund fortsat vil have anvendelsesmuligheder.

Fredningsnævnet har ikke senere fået oplysninger om resultatet af lodsejerens henvendelser til Skagen Kommune og Nordjyllands Amt.

Det bemærkes, at fredningsnævnets formand på det offentlige møde den 10. maj 1999 gennemgik problematikken om den tidligere byggeret på ejendommen (mødereferatet side 7). Det blev da konstateret, at den tidligere byggetilladelse var bortfaldet som ubrugt pr. 1. november 1981, jf. sagens bilag 64 C.

Løbenr. 1 b.

Lodsejeren har i et brev af 27. juli 2002 (bilag 154) fremsat 2 erstatningskrav:

1. Der ønskes erstatning for den begrænsning i retten til om- og tilbygning, der fremgår af fredningsafgørelsens § 4, stk. 1, jf. stk. 2, 2. pkt. Det anføres, at der måske ellers kunne være givet tilladelse til en bebyggelse på 150 m². For denne manglende mulighed samt de ekstra censurbestemmelser kræves ca. 50.000 kr.
2. For ulemper med ¼ mill. turister pr. år samt mulige værdiforringelser af ejendommen kræves 200.000 kr.

Løbenr. 2.

Advokat Jens Stadum, Skagen, har i brev af 29. juli 2002 (bilag 153 med underbilag 153 17-C) på lodsejerens vegne fremsat et erstatningskrav på 1.850.000 kr. – dog reguleret efter de præcise arealer for dyrket jord/anden anvendelse. Kravet er specificeret således:

1. Erstatning for dyrkede arealer, ca. 8 ha –	60.000 kr./ha
2. Erstatning for øvrige arealer, ca. 6,5 ha –	40.000 kr./ha
3. Erstatning for bygningsforringelse/tab af bygning –	1.100.000 kr.
4. Rejsegodtgørelse	10.000 kr.

Som begrundelse er henvist til, at lodsejeren ved fredningens gennemførelse bliver forhindret i at kunne gøre tiltag for at hindre Sandmilens vandring, således ejendommen ad åre vil blive værdiløs, da både grunden og selve bygningen vil blive omgivet af sandmassen, som nu ikke længere må bekæmpes. Der mindes i denne forbindelse om, at der for området allerede gælder klitfredninger, men sandflugtsdæmpning har været tilladt, hvilket de ikke længere vil være, når der er sket fredning efter Fredningsnævnets foreliggende udkast.

Lodsejeren vil således langsomt, men usvigelig sikkert, miste den formue, hun har placeret i den pågældende ejendom.

Løbenr. 3.

Advokat Jens Stadum, Skagen, har i et brev af 22. juli 2002 (bilag 152 med underbilag 152 A – 152 F) på lodsejerens vegne fremsat følgende krav:

Principalt: Der sker fredning efter Fredningsnævnets udkast til afgørelse om fredningsbestemmelserne på vilkår, at lodsejeren udbetales en fredningserstatning på 2.700.000 kr. + 60.000 kr. pr. hektar for dyrkede arealer, 14 hektar, og 40.000 kr. pr. hektar for andre arealer omfattet af fredningskendelsen, 7,2 hektar.

Subsidiært: Staten tilpligtes at overtage hele lodsejerens ejendom (altså både den del, som ligger indenfor fredningsområdet, og den del, der ligger udenfor fredningsområdet) for et overtagelsesbeløb på 4.800.000 kr.

Det samlede principale krav er opgjort til 3.828.000 kr., hvoraf 1.128.000 kr. er erstatning for fredning af jord og 1.900.000 kr. er erstatning for fredning af bygninger.

De resterende 800.000 kr. fordeler sig med 500.000 kr. for mistet mulighed for etablering af put and take sø og med 300.000 kr. for mistet mulighed for etablering af 3 lejligheder.

Ad kravet på 500.000 kr.

Det fremgår af sagens bilag 152 D og 152 E, at kravet vedrører ”mistet indtjeningsmulighed ved etablering af put and take sø.”

Lodsejeren havde den 18. juli 1991 ansøgt Skagen Kommune om tilladelse til etablering af søen, og kommunen gav den ønskede tilladelse i brev af 24. september 1991. Afgørelsen blev anket af Danmarks Naturfredningsforening, og i brev af 7. juli 1992 meddelte kommunen lodsejeren, at Miljøankenævnet havde omgjort afgørelsen og meddelt afslag på det ansøgte. Der var adgang til at rejse privat søgsmål mod Miljøankenævnet inden 6 måneder fra afgørelsen.

Advokat Jens Stadum har anført, at Miljøankenævnets afgørelse havde baggrund i den forestående fredningssag. Der bør derfor ikke lægges vægt på, at fredningssagen reelt først blev rejst den 30. september 1994.

Ad kravet på 300.000 kr.

Det fremgår af de samme bilag, at kravet vedrører ”mistet indtjeningsmulighed ved etablering af 3 ferielejligheder.” Der var den 6. december 1993 ansøgt om tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, til etablering af de 3 lejligheder i en overflødiggjort landbrugsbygning.

Skagen Kommune gav tilladelsen i brev af 18. januar 1994 med følgende tilføjelse:

”Tilladelsen gives for en periode af 20 år, hvorefter forholdene skal reableres, medmindre tilladelsen til den tid fornyes. En fornyet tilladelse vil afhænge af Råbjerg Miles fortsatte vandring over ejendommen. Kommunen lader tidsbegrænsningen tinglyse på ejendommen for ejerens regning.”

Det blev samtidig oplyst, at afgørelsen kunne påklages til Naturklagenævnet.

Advokat Jens Stadum har anført, at nybyggeriet var håbløst, fordi tilladelsen alene var givet for 20 år, hvorefter der skulle ske fuldstændig retablering.

Den begrænsede tilladelse blev givet med direkte relation til fredningssagen, hvorfor der også her skal ses bort fra en skæringsdag pr. 30. september 1994.

Løbenr. 4.

Nordjysk Udvalg for Landboret, Flauenskjold, har i brev af 15. juli 2002 (bilag 155) på lodsejerens vegne fremsat et erstatningskrav på 651.100 kr.

Det anføres, at parcellen ikke indeholder fredskov. Ejeren opgør arealfordelingen til 7,5 ha markareal og 14,6 ha skov, hvoraf noget er selvsået. Den selvsåede del af skoen vil blive omfattet af den plejeadgang, der etableres ved fredningen. Ejeren gør indsigelse herimod, da han betragter hele skovarealet som ligeværdigt.

Kravet er specificeret således:

1. Forbud mod ændringer i anvendelsen på 22,1 ha
(§ 2, stk. 1). 22,1 ha a 1.000 kr.	22.100 kr.
2. Tilplantningsforbud på markjorden, (§ 2, stk. 2)
7,5 ha a 6.000 kr.	45.000 kr.
3. Forbud mod genplantning af skov (§ 3)
14,6 ha a 40.000 kr.	584.000 kr.

Løbenr. 5.

Nordjysk Udvalg for Landboret, Flauenskjold, har i et brev af 15. juli 2002 (bilag 150) på lodsejerens vegne fremsat et erstatningskrav på 530.400 kr.

Det anføres, at ejeren opgør arealfordelingen til 3 ha hede, 11 ha skov og 7,4 ha markareal, hvoraf 0,4 ha er en oplagsplads.

Efter en telefonisk korrektion den 4. maj 2004 er kravet nedsat med 20.000 kr. og specificeret således:

1. Forbud mod ændringer i anvendelsen af 18 ha
(§ 2, stk. 1). 18 ha a 1.000 kr.	18.000 kr.
2. Tilplantningsforbud på markjorden
(§ 2, stk. 2). 7,4 ha a 6.000 kr.	44.400 kr.
3. Oplagspladsen ophører om 15 år og overgår til
natur (§ 2, stk. 4, jf. § 3, stk. 6).
For opgivelse af lagerpladsen efter 15 år	5.000 kr.
4. Forbud mod genplantning af skov (§ 3).
11 ha a 40.000 kr.	440.000 kr.
5. Adgang til landskabspleje på hedearealer (§ 6).
3 ha a 1.000 kr.	3.000 kr.

Løbenr. 6.

Lodsejeren har ikke fremsendt erstatningskrav.

Løbenr. 7.

Advokat Jens Stadum, Skagen, har i brev af 17. juni 2002 (bilag 146 med underbilag 146 A) på lodsejernes vegne fremsat et erstatningskrav på 450.000 kr., der svarer til sommerhusets ejendomsværdi.

Som begrundelse er henvist til, at lodsejerne ved fredningens gennemførelse bliver forhindret i at kunne gøre tiltag for at hindre Sandmilens vandring, således ejendommen ad åre vil blive fuldstændig ubrugelig og dermed værdiløs, da både grunden og selve bygningen vil blive slugt af de sandmasser, der ikke kan forhindres.

Løbenr. 8.

Lodsejeren har ikke fremsendt erstatningskrav.

Løbenr. 9.

Lodsejeren har i et brev af 14. april 2002 (bilag 140) fremsat et erstatningskrav på 5 kr. pr. m² af ejendommens areal.

Kravet er begrundet i ”det yderligere indgreb i brugsretten, der følger af den nye fredning, samt den gene og værdiforringelse, som offentlighedens adgang til og passage over det private areal medfører.”

Lodsejeren har samtidig forbeholdt sig ret til at kræve særskilt erstatning, såfremt parkeringspladsen flyttes tættere på hans ejendom. Der er i brevet henvist til et tidligere brev af 28. oktober 2001 (bilag 135).

Fredningsnævnet har efterfølgende den 21. juni 2002 i FS 27/2002 meddelt dispensation til anlæggelse af den nye parkeringsplads på den placering, der er vist på det kortbilag 3, der knytter sig til fredningsafgørelsen. Lodsejeren fik samtidig tilsendt en kopi af fredningsnævnets afgørelse. Der er ikke modtaget fornyet henvendelse fra lodsejeren i relation til det forbeholdte erstatningskrav.

Udover erstatningskravene er der af advokat Jens Stadum, Skagen, i hans ved lodsejer nr. 3 nævnte brev af 22. juli 2002 (bilag 152) fremsat anmodning om, at fredningsnævnet tilkender ham et honorar til dækning af sagkyndig bistand under sagen. Advokaten har i den forbindelse oplyst, at han skønsmæssigt har anvendt 40 timer til møder og korrespondance siden 1995.

B E G R U N D E L S E F O R A F G Ø R E L S E N

Der er landbrugspligt på de af lodsejerne 2, 3, 4, 5 og 6 ejede ejendomme.

I overensstemmelse med sagsrejsernes fredningsforslag er det i den samtidig hermed truffne fredningsafgørelse anført i § 7, stk. 1:

”Ejere af landbrugsejendomme kan i forbindelse med gennemførelsen af fredningen kræve, at staten overtager de dele af deres ejendomme, som ligger inden for fredningsområdet.”

I § 7, stk. 2, er yderligere anført:

”Bygninger og arealer kan i øvrigt til enhver tid forlanges overtaget af staten, når sandflugten har overskredet ejendommens grænser, eller når offentlig færdsel, jf. § 5, forhindrer den hidtidige anvendelse af ejendommen.”

Ingen af lodsejerne har fremsat ønske om overtagelse af deres ejendom i henhold til disse bestemmelser.

På den af lodsejer nr. 4 ejede ejendom er 10,65 ha undergivet fredskovspligt.

Nordjyllands Statsskovdistrikt har i et brev af 2. juli 2003 meddelt lodsejeren, at man er indstillet på at ophæve fredskovspligten, såfremt lodsejeren ønsker det. Lodsejeren har imidlertid ikke fremsat et sådant ønske.

Under hensyn til fredningssagens specielle karakter har fredningsnævnet følt behov for at indhente en supplerende erklæring fra skovrider Christian Als, Hedeselskabet, angående erstatningsudmålingerne for de skov- og træbevoksede dele af ejendomme, der er omfattet af fredningen.

I sin udtalelse af 12. august 2003 (bilag 166) anførte skovrider Christian Als:

"Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt har anmodet mig om, som teknisk konsulent, at foretage en supplerende gennemgang og vurdering af erstatningsudmålingerne for de i fredningssagen omhandlede ejendomme, for så vidt angår den skov- og træbevoksede del.

Min baggrund for sådan en vurdering er følgende:

Jeg er uddannet forstkandidat og efter en kort periode ved LECs afdeling for skovøkonomi og planlægning har jeg været ansat ved Hedeselskabet, først ved læplantningen, siden ved planteskole og skovbrug. Jeg er i dag skovrider og leder af afdelingen for de store tværgående kunder.

I 1980 var jeg med i den gruppe på 3 personer, der fastlagde erstatningsprincipperne for skader på læhegn i forbindelse med større tekniske anlæg (gasledninger og veje). Disse principper har holdt siden, og er blevet konfirmeret adskillige gange.

De sidste 3 år har jeg været konsulent for eltra vedrørende erstatningsberegning for skove, småbeplantninger og læhegn i forbindelse med etablering af 5 nye højspændingsstrækninger i Jylland. Dette arbejde, der stadig pågår, omfatter mere end 300 lodsejere.

Jeg er blevet gjort bekendt med det af Nordjyllands Amt, den 25. marts 2003 udarbejdede notat om erstatningsspørgsmålet. Dette notat har givet anledning til betydelige drøftelser og møde med amtets kontor for Teknik og Miljø, idet der ikke var fuld sammenhæng i arealopgørelsen.

Dette har efterfølgende medført en revision af amtets data, således at der er udarbejdet et nyt notat af 7. august for arealer og et af 8. august for erstatninger. Disse notater ligger til grund for min opgørelse.

Jeg er blevet gjort bekendt med, at minimumstaksten pr. lodsejer nu udgør 1.500 kr.

Generelle bemærkninger:

For skovarealer deler man op i fredskovspligtige, hvor ejeren skal genplante efter afdrift, og ikke-fredskovspligtige arealer, hvor ejeren frit kan disponere, herunder helt opgive skovdrift på arealet.

I forbindelse med fredningen er det tilkendegivet fra Skovtilsynet, at fredskovspligten vil blive løftet af, således at arealerne i deres drift kan betragtes som ikke-fredskovspligtige. Dette kan normalt kun ske ved at ejeren stiller et vederlagsareal til rådighed.

Dette betyder, at også disse ejere har fuld handlefrihed over deres skovbevoksede arealer, som kan fældes uden indblanding og uden pligt til genplantning. De skovbevoksede arealer i området er hovedsagelig bevokset med bjergfyr uden anden større driftsøkonomisk værdi end læ, jagt og brænde.

Ejeren vil kunne disponere ud fra sin forventning om milens indtrængen og i princippet tilstræbe at al træ, der har nytteværdi, fjernes netop på dette tidspunkt. For fredskovspligtige arealer vil ophævelsen af fredskovspligten være en dispositions-mæssig fordel og compensationen for disse arealer bør derfor være lavere end for de ikke-fredskovspligtige arealer.

For de ikke-fredskovspligtige arealer er sammenligningen med andre rådighedsindskrænkninger på træbevoksede arealer nærliggende og et beløb på 2.000 kr. pr. ha synes rimeligt.

Rådighedsindskrænkningen består primært i, at ejeren ved eventuel afdrift eller skade vil undlade at genplante, hvis han skønner, at milen indenfor en kortere årrække vil nå ejendommen.

For de fredskovspligtige arealer vil, fordelene taget i betragtning, et beløb på 1.000 kr. pr. ha være særdeles rimeligt. Man kunne overveje slet ikke at yde erstatning til disse arealer, i betragtning af den fordel, det normalt må opfattes at få fredskovspligten hævet.

Når denne løsning ikke er valgt skyldes det, at der principielt altid bør ydes erstatning, når det offentlige pålægger en lodsejer en servitut eller rådighedsindskrænkning.

Der synes ikke, med de relativt beskedne beløb, at være behov for en differentiering i beløbet ud fra beliggenheden i forhold til milen og overvejelser om tidspunkt for dennes indtrængen.

Med disse overvejelser som udgangspunkt skal jeg derfor foreslå følgende ændringer og tilføjelser i de af Nordjyllands Amt udarbejdede erstatninger..."

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 39, at fredningsnævnet fastsætter erstatning til lodsejerne "for det tab, som fredningen påfører dem." Som foran anført har ingen af lodsejerne fremsat krav om statsovertagelse som omhandlet i fredningsafgørelsens § 7.

Der er heller ikke indbragt sager angående uenighed om behov for og udførelse af sandflugtsdæmpende foranstaltninger på arealer beliggende mellem milens nordlige kant og Kandestedvej som omhandlet i fredningsafgørelsens § 2, stk. 3.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at der på denne baggrund som udgangspunkt ikke kan gives erstatning hverken for milens eksistens eller dens fortsatte vandring. Erstatning kan kun gives for gener, som det nuværende og kommende sand påfører lodsejerne som følge af bestemmelser i fredningsafgørelsen.

Specielt i relation til fredskovspligten på det af lodsejer nr. 4 ejede areal bemærkes, at der normalt ikke gives erstatning for fredskov.

I det foreliggende tilfælde har fredningsnævnet valgt at følge indstillingen fra skovrider Christian Als, som er tiltrådt af Nordjyllands Amt. Fredningsnævnet har herved også henset til, at det omhandlede areal alene er på 10,65 ha.

Nordjyllands Amt har udtalt sig om erstatningsbeløbenes fastsættelse i breve af 13. december 2002, 25. marts 2003, 18. september 2003, 1. oktober 2003, 28. januar 2004, 2. marts 2004, 1. juni 2004 og 16. juni 2004 (bilag nr. 158, 161, 168 og 168 A, 169, 177, 179, 184 og 185).

Erstatningsbeløbene er fastsat efter de sædvanlige takster, der benyttes på tidspunktet for denne afgørelse. De er senest reguleret i foråret 2004. Det er baggrunden for, at erstatningsbeløbene først forrentes fra sagens afgørelse.

Der er benyttet følgende takster:

For dyrkede landbrugsarealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller § 8 eller tidligere fredning	2.000 kr./ha
--	--------------

For træbevoksede arealer/skov, der ikke tidligere er fredet	2.000 kr./ha
---	--------------

For den på løbenr. 4 værende fredskov	1.000 kr./ha
---------------------------------------	--------------

For terræn-, plantnings- og dyrkningsrestriktioner af arealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og § 8	1.000 kr./ha
---	--------------

For pleje, færdsel, jagtforringelse m.m.	1.000 kr./ha
--	--------------

Minimumserstatningen pr. lodsejer fastsættes efter praksis til grundtaksten for dyrkede landbrugsarealer, det vil sige til	2.000 kr.
--	-----------

Erstatningsbeløbene fastsættes herefter således for de enkelte lodsejere:

Løbenr. 1.

0,82 ha (6,82 ha – tidligere fredet 6,00 ha) dyrket landbrugsareal a 2.000 kr.	1.640 kr.
0,11 ha bevokset areal udenfor fredning a 2.000 kr.	220 kr.
7,71 ha (24,68 ha – hede m.v. 12,56 ha – bevokset, fredet areal 4,41 ha) ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	7.710 kr.
24,68 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.	<u>24.680 kr.</u>
I alt	<u>34.250 kr.</u>

Løbenr. 1 a.

0,08 ha dyrket landbrugsareal a 2.000 kr.	160 kr.
0,31 ha bevokset areal udenfor fredning a 2.000 kr.	620 kr.
0,39 ha ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	390 kr.
0,39 ha for pleje m.m. a 1.000 kr.	<u>390 kr.</u>
	1.560 kr.
Der ydes minimumserstatning med	<u>2.000 kr.</u>

Løbenr. 1 b.

0,07 ha dyrket landbrugsareal a 2.000 kr.	140 kr.
0,36 ha ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	360 kr.
0,36 ha for pleje m.m. a 1.000 kr.	<u>360 kr.</u>
	860 kr.

I relation til erstatningskravet vedrørende fredningsafgørelsens § 4 har fredningsnævnet indhentet en udtalelse fra Skagen Kommune. I sit brev af 12. maj 2004 (bilag 184 F) oplyste kommunen, at man som landzonemyndighed anslår, at huset kan tillades udvidet op til ca. 100 m².

Det er fredningsnævnets opfattelse, at bestemmelsen i den anførte § 4 ikke har betydning for ejendommens værdi. Der er derfor ikke grundlag for at imødekomme dette krav.

Der ydes minimumserstatning med 2.000 kr.

Løbenr. 2.

2,48 ha (8,48 ha – tidligere fredet 6,00 ha) dyrket landbrugsareal a 2.000 kr.	4.960 kr.
0,59 ha bevokset areal udenfor fredning a 2.000 kr.	1.180 kr.
9,63 ha (14,5 ha – 2,55 ha bevokset, fredet areal – 2,32 ha hede m.v.) ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	9.630 kr.
14,50 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.	<u>14.500 kr.</u>

I alt 30.270 kr.

Løbenr. 3.

14,60 ha dyrket landbrugsareal a 2.000 kr.	29.200 kr.
4,56 ha bevokset areal udenfor fredning a 2.000 kr.	9.120 kr.
22,22 ha ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	22.220 kr.
22,22 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.	<u>22.220 kr.</u>

I alt 82.760 kr.

Fredningsnævnet har således ikke fundet grundlag for hverken helt eller delvis at imødekomme kravene på 500.000 kr. eller 300.000 kr. for angiveligt mistede indtjeningsmuligheder ved etablering af put and take sø og 3 ferieejligheder.

Begge krav vedrører tiden forud for fredningssagens start den 30. september 1994. Kravene må derfor rejses som almindelige civile krav mod de myndigheder, som man mener, har udøvet ”myndighedsmisbrug”, eller eventuelt på andet erstatningsgrundlag.

Det bemærkes, at fredningsnævnets formand allerede den 20. oktober 1998 og den 12. januar 1999 overfor advokat Jens Stadum tilkendegav en tilsvarende opfattelse (bilag 90 og 92).

Løbenr. 4.

8,68 ha (10,70 ha – tidligere fredet 2,02 ha) dyrket landbrugsareal a 2.000 kr	17.360 kr.
10,65 ha fredskov a 1.000 kr.	10.650 kr.
21,97 ha (25,26 ha – 3,29 ha hede m.v.) ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	21.970 kr.
25,26 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.	<u>25.260 kr.</u>
I alt	<u>75.240 kr.</u>

Løbenr. 5.

6,09 ha dyrket landbrugsareal a 2.000 kr.	12.180 kr.
12,50 ha bevokset areal a 2.000 kr.	25.000 kr.
19,67 ha (22,25 ha – 2,58 ha hede m.v.) ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	19.670 kr.
22,25 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.	22.250 kr.
Afsavn af lagerpladsen efter 15 års forløb skønsmæssigt	<u>3.000 kr.</u>
I alt	<u>82.100 kr.</u>

Løbenr. 6.

3,96 ha dyrket landbrugsareal a 2.000 kr.	7.920 kr.
3,96 ha (7,36 ha – 3,40 ha hede m.v.) ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.	3.960 kr.

7,36 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.

7.360 kr.

I alt

19.240 kr.

Løbenr. 7.

0,63 ha ikke beskyttede arealer a 1.000 kr.

630 kr.

0,63 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.

630 kr.

1.260 kr.

Der ydes minimumserstatning med

2.000 kr.

Løbenr. 8.

Arealet er ikke erhvervet med afhændelse for øje. Efter praksis er der herefter ikke grundlag for erstatning.

0 kr.

Løbenr. 9.

0,44 ha (4,86 ha – 4.42 ha hede m.v.) ikke

beskyttede arealer a 1.000 kr.

440 kr.

4,86 ha for pleje m.v. a 1.000 kr.

4.860 kr.

I alt

5.300 kr.

Samlet erstatningsbeløb

335.160 kr.

Fredningsnævnet afholdt den 26. august 1998 møde på den lodsejer nr. 3 tilhørende ejendom.

Sammen med lodsejeren og dennes ægtefælle mødte advokat Jens Stadum, Skagen.

For Nordjyllands Statsskovsdistrikt mødte statsskovrider Frede Jensen.

Mødet varede ca. 1½ time, hvortil der for advokat Jens Stadum kom ½ times kørsel fra og til Skagen.

I mødeprotokollen er anført:

”Nævnets formand bemærkede, at mødet afholdes med baggrund i, at der nu af sagsrejserne er truffet bestemmelse om, at der i fredningsforslaget indarbejdes regler om ret for hver enkelt lodsejer til at kræve sin ejendom overtaget af staten. Nævnet har fundet det ønskeligt at indlede drøftelser med lodsejerne om de principper og retningslinier, der skal danne grundlag for fastsættelse af eventuelle overtagelsesbeløb.

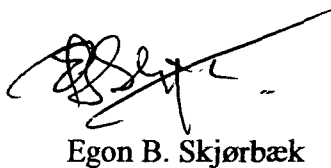
Spørgsmålet blev drøftet i relation til den konkrete ejendom. Det aftales, at advokat Stadum fremsender et skriftligt indlæg i sagen.”

Advokat Jens Stadums efterfølgende indlæg af 6. oktober 1998, 22. december 1998 og 29. januar 1999 er fremlagt i sagen som bilag 89 med underbilag A – G, 91 med underbilag A – J og 93.

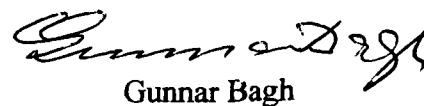
Under hensyn til, at mødet blev afholdt også i fredningsnævnets interesse, tillægges der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 47 advokat Jens Stadum, Skagen, et salær på 5.000 kr. med tillæg af 25 % moms,

Munk-Petersen

Egon B. Skjorbæk

Gunnar Bagh

Fredningsnævnet for Nj Amt
Jernbanegade 12,1
9800 Hjørring

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

22 JUN 1999

SKOV- OG NATURSTYRELSEN

NORDJYLLANDS
STATSSKOVDISTRIKT

REG. NR. 7912.00

J.nr. Nj 1996-1211
Ref. FRJ

Sandflugtsdæmpning øst for P-plads ved Råbjerg Mile.

Den 21. juni 1999

Med skrivelse af 2. maj 1996 gav fredningsnævnet sin tilladelse til, at der i en 3-årig periode blev sandflugtsdæmpet øst for Råbjerg Miles parkeringspads.

Spørgsmålet drøftedes igen på det offentlige møde på Hotel Inger den 10. maj 1999, hvor det aftaltes, at statsskovdistriktet i forbindelse med det årlige klitsyn skulle have en drøftelse med Benedikt Friling med henblik på en fortsættelse af dæmpningsindsatsen øst for parkeringspladsen. Det skulle herunder drøftes, hvordan man kunne mindske færdslen øst for P-pladsen og hindre, at vindbrudene i klitterne her udvikler sig yderligere og måske bliver til en udvidelse af den egentlige vandrekli, der kan true de private ejendomme øst for milen.

Et sådant klitsyn blev afholdt den 18. juni 1999, og herunder drøftedes disse forhold med Benedikt Friling.

Det foreslås, at statsskovdistriktet får dispensation fra fredning og fredningsforslag til:

- 1) at belægge de nordligste ca. 200 m af stien mod milen fra P-pladsens SØ hjørne med træflis,
- 2) at flytte og herunder eventuelt forny de borde og bænke, der i dag står øst for P-pladsen, ned til ovennævnte sti,
- 3) at fortsætte og supplere de allerede gennemførte dæmpningsarbejder øst for milens P-plads i nuværende og fremtidige vindbrud.

Venlig hilsen

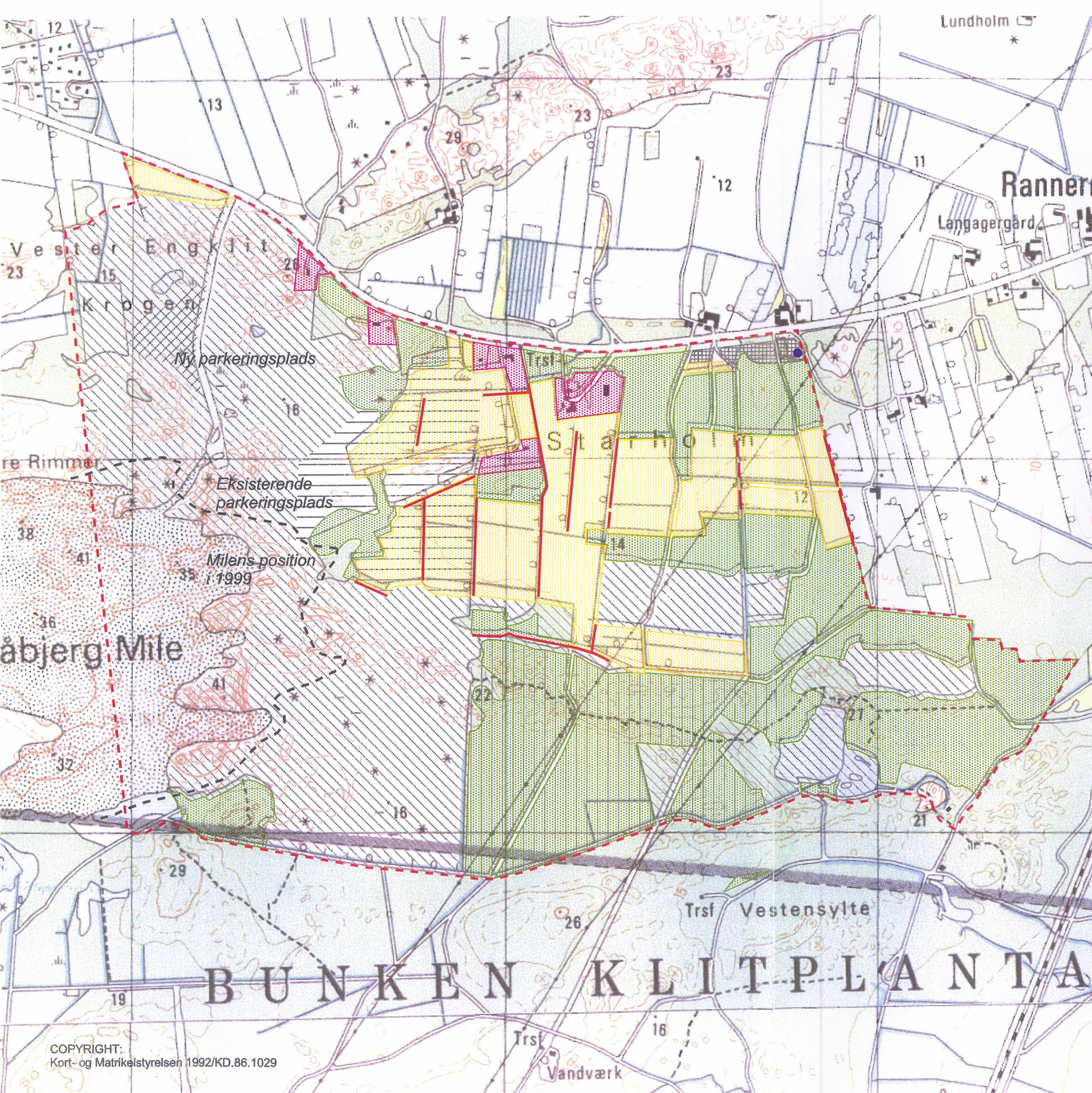
Frede Jensen
skovrider

Miljø- og Energiministeriet
Nordjyllands Statsskovdistrikt
Byfogedgården
Sct. Laurentivej 148-150
9990 Skagen

Tlf.: 98 44 19 11
Fax: 98 44 24 18
E-post(Internet): d53@sns.dk
E-post (X-400):
c=DK;a=dk400;p=SNS;s=d53

adsn 1996-1211/14-0009

KORT>

Kortbilag 3.

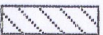
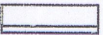
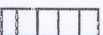
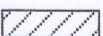
FREDNING AF AREALER OMKRING
RÅBJERG MILE. MODTAGET

- 2 JUNI 2004

Fredningsnævnet for
Nordjyllands Amt

FREDNINGSBESTEMMELSER:

Signatur.

- Areal der fortsat kan dyrkes.
- Areal hvor dyrkning fortsat skal være opgivet.
- Læhegn der kan opretholdes og genplantes.
- Tilplantede arealer hvor efterplantning og genplantning ikke kan udføres.
- Arealer hvor selvsået opvækst kan udtyndes.
- Indsigtsareal hvor bevoksning med undtagelse af læhegn skal fjernes.
- Indsigtsareal hvor beplantet skovbevoksning kan fjernes.
- Bygningsparcel hvor ny- og gentilplantning kan finde sted.
- 60 kV luftledning fjernes senest når milens forkant er 100 m fra ledningen.
- Fredningsgrænse.
- Oplagsplads, §2.Stk.4.
- Ny parkeringsplads

Fremlagt

18 AUG. 2004

Fredningsnævnet for
Nordjyllands Amt

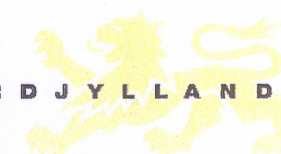
0 100 200 300 400 500 meter

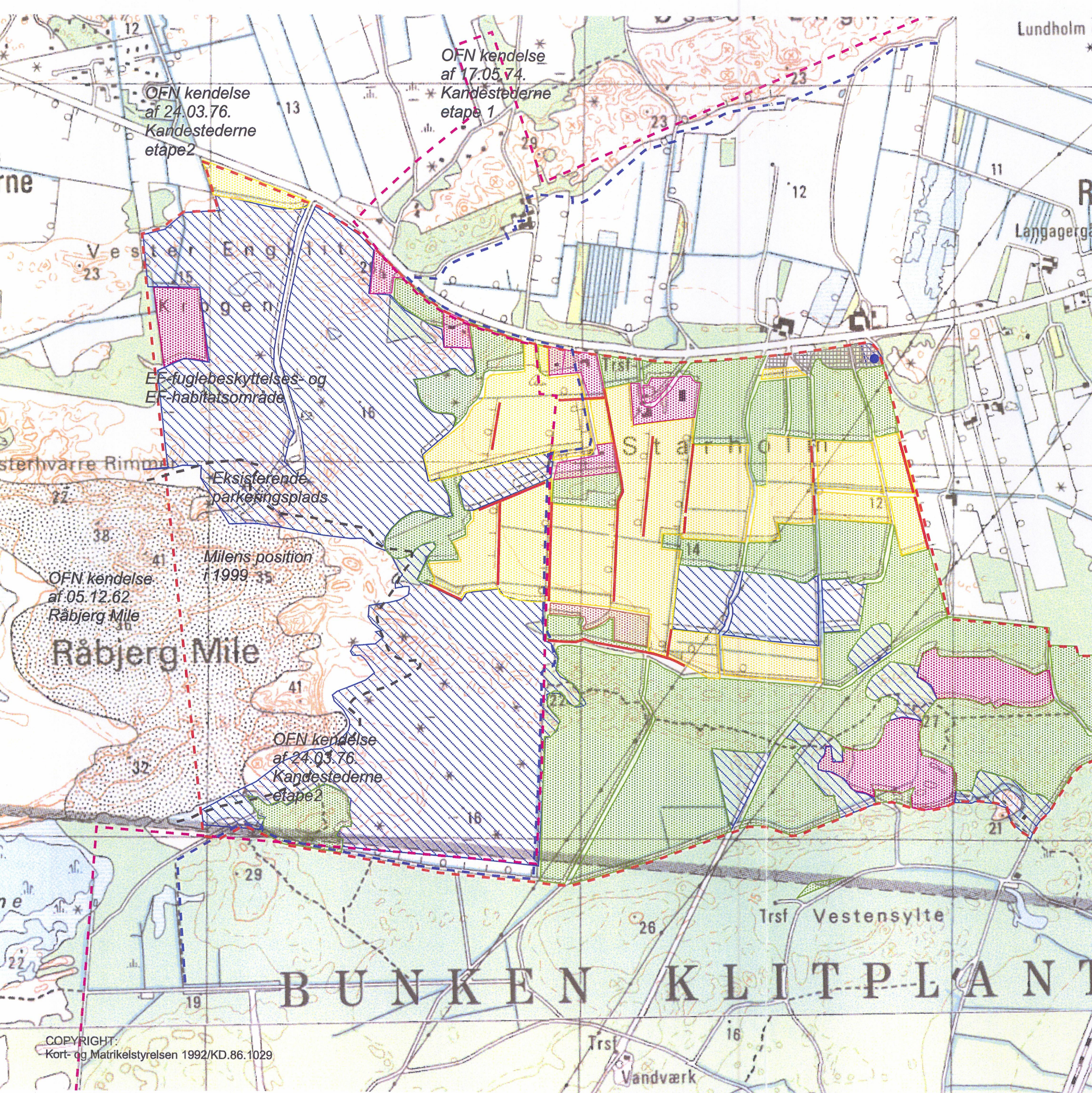
Mål 1:10.000.

Dato: Maj 2004

FS 61/94 -bilag nr. 184C

NORDJYLLANDS AMT

Kortbilag 2.

FREDNING AF AREALER OMKRING
RÅBJERG MILE.

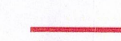
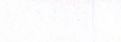
MODTAGET

- 2 JUNI 2004

NUVÆRENDE FORHOLD.

Fredningsnævnet for
Nordjyllands Amt

Signatur.

- Dyrket areal.
- Dyrkning opgivet.
- Læhegn.
- Beplantet areal.
- Areal med selvsået bevoksning.
- Bygningsparcel med bygning.
- Sand. Råbjerg Mile.
- Hede, overdrev: Naturbeskyttelseslovens §3.
- Eng, sø, mose: Naturbeskyttelseslovens §3.
- 60 kV luftledning.
- Grænse for andre fredninger.
- EF-fuglebeskyttelses- og EF-habitatsområde.
- Fredningsgrænse.
- Oplagsplads, §2.Stk.4.

Fremlagt

18 AUG. 2004

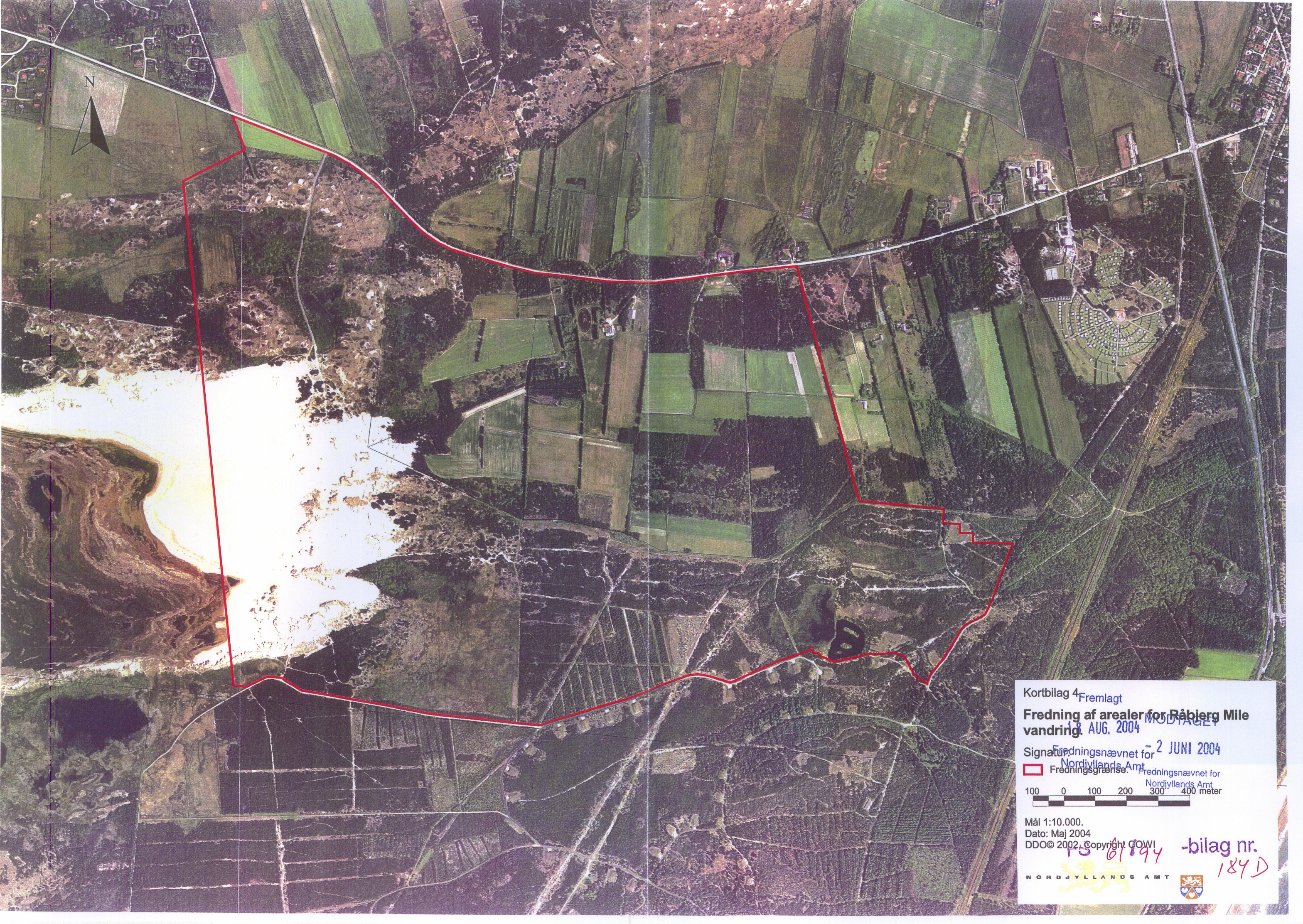
Fredningsnævnet for
Nordjyllands Amt

0 100 200 300 400 500 meter

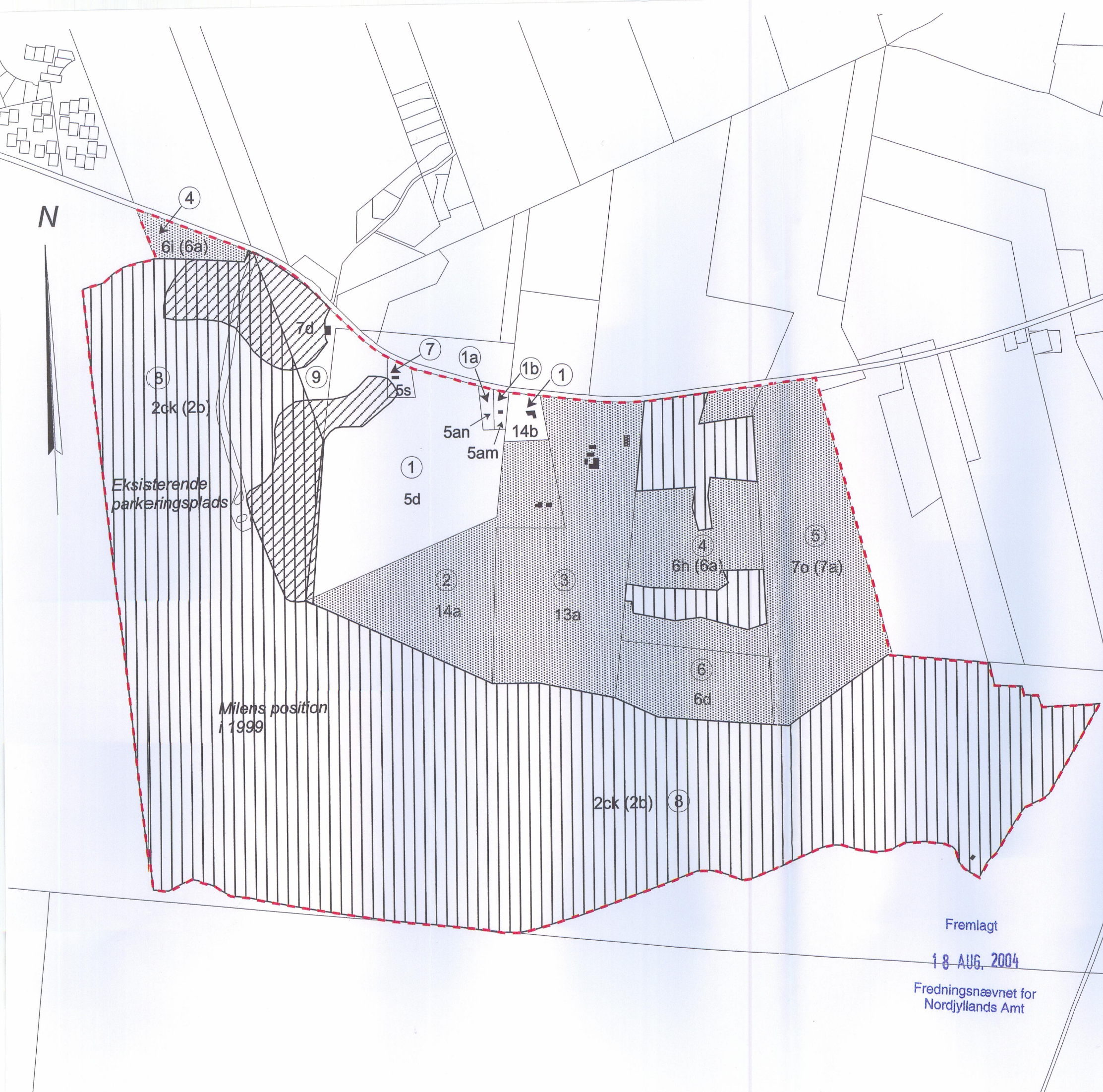
Mål 1:10.000.

Dato: Maj 2004 FS 61194 -bilag nr. 184B

Kortbilag 4 ^{Fremlagt}
Fredning af arealer for Råbjerg Mile vandring. 18. AUG. 2004
Signaturensævnnet for Nordjyllands Amt 2 JUNI 2004
Fredningsgrænse. Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt
100 0 100 200 300 400 meter
Mål 1:10.000.
Dato: Maj 2004
DDO© 2002, Copyright COWI
15 61194 -bilag nr. 184D
NORDJYLLANDS AMT

Kortbilag 1.

FREDNING AF AREALER OMKRING RÅBJERG MILE.

EJENDOMSKORT.
Starholm, Skagen. Skagen Kommune.

Lodsejere.

1. Gorm og Benedikt Friling
- 1a. Gorm Friling
- 1b. Benedikt Friling
2. Leila Hansen
3. Anna Borup
4. Carl G. Hjorth
5. Vagn Aa. Trolborg
6. Marianne Lysgård
7. Kirsten Jensen, Marianne Yde, Michael Jensen
8. Staten
9. Sune Salling - Mortensen

Signatur.

- Landbrugspligt.
- Fredskovpligt: Skovlovens §3.
- Klitfredet areal: Naturbeskyttelseslovens §8.
- Fredningsgrænse.
- Bygning.

0 100 200 300 400 500 meter

Mål 1:10.000.

Dato: Maj 2004 FS 61194 -bilag nr. 184 A

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.: 07912.00

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

KOP1

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Jernbanegade 12, 1.,
9800 Hjørring,
Tlf. 98925677.

Den 19. marts 2001.
FS 10/2001.

Nordjyllands Statsskovdistrikt,
Sct. Laurentii Vej 150,
9990 Skagen.

Ved skrivelse af 14. februar 2001 (j.nr. NJ 1211) har statsskovdistriktet ansøgt om tilladelse til fornyet opsætning af 2 toiletkabiner på den eksisterende parkeringsplads ved Råbjerg Mile i perioden 1. juni – 31. august. Ansøgningen vedrører årene 2001-2003.

Fredningsnævnets tilladelse er nødvendig som en dispensation fra den verserende fredningssag vedrørende Råbjerg Mile, der er rejst i fællesskab af Skagen Kommune, Nordjyllands Amt, Danmarks Naturfredningsforening og Skov- og Naturstyrelsen.

Fredningsnævnet har tidligere meddelt tilsvarende dispensation for årene 1995-1997 og 1998-2000.

Jeg skal herved meddele, at et enigt fredningsnævn efter skriftlig votering har besluttet at imødekomme ansøgningen uden fornyet besigtigelse.

Dispensationen gælder, indtil der foreligger endelig afgørelse i fredningssagen, dog længst til den 31. august 2003.

Sagsrejserne underrettes herfra om den meddelte dispensation.

Med venlig hilsen

Munk-Petersen.

AD. 1211/14-0053

KOPI

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Jernbanegade 12, 1.,
9800 Hjørring,
Tlf. 98925677.

Den 13. august 2001.
FS 40/2001.
Deres j.nr. Ny 2001-1211.

Nordjyllands Statsskovdistrikt,
Sct. Laurentiivej 148-150,
9990 Skagen.

Sandflugtsdæmpning øst for P-plads ved Råbjerg Mile.

På foranledning af lodsejeren Benedikt Friling har Nordjyllands Statsskovdistrikt i brev af 21. juni 2001 anmodet om fredningsnævnets godkendelse af, at der øst for P-pladsen ved Råbjerg Mile foretages supplerende dæmningsforanstaltninger samt dæmpes større vindbrud øst og nord herfor.

Fredningsnævnets tilladelse er nødvendig som en dispensation fra den verserende fredningssag, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

I brev af 2. ds. har fredningsnævnets formand, dommer H. Sortsøe Jensen anmodet mig om at behandle sagen som suppleant for formanden.

Jeg skal herved meddele Statsskovdistriktet dispensation til udførelse af de ansøgte sandflugtsdæmpende foranstaltninger. Der er herved lagt vægt på, at det drejer sig om et naturligt supplement til de tidligere tilladte foranstaltninger, og at det tillige forudsættes i fredningsforslaget, at sådanne foranstaltninger også skal foretages fremover.

Dispensationen meddeles af mig på nævnets vegne i medfør af § 9, stk. 4 i Forretningsordenen for Fredningsnævn.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for afgørelsen, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

Kopi af dispensationen sendes til orientering til Benedikt Friling, Skov- og Naturstyrelsen, Nordjyllands Amt, Skagen Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Med venlig hilsen

Munk-Petersen.

J.nr. SN 2001-1211/14-0003

14 AUG. 2001

Akt. nr. 17

SCANNET

REU. NR.

7912.60

Niels Bohrs Vej 30
Postboks 8300 9220 Aalborg Øst
Telefon 9635 1000

Nordjyllands Statsskovdistrikt
Sct. Laurentii Vej 150
9990 Skagen

MODTAGET
Skov- og Naturstyrelsen

11 MRS. 2002

Natur- og Miljøkontoret
Telefax 9635 1470
E-mail ma@nja.dk

Den
Ref. Mogens Andersen/dl
Jnr. 8-70-52-0-841-1-91

Fredning af Råbjerg Mile – Anlæggelse af ny parkeringsplads

Amtet fremsendte med brev af 29. oktober 2001 en vurdering af et skitseprojekt for en ny parkeringsplads nord for Råbjerg Mile. Hovedindholdet i vurderingen var, at projektet skulle bearbejdes. Under besigtigelse ved Råbjerg Mile den 8. november 2001 fremlagde Skov- og Naturstyrelsen et revideret skitseforslag, jf. skitse fra Malthas Tegnestue af 5. november.2001. Ideen i skitsen er at anlægge en parkeringsvej med tilknyttet skråparkering. Vejen anlægges som en 4 m bred ensrettet, asfalteret kørebane og 4m grusbelagt parkeringsbræmme til skråparkering. Desuden anlægges en ny bussøjfe med ensrettet 4 m bred kørebane med tilsvarende 4 m parkeringsbælte i grus. Parkeringsvejene erstatter det nuværende p-plads anlæg, som i løbet af få år vil blive dækket af Milen. En toiletbygning kan opføres ved parkeringspladsen. Anlægget med parkeringspladsen og toiletbygningen indgår i fredningen for Råbjerg Mile med omgivende arealer.

Til det reviderede forslag bemærkes:

Arealerne, som parkeringsvejene og toiletbygningen anlægges på, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hedebeskyttelsen. Der er tale om stabile kalkfattige klitter med Revling, Hedelyng, Gråris samt en del opvækst af Bjerg-Fyr. Området har været gennemskåret af et læhegn af Hvidgran, hvoraf der er ca. 100 m tilbage.

Anlægget etableres i internationalt naturbeskyttelsesområde (EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 5, EF-habitatområde nr.2). Området er udpeget for klittyper og ynglende hedefugle. Da der er tale om flytning af en eksisterende parkeringsplads, vurderer amtet, at der ikke sker øget forstyrrelse af hedefuglene. Området er en klitmosaik, hovedsageligt bestående af typerne 2130 og 2140. Arealet er valgt så det er det mest tilgroede i Bjergfyr samt indeholder resterne af et gammelt læhegn. Parkeringspladsen skønnes derfor ikke at medføre forringelse af naturtyperne.

./. Vejforløbene bør særligt i den sydlige del ændres lidt for at skåne beskyttede og prioriterede naturtyper mest muligt, jf. vedlagte kortbilag.

Landskabeligt er parkeringspladsen væsentligt mere diskret tilpasset i landskabet, selv om den anlægges i et større område. Det smalle vej- og parkeringsanlæg vil kunne indpasses i det noget ujævne terræn således, at anlægget til dels følger terrænformerne. Parkeringsbræmmen bør ikke anlægges som en lang ubrudt bræmme, men der bør alene anlægges parkeringslommer, afbrudt af den oprindelige vegetation. Anlægget sløres delvis af den spredte bevoksning, der skal opretholdes i et omfang, der nærmere fastlægges i et konkret projekt. Arealet indgår i LIFE projektforslaget for pleje af klit- og hedearealer. Landskabsplejen skal være i overensstemmelse med LIFE projektet. Ansøgning om LIFE midler er under behandling i EU. Det forudsættes, at der samtidig med anlæggelse af den nye parkeringsplads foretages opbrydning og fjernelse af belægningen på den gamle parkeringsplads og at den nuværende vej mellem det nye og gamle anlæg på ca. 150 m ændres til en sti, der giver adgang til milen.

Sammenfattende er amtet indstillet på at anbefale den nye parkeringsplads med toiletbygning i forhold til områdets status som EU fuglebeskyttelsesområde og EU habitatområde. Amtet tiltræder samtidig, at anlæggelse af parkeringspladsen indgår i fredningen for Råbjerg Mile med omgivende arealer således, at bestemmelserne i planlovens § 35 og naturbeskyttelseslovens § 3 og § 17 ikke skal gælde, idet det forudsættes, at anlægget beskrives i fredningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 38 stk. 5 – 6 og at et konkret projekt forelægges fredningsnævnet til godkendelse.

Såfremt Skov- og Naturstyrelsen og de øvrige sagsrejsere kan acceptere amtets bemærkninger forudsættes, at styrelsen videresender projektet til Fredningsnævnet.

Bilag

Kortbilag visende ændret vejføring og kortbilag visende habitattyper.

Med venlig hilsen

Mogens Andersen

Naturforvaltningsgruppen

Kopi til:

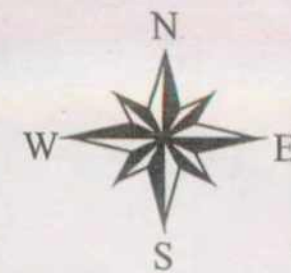
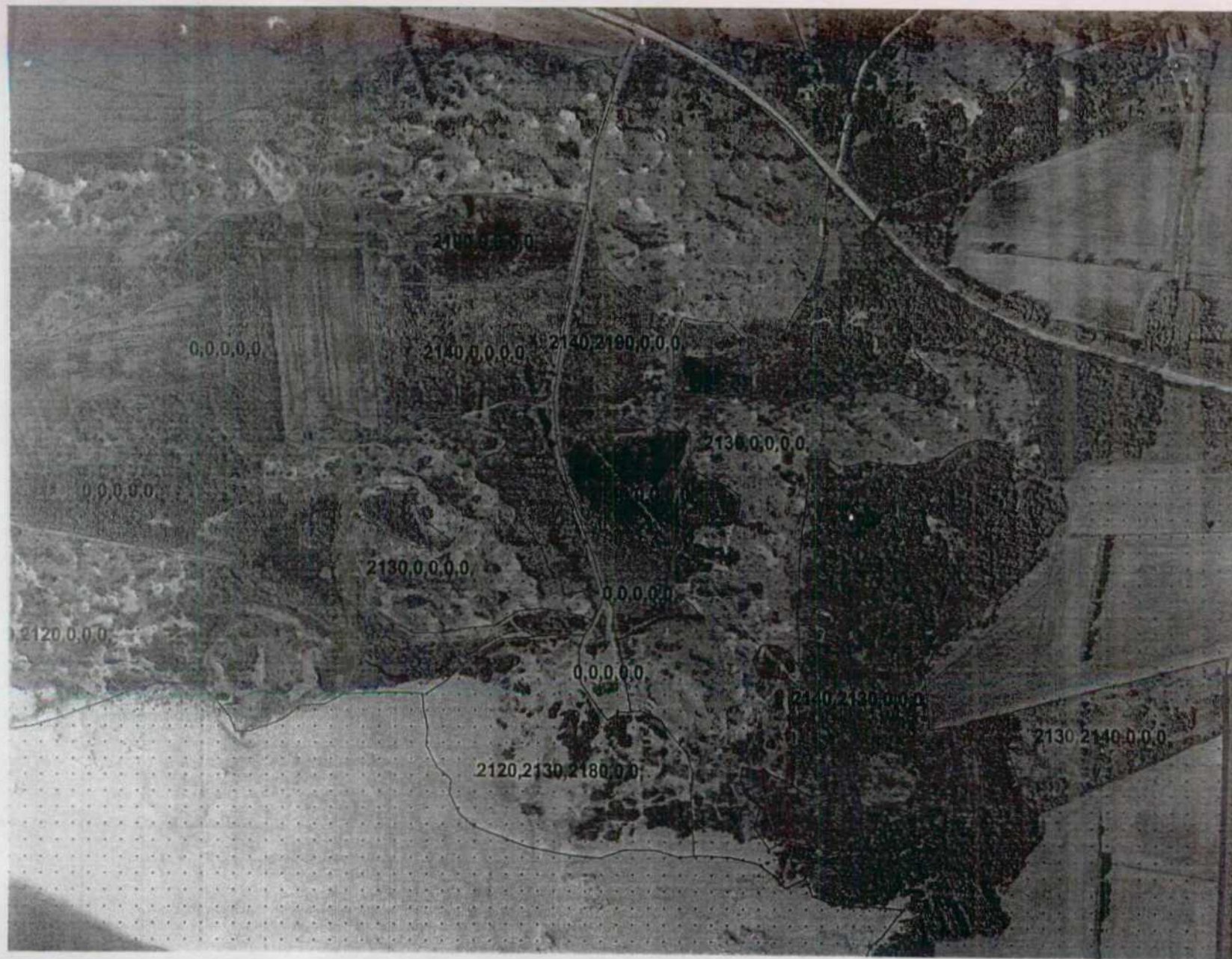
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Skagen Kommune, Rådhuset, Sct. Laurentii Vej 87, 9990 Skagen

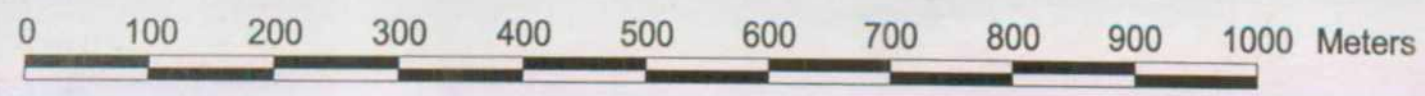
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Skagen Lokalkomite, Kappelgangen 10, 9990 Skagen

Habitattyper nord for Råbjerg Mile, 2001

- Internat. beskyttelsesomr.: Ef - habitatsomr.
- F002.txt
- D002.txt
- Hab_002f.shp

NORDJYLLANDS AMT

Raabjerg Mile
placering af ny p-plads

1:4000

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Jernbanegade 12, 1.,
9800 Hjørring,
tlf. 98925677.

Den 21. juni 2002.
FS 27/02.
Deres j.nr. NS 2001-1211.

Nordjyllands Statsskovdistrikt,
Sct. Laurentiivej 148-150,
9990 Skagen.

REG. NR. 7912 co

Ny P-plads ved Raabjerg Mile.

Et enigt fredningsnævn meddeler herved dispensation fra det verserende fredningsforslag til anlæggelse af en ny P-plads med tilhørende toilet- og servicebygning som omhandlet i Statsskovdistriktets ansøgning af 10. juni 2002.

Dispensationen meddeles i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningsnævnet har ved selvsyn konstateret behovet.

Der er i øvrigt lagt vægt på, at det allerede i det udsendte udkast til fredningsafgørelse er påregnet, at en flytning ville blive nødvendig inden for en kort tidshorison, jf. § 5, stk. 5. Opførelse af toilet- og servicebygning er omhandlet i § 4, stk. 3 i udkastet til fredningsafgørelse.

Endvidere svarer den ansøgte placering til det, der er vist på det kortbilag 3, der knytter sig til udkastet til fredningsafgørelse.

Det er et vilkår for tilladelsen, at der i forbindelse med etableringen af den nye P-plads foretages retablering af området ved den nuværende P-plads.

Fredningsnævnet bedes underrettet, når henholdsvis etableringen og retableringen er gennemført.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Rettidig klage til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. Naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

Kopi af dispensationen sendes til de øvrige lodsejere i fredningssagen, Skov- og Naturstyrelsen, Nordjyllands Amt, Skagen Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Med venlig hilsen

Munk-Petersen.

KOPI

KOPI

REG. NR.

7912.00

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Jernbanegade 12, 1.,
9800 Hjørring,
Tlf. 98925677.

FS 39/2003

Dato 17. juli 2003.

Nordjyllands Statsskovdistrikt,
Byfogedgården,
Sct. Laurentiivej 148-150,
9990 Skagen.

Dispensation til opførelse af toilet- og informationsbygning på den nye P-plads ved Råbjerg Mile, matr. Nr. 2 b Starholm, Skagen.

Ved brev af 28. maj 2003 har statsskovdistriktet ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til etablering af en toilet- og informationsbygning på den nye P-plads ved Råbjerg Mile.

Bygningens placering er angivet på 2 medfølgende kortskitser.

Plan- og facadetegningen samt beskrivelse af udvendige belægninger er eftersendt ved brev af 16. juni 2003. Det fremgår heraf blandt andet, at bygningens tagflade måler ca. 12 x 6 m, og at bygningen er ca. 4,2 m høj. Bygningen beklædes med træ på facader og tag.

Fredningsnævnets tilladelse er nødvendig som en dispensation fra den verserende fredningssag.

Det fremgår af § 4, stk. 3 i det af fredningsnævnet i april 2002 udsendte udkast til fredningsafgørelse, at der med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning kan opføres mindre toilet- og informationsbygninger i tilknytning til offentlige P-pladser.

Fredningsnævnet har tidligere den 24. februar 2003 givet en 3-årig dispensation til opstilling af 2 toilet kabiner på den nye P-plads i perioden 1. juni – 31. august.

I en udtalelse til fredningsnævnet af 2. juli 2003 har Nordjyllands Amt oplyst:

"Parkeringspladsen og nu bygningen etableres i internationalt naturbeskyttelsesområde (EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 5 og EF-habitatområde nr. 2). Området er udpeget for klittyper og ynglende hedefugle. Området er en klitmosaik, hovedsageligt bestående af naturtyperne fugtig klitlavning, klitter med gråris, klithede og gråklit (type nr. 2190, 2170, 2140 og 2130). Arealet til parkeringspladsen blev valgt så det ikke berører delområder med veludviklet klithede og gråklit.

Naturkontoret vurderede, at da der var tale om flytning af en eksisterende parkeringsplads ville der samlet ikke ske forringelse af levevilkårene for de arter og naturtyper, der er udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Toilet- og informationsbygningen skal opføres i snæver tilknytning til den anlagte parkeringsplads og indgår som en del af det samlede anlæg. Bygningen vil derfor ikke medføre yderligere forringelse af levevilkårene. Amtet er indstillet på at meddele fornøden tilladelse i henhold til naturbeskyttelsesloven."

Amtet oplyste samtidig, at projektet blev anbefalet til fredningsnævnets godkendelse.

Et enigt fredningsnævn meddeler herved dispensation fra det verserende fredningsforslag til, at der på den nye P-plads opføres en toilet- og informationsbygning som omhandlet i statsskovdistriktets ansøgning af 28. maj 2003, således som projektet nærmere er beskrevet i ansøgningen og i de den 16. juni 2003 fremsendte supplerende bilag.

Dispensationen meddeles i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningsnævnet er bekendt med behovet.

Der er i øvrigt lagt vægt på, at bygningens opførelse allerede er påregnet i § 4, stk. 3 i det udsendte udkast til fredningsafgørelse.

Fredningsnævnet kan tillige tiltræde Nordjyllands Amts vurdering, hvorefter der ved bygningens etablering ikke vil ske en forringelse eller forstyrrelse af levevilkårene for de arter og naturtyper, der er udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Fredningsnævnet bedes underrettet, når byggeriet er afsluttet.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Rettidig klage til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. Naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

Kopi af dispensationen sendes til de øvrige lodsejere i fredningssagen, Skov- og Naturstyrelsen, Nordjyllands Amt, Skagen Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Med venlig hilsen

Munk-Petersen.

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 00

**Skagen Kommune,
Teknik-og Miljøforvaltningen,
Rådhuset,
Sct. Laurentii Vej 87,
9990 Skagen.**

Aalborg, den 30. september 2004.

Vedr. FS 46/2004:

Ansøgning om tilladelse til at nedrive og opføre sommerhus på matr.nr. 13 a Starholm på et areal, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 18 august 2004 om fredning af arealer omkring Råbjerg Mile.

Ved skrivelse af 27. juli 2004 har De på vegne af Minna og Jens Borup fremsendt ansøgning om tilladelse til at nedrive og genopføre et sommerhus på deres ejendom, beliggende Kandestedvej 289/291.

Nævnet afholdt den 22. september 2004 besigtigelse i sagen. Udskrift af forhandlingsprotokollen vedlægges til orientering.

Den omhandlede ejendom er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 18. august 2004 vedrørende fredning af arealer omkring Råbjerg Mile, hvor- efter der som udgangspunkt ikke må bebygges i området, men der kan dog med fredningsnævnets tilladelse opføres nødvendige tilbygninger til brug for driften på eksisterende landbrugsejendomme ligesom der med fredningsnævnets godkendelse kan foretages om- og tilbygninger til eksisterende beboelsesejendomme.

Henset til, at fredningekendelsen således kun i begrænset omfang tillader tilbygninger og lægger vægt på at bebyggelsen er samlet, til at det ansøgte ikke er landbrugsbygninger nødvendige for driften og endelig til, at den ansøgte nybygning med tiden vil ligge mere åbent i terrænet og i strid med intentionerne i fredningen være mulig genstand for ansøgning om udstykning fra hovedejendommen, kan nævnet ikke dispensere fra fredningskendelsen til det ansøgte projekt.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 stk.1 og kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der

indbetales et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen

kopi fremsendes til :

1. Knud Erik Jeppesen,
2. Gunnar Bagh,
3. Nordjyllands Amt, Naturkontoret,
4. Skagen Kommune,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, att. Eigil Torp Olesen,
7. Skov- og Naturstyrelsen,
8. Minna og Jens Borup.

Onsdag, den 22. september 2004 afholdt fredningsnævnet for Nordjyllands Amt besigtigelse og forhandling i

FS 46/2004:

Ansøgning om tilladelse til at nedrive og opføre sommerhus på matr.nr. 13a Starholm på et areal, der er omfattet af forslag til fredning af arealer omkring Råbjerg Mile.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem Knud Erik Jeppesen og det kommunaltvalgte medlem Gunnar Bagh.

For Nordjyllands Amt, Naturkontoret mødte Claus Riber Knudsen,

For Skagen Kommune mødte Jan Iversen,

For Skov- og Naturstyrelsen mødte Ole Jappe og Kathrine Fabricius,

Ejerne, Minna og Jens Borup var mødt.

Der fremlagdes skrivelse af 27. juli 2004 fra Skagen Kommune med bilag 1-3 samt som bilag 4 skrivelse af 20. september 2004 fra Danmarks Naturfredningsforening.

Formanden indledte mødet med kort at redegøre for fredningsnævnets kendelse af 18. august 2004 vedrørende fredning af arealer omkring Råbjerg Mile, hvorefter der ikke må opføres bebyggelse, men dog kan der i tilknytning til eksisterende landbrugsejendomme og med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres driftsbygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften i området. Der kan desuden med fredningsnævnets godkendelse i begrænset omfang foretages om- og tilbygninger til eksisterende beboelsesbygninger.

Jens Borup orienterede om det ansøgte projekt, hvorefter et hus, tæt beliggende ved hovedhuset på Kandestedvej nr. 289 og som udlejes som sommerhus, ønskes nedrevet med henblik på at kunne tilplante på stedet. Derefter ønsker man at opføre et sommerhus 70-80 meter længere mod nordvest, nærmere vejen, bag et nåle-træshegn. Huset vil blive opført i samme størrelse og samme materialer som det eksisterende, der er fra 1915 og blive udlejet som sommerhus. Ejendommen er en landbrugsejendom på ét matrikelnummer.

Nordjyllands Amt bemærkede, at ansøgningen ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i fredningskendelsen, hvorfor udgangspunktet er, at der ikke kan opføres det projekterede sommerhus.

Skov- og Naturstyrelsen tilsluttede sig Amtets bemærkninger og tilføjede, at andre lodsejere i området har fået afslag på ansøgninger om at bygge. Hertil kommer, at det er et væsentligt element i fredningen, at bebyggelsen er samlet samt at der ikke må genplantes, hvorfor der med tiden vil blive meget

åbent omkring den eventuelle nybygning.

Skagen Kommune havde ingen bemærkninger til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening har i den fremlagte skrivelse ligeledes tilkendegivet, at der ikke er bemærkninger.

Nævnet voterede og besluttede ikke at imødekomme det ansøgte. Ejerne blev orienteret om klageadgangen.

Således passeret.

Sortsøe Jensen

Skagen Kommune
Sct. Laurentii Vej 87
9990 Skagen

Aalborg, den 30. november 2004

FS 62/2004 vedrørende opførelse af sommerhus på matr.nr. 13 a Starholm, Skagen, Deres j.nr. 01.03.03

Ved skrivelse af 6. oktober 2004 har De fremsendt en ansøgning fra Minna og Jens Borup som ejere af matr.nr. 13 a Starholm om opførelse af et beboelseshus til anvendelse som sommerhus på ejendommen, der er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 18. august 2004 om fredning af arealer ved Råbjerg Mile.

Fredningsnævnet har den 30. september 2004 givet afslag på opførelse af huset i en afstand af 70-80 meter fra de eksisterende bygninger på ejendommen.

I den nu fremsendte ansøgning placeres huset umiddelbart op mod nordgrænsen af det areal på ejendommen, der på fredningskortet er betegnet som bygningsparcel.

Om udnyttelsen af "bygningssparcellen" er i fredningsafgørelsens § 4, stk. 2 anført:.....

"Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan der i tilknytning til eksisterende landbrugsejendomme og med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres driftsbygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften i området. Der kan desuden med fredningsnævnets godkendelse i begrænset omfang foretages om- og tilbygninger til eksisterende beboelsesbygninger."

Sagen har været behandlet skriftligt.

Nordjyllands Amt har i skrivelse af 21. oktober 2004 bemærket:.....

"I den nye ansøgning placeres det nye sommerhus ca. 30 m nord for eksisterende sommerhus og inden for bygningsparcellen, som er vist på fredningskort 2 og 3. Det nye hus skal erstatte det eksisterende hus, der ligger ved tæt

2001-1211/14-0031

ved de øvrige bygninger. Det fremgår endvidere, at sommerhuset vil blive udlejet og at udlejningen betragtes som en del af landbrugsdriften".....

"Til ansøgningen bemærkes, at et sommerhus ikke anses som værende en nødvendig bygning for landbrugsejendommens drift. Desuden fremgår af fredningsbestemmelserne, at det kun er om- og tilbygninger til eksisterende beboelsesbygninger, der kan godkendes af fredningsnævnet.

Naturkontoret kan på denne baggrund heller ikke anbefale det nye bebyggelsesforslag, men kontoret vil være indstillet på at se positivt på en begrænset om- og tilbygning af den eksisterende sommerhusbygning, hvis et sådant forslag fremsendes.".....

Skov- og Naturstyrelsen har tilsluttet sig amtets udtalelse.

I Skagen Kommunes skrivelse af 25. oktober 2004 er anført:.....

"Kommunen finder at sommerhuset med den ændrede placering opnår en hensigtsmæssig tilknytning til ejendommens øvrige bebyggelse og vil være medvirkende til at den østligt beliggende hal/lade bedre integreres i den samlede bebyggelse på ejendommen. Derudover vil ansøgte ændrede placering betyde at sommerhuset fastholder en relativ stor afstand på ca. 60 meter fra Kandestedvej, hvorved indbliksmuligheder fra Kandestedvej til Råbjerg Mile ikke skønnes at blive berørt. Endelig vurderes det at huset på nuværende tidspunkt ikke bliver synligt fra vejen, idet området mellem Kandestedvej og ansøgte placering af sommerhuset er tæt bevokset med primært grantræer.".....

Danmarks Naturfredningsforening har ikke haft indvendinger, men foreslået opretholdelse af slørende beplantning.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Fredningsafgørelsen indeholder et generelt forbud mod bebyggelse.

Ved den ændrede placering vil sommerhuset blive placeret indenfor et "bygningsfelt" jfr. fredningsafgørelsens § 4, stk. 2.

Da huset, der tænkes anvendt til særskilt udlejning som sommerbolig, ikke kan betegnes som en driftsbygning, som er nødvendig for landbrugsdriften, og ønskes placeret 30 meter fra de eksisterende bygninger på ejendommen og direkte op til arealer, der ikke må genplantes jfr. fredningsafgørelsens § 3, stk. 3, samt da det med husets funktion og placering vil være mulig genstand for ansøgning om udstykning som selvstændig sommerhusejendom, vil nævnet ikke kunne tillade det ansøgte.

Afgørelsen, der er truffet efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der

indbetales et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen

Kopi til:

1. Knud Erik Jeppesen
2. Gunnar Bagh
3. Skov- og Naturstyrelsen, j.nr. SN 2001-1211/14-0003
4. Nordjyllands Amt, Naturkontoret, j.nr. 8-70-51-81-841-0005-04
5. Danmarks Naturfredningsforening, København
6. Danmarks Naturfredningsforening, att. Eigil Torp Olesen
7. Minna og Jens Borup, Kandestedvej 289, 9990 Skagen

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 00

Nordjyllands Statsskovdistrikt,
Byfogedgården,
Sct. Laurentiivej 150,
9990 Skagen.

Aalborg, den 12. august 2005.

Vedr. FS 41/2005:

Ansøgning om tilladelse til hegning på arealer omfattet af fredningsnævnets kendelse af 18. august 2004 om fredning af Råbjerg Mile..

Ved skrivelse af 23. juni 2005 har De ansøgt om tilladelse til at foretage hegning af et areal tæt på parkeringspladsen ved Råbjerg Mile. Arealet er nærmere anvist på et kortbilag.

Nævnet afholdt den 3. august 2005 besigtigelse og forhandling i sagen Udskrift af forhandlingsprotokollen vedlægges til orientering.

Under besigtigelse anførtes det, at der tillige straks eller senere kan etableres en tværgående sti midt gennem området, ligeledes heget på begge sider med 2 glatte tråde.

Som det fremgår af udskriften besluttede nævnet at tillade den ansøgte hegning af arealet, dog således, at der midt gennem dette etableres en fraheget sti.

Afgørelsen er truffet i henhold til fredningskendelsen kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder, såfremt den ikke udnyttes inden 3 år.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500 kr.

Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret

2001-1211/14-0031

er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen.

1. Knud Erik Jeppesen,
2. Gunnar Bagh,
3. Nordjyllands Amt, Naturkontoret, j.nr. 8-70-52-0-841-1-91,
4. Skagen Kommune,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Eigil Torp Olesen,
7. Skov- og Naturstyrelsen,
8. Friluftsrådet v/ Thomas Elgaard Jensen.

Onsdag, den 3. august 2005 afholdt fredningsnævnet for Nordjyllands Amt besigtigelse og forhandling i

FS 41/2005 :

Ansøgning om tilladelse til hegning på arealer omfattet af fredningsnævnets kendelse af 18. august 2004 om fredning af Råbjerg Mile.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem Knud Erik Jeppesen og det kommunaltvalgte medlem Gunnar Bagh.

For Nordjyllands Statsskovdistrikt mødte Peter Kærn,

For Friluftsrådet mødte Thomas Elgaard Jensen.

Der fremlagdes :

- skrivelse af 23. juni 2005 fra Nordjyllands Statsskovdistrikt med ét kortbilag
- skrivelse af 20. juli 2005 fra Danmarks Naturfredningsforenings lokal-komité,
- skrivelse af 28. juli 2005 fra Nordjyllands Amt, Naturkontoret.

Formanden orienterede kort om fredningskendelsen, hvorefter hegning med fredningsnævnets godkendelse kan ske med glat tråd omkring sårbare områder med henblik på at forebygge sandflugt som følge af slitage.

Peter Kærn henviste til det fremlagte kortbilag og oplyste at der ønskes hegnet med 2 glatte tråde på ca. 1 meter høje træpæle over en samlet længde på ca. 800 meter samt etableret en befæstet sti uden for hegnet. Der kan straks eller senere etableres en tilsvarende hegnet sti midt igennem arealet.

Det konstateredes, at der var tydeligt slid på arealet med talrige stier indenfor selve milen.

Ingen havde noget at indvende imod det ansøgte. Thomas Elgaard Jensen anførte, at han mener den tværgående sti bør etableres straks.

Nævnet voterede og besluttede at imødekomme det ansøgte således at den nævnte sti gennem området etableres og hegnes straks.

Sagen sluttet.

Sortsøe Jensen.

Frederikshavn Kommune,
Teknisk Forvaltning,
Rådhus Allé 100,
9900 Frederikshavn.

Aalborg, den 14. februar 2008.

Vedr. FS 5/2008: Ansøgning om tilladelse til nedlæggelse af højspændingskabler inden for området af nævnets afgørelse af 18. august 2004 om fredning af Råbjerg Mile.

På vegne ENV Net A/S har De under Deres j.nr. 609379 ansøgt nævnet om tilladelse til over en strækning fra Hedebo i Skagen til Ålbæk at kabellægge 60KV-ledninger. Nedlægningen berører i alt 3 fredningskendelse, hvoraf de 2 indeholder bestemmelser om, at de ikke er til hinder for denne kabellægning, medens ovennævnte kendelse indeholder bestemmelse om, at nedlægning skal ske under nævnets censur med hensyn til placeringen.

Nævnet afholdt den 6. februar 2008 besigtigelse og forhandling i sagen. Udskrift af protokoltilførsel vedlægges til orientering.

Det fremgår heraf, at nævnet besluttede at tillade det ansøgte under forudsætning af, at man i hovedsagen følger det foreslåede tracé langs plantagearealer og dyrkede arealer. Mindre afvigelser kan tillades, såfremt deciderede hede-/lyngarealer berøres i mindst muligt omfang.

Tilladelsen, der er meddelt i henhold til kendelsen, kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder, såfremt den ikke udnyttes inden 3 år.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen.

BLS-121-00169

Onsdag, den 6. februar 2008 afholdt Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlige del besigtigelse og forhandling i

FS 5/2008:

Ansøgning om tilladelse til nedlæggelse af højspændingskabler inden for området af nævnets afgørelse af 18. august 2004 om fredning af Råbjerg Mile.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det ministerielt udpegede medlem Jonna Petersen og det kommunalt udpegede medlem Johan Berg Jensen.

For Frederikshavn Kommune, Teknisk Forvaltning mødte Jakob Børresen og Eva Christensen,

For Miljøcenter Aalborg mødte Nils Schou,

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Mette Nielsen og Lars Mortensen.

For ENV Net A/S mødte Jens Ole Nissen,

Lodsejer Henrik Hjort var mødt og lodsejer Anna Minna Holm Borup var mødt ved Jens Borup.

Der fremlagdes skrivelse af 9. januar 2008 fra Frederikshavn Kommune med bilag 1 - 6 samt bilag 7 til erstatning for bilag 6.

Formanden indledte mødet med kort at orientere om, at den ansøgte kabelnedlægning krydser 3 fredningskendelser : 1) Hulsig Hede-fredningen fra 21. december 1988, der ikke er til hinder for, at der langs landevejen eller jernbanen eller til eksisterende beboelser nedgraves forsyningsledninger, 2) Overfredningsnævnets kendelse af 24. marts 1976 om fredning af arealer af Kandestederne, Etape II, hvorefter fremføring af jordkabler er tilladt samt 3) fredningsnævnets kendelse af 18. august 2004 om fredning af Råbjerg Mile i Skagen Kommune, hvorefter fredningsnævnet skal godkende placering af kabler. Nævnet vil herefter alene skulle træffe afgørelse efter den nyeste fredningskendelse.

Besigtigelse fandt sted i fredningens nordlige del.

Eva Christensen oplyste, at der som vist på bilag 7 er projekteret med et nyt tracé over Hulsig Hede, der i det væsentlige følger eksisterende veje. Kommunen har gennemgået arealerne med ejeren og ændret tracéet til hovedsagelig at følge dyrket areal.

Henrik Hjort og Jens Borup havde ingen bemærkninger til det ansøgte.

Jens Ole Nissen oplyste på forespørgsel fra Jens Borup, at det er vigtigt at placere kablerne i det væsentlige som foreslået og ikke til eksempel ved banelegemet, da der dér allerede er nedgravet kabler.

Stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet, se afgørelse af 26. juni 2014.

Onsdag, den 14. august 2013 afholdt Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlige del, besigtigelse og forhandling i

FS 15/2013:

Ansøgning om lovliggørelse af foretagen udvidelse af sø på matr.nr. 13a og 13c Starholm, Skagen, der er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Per Therkildsen og det kommunalt udpegede medlem Lars Kringelholt.

For Frederikshavn Kommune mødte Marianne Kristiansen,

For Naturstyrelsen, København mødte Mette Hald Simonsen,

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Eigil Torp Olesen og Mette Nielsen,

Sammen med ejeren, Anna Minna Holm Borup mødte Jens Borup.

Der blev fremlagt anmodning af 13. marts 2013 fra Frederikshavn kommune med de deri nævnte bilag, herunder kortbilag A-H, samt udtalelse af 24. juni 2013 fra Naturstyrelsen, København.

Nævnensformanden redegjorde indledningsvist for fredningsafgørelsen, hvis formål er at sikre Råbjerg Miles uhindrede vandring, at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelses- og -habitatområde, samt at give offentligheden adgang til dele af området.

Det fremgår blandt andet af fredningsafgørelsens §2, at det naturlige terræn ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller råstofindvinding. Der må ikke anlægges golfbaner, motorbaner, skydebaner, fiskesøer, oplags- eller lossepladser. Eksisterende afvandingsgrøfter og lignende kan dog vedligeholdes, ligesom nye for landbrugsdriften nødvendige afvandingsgrøfter kan etableres med fredningsnævnets godkendelse.

Ejeren har om det allerede foretagne oplyst, at den tidligere eksisterende sø var tilgroet og burde oprensnes. I den forbindelse blev søen udvidet ind på matr.nr. 13c, hvorpå det oprensede materiale samt yderligere materiale fra udvidelsen af søen blev oplagt i en jordvold til afskærmning ud mod landevejen. Afskærmningen blev etableret for at sikre mod indkig til nye sommerhuse, der er tilladt opført på grunden, og er i øvrig sket i overensstemmelse med drøftelser, der fandt sted i forbindelse med fredningen. Oprensningen har været til gavn for fugle- og paddeliv i søen, hvortil der ikke er til- eller afløb. Hældningen ned mod søen er nu 10-30 grader mod tidligere 40-45 grader.

Ejeren oplyste også, at en afvandingsgrøft, der før løb igennem den da eksisterende sø, er forlagt mod nord i kanten af plantagen. Grøften fungerer som afvanding for den tilstødende mark. Ejeren vurderer, at Råbjerg Mile lige nu er ca. 650-700 meter væk og vandrer ca. 13-17 meter om året.

Marianne Kristiansen oplyste, at Frederikshavn Kommune er indstillet på at give tilladelse efter naturbeskyttelseslovens §3, samt landzonetilladelse, men det er klart, at de foretagne arbejder uden godkendelse er i strid med fredningsbestemmelserne.

Danmarks Naturfredningsforening udtalte bekymring over for den foretagne voldsomme terrænændring.

Nævnet udsatte sagen med henblik på votering og afgørelse.

Niels Bjerre

Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlige del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 50/ 96 30 71 78.

Frederikshavn kommune,
Rådhus Allé 100,
9900 Frederikshavn

Aalborg, den 30. august 2013

Vedr. FS 15/2013:

Ansøgning om lovliggørelse af foretagen udvidelse af sø på matr.nr. 13a og 13c Starholm, Skagen, der er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile.

På vegne ejeren af ovennævnte ejendom har De under j.nr. 12/934312/9343 ansøgt fredningsnævnet om lovliggørelse af foretagen udvidelse af en sø mv.

Nævnet afholdt den 14. august 2013 besigtigelse i sagen. Kopi af forhandlingsprotokollen vedlægges til orientering.

Det fremgår heraf blandt andet, at nævnet udsatte sin votering.

Det viste sig under besigtigelsen, at der dels er foretaget en udvidelse af søen, dels at oprenset materiale er oplagt som en længere vold på matr.nr. 13c som afskærmning ud mod landevejen, og at der er foretaget en forlægning af en afvandingsgrøft fra et løb gennem den tidligere sø mod øst ind i en bevoksning.

Ejendommen er placeret i udkanten af det fredede areal op mod Kandestedvej. De udførte arbejder er foretaget på tværs af de to matrikler. Matr. nr. 13a er en beboelsesejendom i landzone bebygget med et helårshus, et sommerhus og 2 driftsbygninger. Matr. nr. 13c er et ubebygget areal (ikke landbrugsareal) på 19991 m2. På matriklen er to campinghytter på hver 24 m2. Det fremgår af kortbilag til fredningen, at dele af ejendommen er beliggende indenfor et tilplantet areal, hvor efterplantning og genplantning ikke kan udføres, mens arealet, hvor bygningerne ligger, er beliggende indenfor et udpeget byggefelt, hvor ny- og genplantning kan finde sted.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at dele af søudvidelsen og anlægget med jordvolde er foretaget indenfor det areal, hvor efterplantning og genplantning ikke kan finde sted.

Naturstyrelsen har endvidere vurderet, at der ved de foretagne arbejder ikke er sket beskadigelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske påvirkning af Natura2000- området ved Hulsig hede og Råbjerg Mile.

Nævnets medlemmer har efterfølgende voteret i sagen.

Fredningsnævnet har vurderet, at der ved den foretagne oprensning af den eksisterende sø samt udvidelse af denne med oplæg til en jordvold er foretaget terrænændringer i sådant omfang, at der ikke bør gives en efterfølgende godkendelse. Hertil kommer, at det under hensyntagen til de nu forefundne terrænformer forekommer overordentligt sandsynligt, at der ved forlægning af afvandingskanalen også er foretaget betydelige terrænændringer.

Fredningens centrale formål handler om forbud mod indgreb i milens naturlige tilstand og udvikling, herunder bekæmpelse af sandflugt og terrænændringer. Under hensyn til dette formål finder nævnet ikke, at der bør gives en lovliggørende dispensation til de foretagne arbejder.

Ejeren skal derfor i samråd med Frederikshavn Kommune og inden for en af Frederikshavn Kommune fastsat frist foretage en retablering, således at ejendommen bringes tilbage til sin oprindelige tilstand.

Afgørelsen, der er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan inden 4 uger fra modtagelse af skriftlig meddelelse om afgørelsen påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagevejledning vedlægges.

Niels Bjerre

Kopi fremsendes til:

1. Per Therkildsen,
2. Lars Kringelholt,
3. Naturstyrelsen, København, NST-4112-01617,
4. Danmarks Naturfredningsforening, København,
5. Danmarks Naturfredningsforening v/ Eigil Torp Olesen,
6. Dansk Ornitologisk Forening, København,
7. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
8. Anna Minna Holm Borup.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlige del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. Du får kopi af fredningsnævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis der bliver klaget, vil Fredningsnævnet underrette dig hurtigst muligt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Fredningsnævnet for Nordjylland,
Nordlige del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 50 / 96 30 71 78.**

Miljøministeriet,
Naturstyrelsen,
Sct. Laurentiivej 148,
9990 Skagen.

Aalborg, den 6. september 2013

Vedr. FS 46/2013:

Ansøgning om tilladelse til at afgrave en mængde sand ved Råbjerg Mile.

Ved mail af 6. august 2013 har De for turistorganisationen "Toppen af Danmark" ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at afgrave ca. 20-25m³ sand fra Råbjerg Mile med henblik på transport derfra til en offentlig plads i København i forbindelse med et turistfremstød for "Toppen af Danmark".

Det fremgår af ansøgningen, at afgravningen ønskes foretaget på ejendommen, matr.nr. 2 ck Starholm, Skagen. Sandet vil blive afgravet med en ren-degraver i kanten af milen ca. 40 meter syd for parkeringspladsen, hvor den er i stor aktivitet, hvorfor indgrebet efter kort tid ikke vil kunne ses. Der graves maksimalt 0,5 meter i dybden. Sandet lægges tilbage samme sted.

Til brug for den nøjagtige lokalisering er der vedlagt et kortbilag til sagen.

Området er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile, hvis formål blandt andet er at sikre milens fortsatte naturlige vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringer. Der må således ikke foretages afgravning eller opfyldning af det naturlige terræn.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse hos Frederikshavn Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Frederikshavn Kommune har henvist til, at afgravningen bør ske under hensyntagen til, at området er beliggende inden for habitatområde og fuglebeskyttelsesområde. På de fugtige hedearealer mellem parkeringspladsen og sandmilen er bilag IV arten strandtudse registreret. Det vurderes, at sandet kan tages fra de sanddækkede milearealer, hvis kørslen til og fra milen, samt kørslen under afgravningen sker under behørig hensyntagen til de beskyttede naturarealer. Derudover anbefales det, at sandet ikke lægges tilbage under hensyntagen til, at der er tale om en begrænset mængde i forhold til den tilbageblevne mængde i milen. På den måde reduceres belastningen af området rent transportmæssigt.

Danmarks Naturfredningsforening har udtalt, at man i det konkrete tilfælde vil afstå fra at gøre indsigelse. Man har dog bedt nævnet være opmærksom på, at projektet ikke bør kunne bane vej for flere lignende projekter.

Sagen er behandlet af formanden i henhold til forretningsordenens § 10, stk.5.

Efter de foreliggende oplysninger findes det ansøgte ikke at være i strid med fredningens formål, når der tages hensyn til det begrænsede indgreb. Indgrebet findes heller ikke at indebære forringelser af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2. Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation til det ansøgte, da det vurderes, at der hurtigt vil ske en genskabning af naturtilstanden. Det forudsættes, at kørslen til og fra milen, samt selve afgravningen foretages så skånsomt som muligt, og at det afgravede sand ikke bringes tilbage.

Denne tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet og bortfalder, hvis den udnyttes inden 3 år.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra modtagelse af skriftlig meddelelse om afgørelsen påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagevejledning vedlægges.

Niels Bjerre.

Kopi fremsendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Lars Kringelholt,
3. Naturstyrelsen, København, att. Mette Hald Simonsen,
4. Frederikshavn Kommune, att. Ann-Kathrine B. Thomassen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Eigil Torp Olesen,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlige del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. Du får kopi af fredningsnævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis der bliver klaget, vil Fredningsnævnet underrette dig hurtigst muligt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Onsdag, den 19. februar 2014 afholdt fredningsnævnet for Nordjylland besigtigelse i

FS 5/2014:

Ophævet af Natur- og Miljøklagenævnet, se afgørelse af 26. juni 2014.

Ansøgning om tilladelse til at opføre et sommerhus på matr.nr. 13c Starholm, Skagen, der er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning vedrørende Råbjerg Mile.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Per Therkildsen og det kommunalt udpegede medlem Irene Hjortshøj,

For Frederikshavn kommune mødte Catrina Kristensen,

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Eigil Torp Olesen og Mette Nielsen,

Sammen med ejeren Anna Minna Holm Borup mødte Jens Borup.

Der blev fremlagt ansøgning af 23. januar 2014 fra Frederikshavn kommune med bilag 1 - 6.

Nævnformanden redegjorde indledningsvist for fredningsafgørelsen, hvis formål er at sikre milens naturlige vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringen, at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelses- og habitatområde, samt at give offentligheden adgang til området. Der må ikke opføres ny bebyggelse, opstilles master, skure eller andre genstande, ligesom camping- eller teltpladser ikke må etableres.

Efter § 4, stk. 4, kan bygningen på matr.nr. 13a Starholm, der hidtil har været anvendt som sommerbolig, nedrives og genopføres inden for ejendommens bygningsparcel (byggefelt). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 meter mod nord, op mod Kandestedvej. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang inden for bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet i overensstemmelse med Naturklagenævnets tilkendegivelser om, at bebyggelsen kun må opføres i ét plan med uudnyttet tagetage og maksimalt kan omfatte 100 m².

Ejeren anviste den påtænkte placering af sommerhuset, der udgør 98 m² og med en overdækket terrasse på 27 m², der vender mod syd. Fritidshuset ønskes opført på matr. nr. 13c Starholm.

Det fremgår af det fremsendte tegningsmateriale, at taget på den overdækkede terrasse er en videreførsel af husets tagkonstruktion for så vidt angår den del af tagkonstruktionen, som vender nord/syd.

Frederikshavn kommune påpegede størrelsen af det samlede byggeri, men udtalte sig ikke imod byggeriet, henset til, at det bliver et tidssvarende byggeri.

Danmarks Naturfredningsforening tilkendegav, at byggeriets størrelse inklusive overdækket terrasse overstiger det i fredningsafgørelsen tilladte. Det er Naturklagenævnets praksis, at overdækkede terrasser indgår i beregningen af det samlede areal på byggeriet.

Ejeren tilbød at nedrive ét eksisterende sommerhus på 24 m² på matr. nr 13c Starholm mod at få tilladelse til at opføre sommerhuset med den overdækkede terrasse.

Ejeren henviste i øvrigt til det fremlagte tegningsmateriale, hvorefter tagbeklædningen er sort decra, facaderne er sortmalede træplader 1 på 2 og vinduerne ligeledes er sortmalede.

Under besigtigelsen viste det sig tillige, at der ansøges om etablering af en sandmølle til brug for bundfældningstank.(bilag 2) nord for den ansøgte bygning.

Nævnet besluttede at udsætte votering og afgørelse.

Niels Bjerre.

Fredningsnævnet for Nordjylland
Nordlige del, Badehusvej 17,
9000 Aalborg
Telefon 96 30 70 50 / 96 30 71 78
Mail: nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Aalborg den 17. marts 2014

Frederikshavn kommune
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn

att. Sisse Lindholm

FS 5/2014 - Ansøgning om tilladelse til at opføre et sommerhus på matr.nr. 13c Starholm, Skagen, som er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 vedrørende fredning af Råbjerg Mile

Frederikshavn kommune har på vegne ejeren under j.nr. 13-25597 ansøgt Fredningsnævnet om tilladelse til at opføre sommerhus på matr.nr. 13c Starholm, Skagen.

Nævnet afholdt den 19. februar 2014 besigtigelse i sagen. Kopi af forhandlingsprotokol vedlægges til orientering.

Det fremgår heraf bl.a., at nævnet udsatte sagen med henblik på votering og afgørelse.

Ejeren har efter mødet fremsendt en mail, hvor der ansøges om tilladelse til at placere nedsivningsanlægget i en eksisterende vold, som ligger ud mod Kandestedvej. Det fremgår endvidere af den pågældende mail, at ejeren er indstillet på at reducere volden i højden.

Fredningsnævnet skal udtale:

Efter Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 vedrørende fredning af Råbjerg Mile er fredningens formål at sikre milens naturlige vandringer uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringen, at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelses- og habitatområde, samt at give offentligheden adgang til området.

Der må efter § 4, stk. 1, ikke opføres ny bebyggelse, opstilles master, skure eller andre genstande, ligesom camping- eller teltpladser ikke må etableres.

Efter § 4, stk. 4, kan bygningen på matr.nr. 13a Starholm, der hidtil har været anvendt som sommerbolig, nedrives og genopføres inden for ejendommens bygningsparcel (byggefelt). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 meter mod nord, op mod Kandestedvej. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang inden for bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet i overensstemmelse med Naturklagenævnets tilkendegivelser om, at bebyg-

gelsen kun må opføres i ét plan med uudnyttet tagetage og maksimalt kan omfatte 100 m².

Ejeren har ansøgt nævnet om tilladelse til at opføre et fritidshus, der har et boligareal på 98 m² og en overdækket terrasse på 27 m².

Det fremgår af det fremsendte tegningsmateriale, at taget på den overdækkede terrasse er en videreførsel af husets tagkonstruktion for så vidt angår den del af tagkonstruktionen, som vender nord/syd.

Fredningsnævnets medlemmer har voteret og er enige om, at størrelsen på det ansøgte byggeri overstiger det i fredningsafgørelsen tilladte, da bebyggelsen maksimalt kan omfatte 100 m². Nævnet har herved taget hensyn til, at den overdækkede terrasse ligger under samme tagkonstruktion som den øvrige del af bebyggelsen, hvor den overdækkede terrasse fremstår som en integreret del af bebyggelsen.

Nævnsmedlemmer er derfor enige om, at fredningsnævnet på det foreliggende grundlag ikke kan give ejeren tilladelse til at opføre det ansøgte sommerhus.

Afgørelsen, der er truffet i medfør § 4, stk. 4 i Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile, kan inden 4 uger fra modtagelse af skriftlig meddelelse om afgørelsen påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagevejledning vedlægges.

Niels Bjerre

Kopi er fremsendt til:

1. Per Therkildsen
2. Irene Hjortshøj
3. Naturstyrelsen, København, Att: Mette Hald Simonsen
4. Danmarks Naturfredningsforening, København
5. Danmarks Naturfredningsforening v/Eigil Torp Olesen
6. Dansk Ornitologisk Forening, København
7. Dansk Ornitologisk Forening v/Thorkild Lund
8. Minna og Jens Borup

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlige del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. Du får kopi af fredningsnævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis der bliver klaget, vil Fredningsnævnet underrette dig hurtigst muligt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

26. juni 2014 • J.nr.: NMK-522-00209 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE **i sag om et sommerhus i Frederikshavn Kommune**

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlige del's afslag af 17. marts 2014 på ansøgning om dispensation fra fredningen af Råbjerg Mile til at opføre et 98 m² stort sommerhus med en overdækket terrasse på 27 m² på ejendommen matr.nr. 13c Starholm, Skagen og hjemviser sagen til fornyet behandling i fredningsnævnet.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøger, der navnlig har gjort gældende, at der er tale om opførelse af et tidssvarende sommerhus.

Ansøger har efterfølgende overfor nævnet tilkendegivet at være indstillet på at fjerne to mindre campinghytter på ejendommen mod at få dispensation til at opføre det ansøgte sommerhus.

Sagens oplysninger

Der er ansøgt om tilladelse til at nedrive et eksisterende sommerhus på ejendommen matr. nr. 13a og opføre et nyt på ejendommen matr.nr. 13c. Det ansøgte sommerhus er på 98 m² med en overdækket terrasse på 27 m². Huset opføres i sortmalede planker opsat som 1 på 2. Vinduerne udføres i mahogni, taget med sort dekra i samme stil som hovedhuset.

På ejendommen matr.nr. 13c findes to campinghytter hver på 24 m².

Det fremgår af sagen, at kommunen i 2008 meddelte landzonetilladelse til at frastykke en parcel, hvor det ansøgte hus ønskes opført. Huset placeres 26 meter fra det nye skel.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile.

Fredningen har til formål at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vanding uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringer.

Fredningen har endvidere til formål at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser og at give offentligheden adgang til dele af området og dermed øge muligheden for at opleve dette.

Ifølge bestemmelsen i § 4 må der ikke opføres bebyggelse, opstilles skure eller andre genstande, ligesom camping- eller teltpladser ikke må etableres.

Ifølge § 4, stk. 4, kan bygningen på ejendommen matr. nr. 13a, der hidtil har været anvendt som sommerbolig, nedrives og genopføres inden for ejendommens bygningsparcel (byggefelt). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 m mod nord op mod Kandestedvej. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang inden for bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet i overensstemmelse med Naturklagenævnets tilkendegivelser om, at bebyggelsen kun må opføres i ét plan med uudnyttet tagetages og maksimalt kan omfatte 100 m². Bygningsparcellens afgrænsning fremgår af kortbilag 3.

Fredningsnævnet besigtigede den 19. februar 2014 ejendommen.

Kommunen udtalte sig ikke imod byggeriet, henset til at det bliver et tidssvarende byggeri.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at byggeriets størrelse inklusive overdækket terrasse overstiger det i fredningen tilladte. Det er Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at overdækkede terrasser indgår i beregningen af det samlede areal på et byggeri.

Ejerne tilbød i forbindelse med besigtigelsen at nedrive en af campinghytterne på ejendommen mod at få tilladelse til at opføre det ansøgte sommerhus. Ejerne anmodede også om tilladelse til at etablere en sandmølle til brug for bundfældningstank nord for det ansøgte byggeri.

Fredningsnævnet har i afgørelsen anført, at det fremgår af det fremsendte tegningsmateriale, at taget på den overdækkede terrasse er en videreførelse af husets konstruktion for så vidt angår den del af tagkonstruktionen, der vender nord/syd.

Fredningsnævnet finder, at størrelsen af det ansøgte byggeri overstiger det i fredningsafgørelsen tilladte, da bebyggelsen maksimalt kan omfatte 100 m². Nævnet har herved lagt vægt på, at den overdækkede terrasse ligger under samme tagkonstruktion som den øvrige del af bebyggelsen og fremstår som en integreret del af denne.

Nævnet kan herefter ikke godkende det ansøgte byggeri.

Det er i *klagen* bl.a. anført, at en 27 m² stor overdækket terrasse i forbindelse med den sydvendte vinkel er en naturlig måde at opføre et sommerhus på – tidssvarende som det er anført af Frederikshavn Kommune.

Klager har endvidere henvist til, at han under fredningsnævnets besigtigelse tilbød at nedrive den ene campinghytte mod at få tilladelse til at opføre det ansøgte sommerhus, subsidiært at flytte den ene campinghytte hen i forlængelse af den sydvendte vinkel på det ansøgte sommerhus og fjerne siderne.

Klager har efterfølgende i brev af 5. juni 2014 til Natur- og Miljøklagenævnet anført, at han fortsat ønsker at opføre det ansøgte sommerhus, men at han vil være indstillet på at fjerne de to campinghytter på hver 24 m².

Klager er uforstående overfor, at Natur- og Miljøklagenævnet har afslået ansøgers anmodning om besigtigelse og har bl.a. henvist til, at nævnet foretog besigtigelse i forbindelse med gennemførelse af selve fredningssagen.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile.

Fredningen har til formål at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vanding uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringer. Fredningen har endvidere til formål at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser og at give offentligheden adgang til dele af området og dermed øge muligheden for at opleve dette.

Ifølge bestemmelsen i § 4 må der ikke opføres bebyggelse, opstilles skure eller andre genstande, ligesom camping- eller teltpladser ikke må etableres.

Ifølge § 4, stk. 4, kan bygningen på ejendommen matr. nr. 13a, der hidtil har været anvendt som sommerbolig, nedrives og genopføres inden for ejendommens bygningsparcel (byggefelt). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 m mod nord op mod Kandestedvej. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang inden for bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet i overensstemmelse med Naturklagenævnets tilkendegivelser om, at bebyggelsen kun må opføres i ét plan med uudnyttet tagetages og maksimalt kan omfatte 100 m². Bygningsparcellens afgrænsning fremgår af kortbilag 3.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse meddelt afslag til opførelse af det ansøgte byggeri, der inkl. den overdækkede terrasse er på 125 m².

Ansøger har i forbindelse med fredningsnævnets besigtigelse tilbudt at fjerne den ene af de to campinghytter mod at få dispensation til opførelse af det ansøgte sommerhus. Ansøger har under sagens behandling for Natur- og Miljøklagenævnet anført, at han vil være indstillet på at fjerne begge campinghytter på tilsammen 48 m² mod at få dispensation til at opføre det ansøgte sommerhus.

Natur- og Miljøklagenævnet finder på den baggrund, at fredningsnævnets afgørelse bør ophæves og sagen hjemvises til behandling i fredningsnævnet på baggrund af den reviderede ansøgning.

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker, at det fremgår af forretningsordenen for Natur- og Miljøklagenævnet, at der i sager om fredning efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6 som udgangspunkt skal foretages besigtigelse og holdes møde. I andre sager, herunder sager om dispensation fra fredninger, er det op til nævnet at beslutte, om der skal foretages besigtigelse og afholdes møde.

Lars Busck

Fredningskonsulent

/

Lisbeth Toft-Petersen

Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Jens Borup, j-a-borup@post.tele.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Frederikshavn Kommune, post@frederikshavn.dk; sili@frederikshavn.dk – sagsnummer 13/25597

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del, nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk; HAJO@domstol.dk-sags.nr. FS 5/2014

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn, torpolesen@gmail.com; dn@dn.dk

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

26. juni 2014 • J.nr.: NMK-522-00180 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE

i sag om udvidelse af en sø mv. i Frederikshavn Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlige del's afslag af 30. august 2013 på ansøgning om lovliggørende dispensation fra fredningen af Råbjerg Mile til dels at bibeholde opresning/udvidelse af en sø, dels at bibeholde det opgravede materiale, der er oplagt som en jordvold ud mod landevejen, dels at etablere/forlægge en afvandingsgrøft på ejendommen matr. nr. 13a og 13c Starholm, Skagen.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøger, der i klagen bl.a. har gjort gældende, at matr.nr. 13c har karakter af en ubebygget sommerhusgrund – ikke uspolet natur. De foretagne arbejder er kun sket på denne ejendom.

Ansøger har endvidere anført, at den tidligere afvandingsgrøft forløb nord om den tidligere sø og nu er forlagt lidt længere mod nord. Der er ikke foretaget betydelige terrænændringer i forbindelse med etablering af den nye grønne, som anført af fredningsnævnet.

Ansøger har givet udtryk for, at han ønsker at etablere et nedslivningsanlæg i forbindelse med opførelse af et nyt sommerhus på ejendommen, og at det opgravede materiale fra søudvidelsen, der er oplagt som en vold ud mod landevejen, vil kunne benyttes til dette formål.

Ansøger har endvidere bemærket, at kommunen er indstillet på at give en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 og landzonetilladelse til de foretagne arbejder.

Sagens oplysninger

Det fremgår af sagen, at Frederikshavn Kommune er blevet bekendt med, at en sø på de omhandlede ejendomme er blevet oprenset og udvidet - ifølge luftfotos i perioden 2009-2010.

Ejendommene er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile.

Fredningen har til formål at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vanding uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandingen.

Fredningen har endvidere til formål at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser og at give offentligheden adgang til dele af området og dermed øge muligheden for at opleve dette.

Ifølge bestemmelsen i § 2, stk. 1, om terrænændringer, anlæg m.v. skal Råbjerg Mile frit kunne vandre ind over tilstødende arealer, og der må ikke foretages indgreb i milens tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten.

Ifølge § 2, stk. 2, må det naturlige terræn ikke ændres ved afgravning, opfyldning eller råstofindvinding.... Eksisterende afvandingsgrøfter og lignende kan dog vedligeholdes, ligesom nye for landbrugsdriften nødvendige afvandingsgrøfter kan etableres med fredningsnævnets godkendelse.

Ifølge § 3, stk. 1, skal arealerne under hensyn til bestemmelsen i § 2, stk. 1, bevares og kunne genskabes som åbne klitter og heder.

På de på kortbilag 3 viste træbevoksede arealer må der ikke foretages gentilplantning efter hugst eller såfremt bevoksningen går tabt ved brand, stormfald eller lignende, jf. § 3, stk. 3.

Søen er endvidere omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen anmodede i den anledning ejendommens ejer om en nærmere redegørelse.

Ejerne anførte hertil, at udvidelsen af søen alene er sket med henblik på naturbevarelse og - beskyttelse.

Ejerne anførte endvidere, at der hverken er afløb fra eller tilløb til søen, og den var efterhånden blevet en tilgroet sump med dunhamrer, åkander og gråpil, hvorfor det var påkrævet med en oprensning. Søen er udvidet ind på matr. nr. 13c og det opgravede materiale er oplagt i en vold ud mod landevejen for at reducere gener fra trafikstøj og indkig til den del af ejendommen, hvor der i henhold til fredningen kan opføres et sommerhus.

Efter oprensningen/opgravningen har der på ny indfundet sig et rigt fugleliv samt padder og tudser mv. Søens hældning er nu 10 til 30 grader mod tidligere 40-45 grader. Søen har fortsat en dybde på 1½ til 2 meter afhængig af årstiden.

Ejerne har samtidig indsendt en ansøgning om lovliggørende dispensation til kommunen med henblik på bibeholdelse af søen og jordvolden.

Kommunen har den 13. marts 2013 videresendt ansøgningen til fredningsnævnet.

Naturstyrelsen har som svar på fredningsnævnets anmodning om teknisk bistand anført, at den eksisterende sø er udvidet med ca. 880 m². Det opgravede materiale er anbragt som volde med en samlet længde på ca. 100 meter.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at dele af søudvidelsen og hele anlægget med jordvolde ligger inden for det på fredningens kortbilag 3 viste areal, hvor der ikke må foretages efterplantning og genplantning.

Styrelsen har endvidere vurderet, at etablering af jordvoldene og udvidelse af søen muligvis er i strid med formålet med fredningen, da begge dele kan hæmme/påvirke Råbjerg Miles fortsatte naturlige vandring. Dette særligt i lyset af, at dele af søen og voldene er placeret i et område, hvor der ifølge fredningen ikke må foretages gen- eller efterplantning. Det må således forudsættes, at det her skal være det naturlige terræn, så vidt muligt uden barrierer, der skal danne basis for milens udbredelse.

Voldene kan desuden være i strid med formålet om at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, idet de strækker sig over ca. 100 meter i et relativt fladt område.

Efter styrelsens vurdering, vil det ansøgte ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnet har den 14. august 2013 besigtiget ejendommen.

Ejerne oplyste, at en afvandingsgrøft, der forløb gennem den da eksisterende sø, er forlagt mod nord i kanten af plantagen. Grøften afvander den tilstødende mark.

Kommunen oplyste, at man er indstillet på at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 samt landzonetilladelse efter planlovens § 35 til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening udtalte bekymring overfor den foretagne voldsomme terrænen-
dring.

Fredningsnævnet har i afgørelsen anført, at det under besigtigelsen viste sig, at der er foretaget en udvidelse af en eksisterende sø, at det opgravede materiale er oplagt som en længere vold på matr.nr. 13c som afskærmning ud mod landevejen, og at der er foretaget en forlægning af en afvandingsgrøft fra et løb gennem den tidligere sø mod øst ind i en bevoksning.

Fredningsnævnet har vurderet, at der ved den foretagne oprensning af den eksisterende sø samt udvidelse af denne med oplæg af en jordvold er foretaget terræændringer i et sådant omfang, at der ikke bør meddeles lovliggørende dispensation til bibeholdelse heraf. Hertil kommer, at det under hensyntagen til de nu forefundne terrænformer forekommer overordentlig sandsynligt, at der ved forlægning af afvandingskanalen også er foretaget betydelige terræændringer.

Fredningens centrale formål er et forbud mod indgreb i milens naturlige tilstand og udvikling, herunder bekæmpelse af sandflugt og terræændringer. Under hensyn til dette formål finder nævnet ikke, at der bør gives dispensation til bibeholdelse af de foretagne arbejder.

Ejerne skal i samråd med kommunen og inden for en af kommunen fastsat frist foretage en retablering, således at ejendommen bringes tilbage i sin oprindelige tilstand.

Det er i *klagen* anført, at den omhandlede afvandingsgrøft ikke forløb gennem den tidligere sø, men nord om søen. Klager har forlagt grøften lidt længere mod nord. Der er ikke i den forbindelse sket betydelige terræændringer, som anført af fredningsnævnet i afgørelsen, idet der kun er gravet en grøft i 50 til 60 cm's dybde.

Klager har endvidere anført, at han i forbindelse med nævnets besigtigelse i sagen vedrørende opførelse af et sommerhus på ejendommen fremkom med et ønske om at etablere et nedsivningsanlæg til huset.

Klager har i brev af 5. juni 2014 supplerende anført, at den etablerede jordvold i givet fald kunne flyttes til den nordlige del af byggefeltet til sommerhuset og benyttes til dette formål i stedet for at tilføre nyt materiale udefra.

Klager har endvidere bemærket, at kommunen er indstillet på at give en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 og landzonetilladelse til de foretagne arbejder.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile.

Fredningen har til formål at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vanding uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringer. Fredningen har endvidere til formål at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser og at give offentligheden adgang til dele af området og dermed øge muligheden for at opleve dette.

Ifølge bestemmelsen i § 2, stk. 1, om terrænændringer, anlæg m.v. skal Råbjerg Mile frit kunne vandre ind overe tilstødende arealer, og der må ikke foretages indgreb i milens tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten. Ifølge § 2, stk. 2, må det naturlige terræn ikke ændres ved afgravning, opfyldning eller råstofindvinding.... Eksisterende afvandingsgrøfter og lignende kan dog vedligeholdes, ligesom nye for landbrugsdriften nødvendige afvandingsgrøfter kan etableres med fredningsnævnets godkendelse.

Ifølge § 3, stk. 1, skal arealerne under hensyn til bestemmelsen i § 2, stk. 1, bevares og kunne genskabes som åbne klitter og heder. På de på kortbilag 3 viste træbevoksede arealer må der ikke foretages gentilplantning efter hugst eller såfremt bevoksningen går tabt ved brand, stormfald eller lignende, jf. § 3, stk. 3.

Der er ansøgt om lovliggørende dispensation til at bibeholde en udvidelse af en eksisterende sø med ca. 880 m² samt dispensation til at bibeholde det opgravede materiale, der er anbragt som en sammenlagt ca. 100 meter lang vold ud mod landevejen. Søen var efter det oplyste meget tilgroet, hvorfor en oprensning/udvidelse efter ansøgers opfattelse var påkrævet. Jordvolden skal minimere gener fra trafikstøj på landvejen og indkig til det nye sommerhus.

Der er endvidere ansøgt om dispensation til at bibeholde en forlægning af en afvandingsgrøft, der efter det oplyste afvander en tilstødende mark.

Fredningen indeholder et klart forbud mod enhver ændring af det eksisterende terræn.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke på baggrund af det i klagen anførte eller i øvrigt at have grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering og afgørelse vedrørende oprensning og udvidelse af søen og placering af det opgravede materiale som en vold ud mod landevejen samt etablering/forlægning af en afvandingsgrøft. Der er tale om et ikke ubetydeligt indgreb i det fredede område, som findes at være i modstrid med de hensyn, der skal varetages med fredningen.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlige dels afslag på ansøgning om dispensation til dels at bibeholde den foretagne udvidelse af en eksisterende sø, dels at bibeholde det opgravede materiale, der er placeret som en jordvold ud mod landevejen, dels at etablere/forlægge en afvandingsgrøft.

Spørgsmålet om der kan etableres et nedsivningsanlæg på ejendommen i forbindelse med opførelse af det ansøgte nye sommerhus må forelægges for fredningsnævnet som myndighed i 1. instans.

Lars Busck
Fredningskonsulent

/

Lisbeth Toft-Petersen
fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Jens Borup, j-a-borup@post.tele.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk; mesim@nst.dk – J. nr. NST-4112-01617

Frederikshavn Kommune, post@frederikshavn.dk; sili@frederikshavn.dk – sagsnummer 12/9343

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del, nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk;

HAJO@domstol.dk sags.nr. FS 15/2013

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn, torpolesen@gmail.com; dn@dn.dk

Onsdag den 8. oktober 2014 afholdt Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del, forhandling på ejendommen Kandestedvej 289, Skagen i

FS 53/2014

Ansøgning om opførelse af sommerhus m.v. på matr. nr. 13c Starholm, Skagen samt etablering af nedsivningsanlæg på matr.nr. 13 a og 13 c Starholm, Skagen

Nævnet var mødt ved formanden dommer Niels Bjerre.

Ejerne Minna og Jens Borup var mødt.

For Frederikshavn Kommune mødte Sidse Lindholm og byggesagsbehandler Dorte Aabenhus.

Der blev fremlagt:

Ansøgning om tilladelse til opførelse af sommerhus m.v. på matr.nr. 13c Starholm, Skagen, med nedsivningsanlæg og nedsivningsanlæg på matr.nr. 13a Starholm Skagen.

Kopi af tidligere ansøgning af 23. januar 2014 med bilag.

Brev af 4. juli 2014 fra Minna og Jens Borup med bilag.

Diverse luftfotos

Tegning vedrørende 2 nedsivningsanlæg.

Endvidere var sagsakter i dispensationssagen FS 5/2014 tilstede.

Nævnsformanden redegjorde for sagsforløbet vedrørende ejendommen beliggende Kandestedvej 289, Skagen.

Ved en afgørelse af 14. august 2013 (FS 15/2013) gav fredningsnævnet afslag på lovliggørelse af en foretagen udvidelse af søen, terrænændringer i form af forlægning af vandløb og etablering af støjvold mod Kandestedvej. Det blev bestemt, at terrænændringerne skulle retableres i samråd med Frederikshavn Kommune. Ved en afgørelse af 26. juni 2014 blev fredningsnævnets afgørelse stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Ved en afgørelse af 17. marts 2014 gav fredningsnævnet afslag på ansøgning om opførelse af et nyt sommerhus med den begrundelse, at størrelsen på det ansøgte byggeri ville overstige det i fredningskendelsen tilladte, da bebyggelsen maksimalt kan omfatte 100 m². Nævnet tog hensyn til, at en overdækket terrasse ligger under samme tagkonstruktion som den øvrige del af bebyggelsen, hvor den overdækkede terrasse fremstår som en integreret del af bebyggelsen.

Den 26. juni 2014 ophævede Natur- og Miljøklagenævnet fredningsnævnets afgørelse af 19. februar 2014, og hjemviste sagen til fornyet behandling. Det er under behandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet nævnt, at ejerne nu er indstillet på at fjerne to campinghytter på hver 24 m² i modsætning til under fredningsnævnets behandling, hvor ejerne tilbød at nedrive én campinghytte.

Jens og Minna Borup anførte under mødet, at de gerne ser, at der i sagen træffes en helhedsløsning for hele ejendommen, således at der ikke længere skal ske reetablering for så vidt angår søen som tidligere bestemt af myndighederne, og således at materiale til de 2 ansøgte sandmiler tages fra den tidligere etablerede vold ud mod Kandestedvej.

Nævnnsformanden bemærkede, at Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. juni 2014 om reetablering af sø og forlægning af vandløb m.v. står ved magt. Det er således ikke muligt på nuværende tidspunkt, at inddrage denne del af sagen i den nuværende sag, hvor der er ansøgt om tilladelse til nedrivning af sommerhus og opførelse af et nyt, samt etablering af to nedsivningsanlæg.

Sagen blev forhandlet.

Jens Borup erklærede, at han nu ikke længere er sikker på, at han vil stå ved sit tilbud om at fjerne to campinghytter, som kompensation for opførelse af det lidt større sommerhus. Han er heller ikke umiddelbart indstillet på at tilføre ejendommen materialer til brug for etablering af de to ansøgte sandmiler.

Sidse Lindholm bemærkede, at også efter hendes formening står Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. juni 2014 om reetablering af terrænændringer mv. ved magt.

Byggesagsbehandler Dorthe Aabenhus bemærkede, at Frederikshavn Kommune i områder, som har karakter af sommerhusområde, normalt alene tillader opførelse af sommerhuse på op til 100 m². Derudover tillades normalt udhusbebyggelse på op til 35 m².

Dorthe Aabenhus lovede at fremsende den nævnte praksis vedrørende sommerhusbebyggelse i Frederikshavn Kommune.

Det blev aftalt, at Jens og Minna Borup får en frist på 4 uger med henblik på nærmere stillingtagen til, hvorledes de vil forholde sig i sagen.

Jens Borup nævnte, at et sagsanlæg kan komme på tale.

Sagen udsat i 4 uger på en nærmere tilkendegivelse fra ejernes side.

Niels Bjerre

Kopi er fremsendt til:

Tage Leegaard

Irene Hjortshøj

Frederikshavn Kommune, j.nr. 13/25597

Naturstyrelsen, København att. Mette Hald Simonsen

Danmarks Naturfredningsforening v/Eigil Torp Olesen

Danmarks Naturfredningsforening, København

Dansk Ornitologisk Forening, København

Dansk Ornitologisk Forening v/Thorkild Lund

Minna og Jens Borup

Fredningsnævnet for Nordjylland
Nordlige del, Badehusvej 17,
9000 Aalborg
Telefon 99 68 84 61 / 99 68 85 68
Mail: nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Aalborg den 1. januar 2015

Frederikshavn Kommune
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn
Att: Sidse Lindholt

FS 53/2014

Ansøgning om opførelse af sommerhus m.v. på matr. nr. 13c Starholm, Skagen, samt etablering af nedsivningsanlæg.

Ved brev af 13. august 2014 har Frederikshavn Kommune fremsendt en revideret ansøgning om opførelse af et nyt sommerhus samt etablering af nedsivningsanlæg på ejendommen, matr.nr. 13c Starholm, Skagen.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile. Fredningens formål er at sikre milens fortsatte naturlige vandring uden indgreb, som kan hæmme eller fremme vandringen samt at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, som er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag af udpegningen af dele af fredningsområdet som EF fuglebeskyttelses- og habitatområde, samt at give offentligheden adgang til området.

Der må efter fredningens § 4, stk. 1 ikke opføres ny bebyggelse, opstilles master, skure eller andre genstande, ligesom camping eller teltpladser ikke må etableres.

Efter § 4, stk. 4 kan bygningen på matr.nr. 13a Starholm, som hidtil har været anvendt som sommerbolig, nedrives og genopføres indenfor ejendommens bygningsparcel (byggefelt). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 meter mod nord op mod Kandestedvej. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang indenfor bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet i overensstemmelse med Naturklagenævnets tilkendegivelser om, at bebyggelsen kun må opføres i ét plan med uudnyttet tagetage og maksimalt kan opfatte 100 m².

Fredningsnævnets formand afholdt den 8. oktober 2014 et forhandlingsmøde på ejendommen Kandestedvej 289, Skagen. Der henvises til vedlagte protokoltilførsel.

Efter mødets afholdelse har Frederikshavn Kommune ved brev af 6. november 2014 fremsendt et revideret projekt til opførelse af sommerhus på matr.nr. 13c Starholm, Skagen. Det reviderede projekt indeholder nu en ansøgning om tilladelse til at fjerne det eksisterende sommerhus på matr.nr. 13a og i stedet at opføre et nyt sommerhus incl. overdækket terrasse på 100

m². Der ansøges samtidig om etablering af nødvendig sivedræn i sandmile.

Det fremsendte ansøgningsmateriale indeholder en snittegning, facadetegninger samt en situationsplan, alt udarbejdet af Stenhøjhusene Produktion A/S, Vangen. Huset opføres med et tag af decra i sort farve. Vinduer og døre udføres i mahogni og facaderne udføres i sortmalede planker.

Naturstyrelsen, Det Åbne Land, har i et brev af 5. december 2014 oplyst, at der ikke er registreret beskyttet natur på arealerne eller andet, som vil tilsige særlig opmærksomhed i forhold til etablering af nedsivningsanlægget. Det ansøgte vil efter Naturstyrelsens vurdering heller ikke medføre beskadigelse/ ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatsdirektivets bilag IV.

Der er til brug for sagen vedrørende nedsivningsanlægget fremsendt en tegning udarbejdet af Jørn Lyth Skagen A/S, hvoraf fremgår, at der til opbygning af en mile skal bruges ca. 55-60 m³ materiale. Der er tale om 3x15 meter siveslanger, og sandmilen vil få en maksimal højde på 1,8 meter.

Fredningsnævnet kan herved på det nu foreliggende grundlag meddele tilladelse til at fjerne det eksisterende sommerhus på matr.nr. 13a Starholm, Skagen, og i stedet opføre et nyt sommerhus incl. overdækket terrasse på 100 m² på matr. nr. 13c Starholm, Skagen, med de oplyste materialer og farver. Der meddeles også tilladelse til etablering af et nedsivningsdræn i sandmile med en bundfældningstank.

Tilladelsen, der er meddelt i medfør af fredningskendelsen, kan inden 4 uger fra modtagelse af denne afgørelse påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år.

Der vedlægges en klagevejledning.

Niels Bjerre

Kopi af denne afgørelse fremsendes til:

1. Tage Leegaard
2. Irene Hjortshøj
3. Naturstyrelsen, København att. Mette Hald Simonsen
4. Danmarks Naturfredningsforening v/Eigil Torp Olesen
5. Danmarks Naturfredningsforening, København
6. Dansk Ornitologisk Forening, København
7. Dansk Ornitologisk Forening v/Thorkild Lund
8. Minna og Jens Borup

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlige del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. Du får kopi af fredningsnævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis der bliver klaget, vil Fredningsnævnet underrette dig hurtigst muligt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 9968 8461
mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Frederikshavn Kommune

Den 11. januar 2017

FN-NJN-54-2016: Ansøgning om lovliggørelse af udvidelse af sø mv. på ejendommen, matr. nr. 13a og 13c Starholm, Skagen, der er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile.

Fredningsnævnet meddelte den 30. august 2013 afslag på at give en lovliggørende dispensation til nogle foretagne arbejder, herunder udvidelse af en eksisterende sø, på ejendommen, matr. nr. 13c Starholm, Skagen. Fredningsnævnet fandt, at der ved den foretagne oprensning af den eksisterende sø, udvidelse af søen, forlægning af en afvandingskanal og oplæg til en jordvold var foretaget betydelige terrænændringer, som ejerne, Minna og Jens Borup, burde retablere inden en af Frederikshavn Kommune fastsat frist.

Fredningsnævnets afgørelse blev indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet, som ved sin afgørelse af 26. juni 2014 stadfæstede nævnets afgørelse.

Ved dom af 31. maj 2016 afsagt af byretten i Hjørring blev Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse ophævet og hjemvist til fornyet behandling i fredningsnævnet.

Fredningsnævnet har herefter genoptaget behandlingen af sagen.

Sagens oplysninger

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile. Fredningen har til formål at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringen. Fredningen har endvidere til formål at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, og at give offentligheden adgang til dele af området og dermed øge muligheden for at opleve dette.

Ifølge bestemmelsen i § 2, stk. 1, om terrænændringer, anlæg mv skal Råbjerg Mile frit kunne vandre ind over tilstødende arealer, og der må ikke foretages indgreb i milens tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten.

Ifølge § 2, stk. 2, må det naturlige terræn ikke ændres ved afgravning, opfyldning eller råstofindvending. Eksisterende afvandingsgrøfter og lignende kan dog vedligeholdes, ligesom nye for landbrugsdriften nødvendige afvandingsgrøfter kan etableres med fredningsnævnets godkendelse.

Ifølge § 3, stk. 1, skal arealerne under hensyn til bestemmelsen i § 2, stk. 1, bevares og kunne genskabes som åbne klitter og heder.

På de på kort bilag 3 viste træbevoksede arealer må der ikke foretages gentilplantning efter hugst eller såfremt bevoksningen er gået tabt ved brand, stormfald eller lignende, jf. § 3, stk. 3.

Det er oplyst, at søen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Frederikshavn Kommune har oplyst, at kommunen i givet fald er indstillet på at give en tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt en landzonetilladelse.

Ejerne har under behandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet oplyst, at udvidelsen af søen alene er sket med henblik på naturbevarelse og -beskyttelse. Ejerne har endvidere anført, at der hverken er afløb fra eller tilløb til søen, og den var efterhånden blevet en tilgroet sump med dunhamrer, åkander og gråpil, hvorfor det var påkrævet med en oprensning. Søen er udvidet ind på matr. nr. 13 c, og det opgravede materiale er oplagt i en vold ud mod landevejen for at reducere gener fra trafikstøj og indkig ind til den del af ejendommen, hvor der i henhold til fredningen kan opføres et sommerhus.

Efter oprensningen/opgravningen har der på ny indfundet sig et rigt fugleliv samt padder og tudser mv. Søens hældning er nu 10 til 30 grader mod tidligere 40 til 45 grader. Søen har fortsat en dybde på 1,5 til 2 m afhængig af årstiden.

Naturstyrelsen havde som svar på fredningsnævnets anmodning om teknisk bistand anført, at den eksisterende sø er udvidet med ca. 880 m². Det opgravede materiale er anbragt som volde med en samlet længde på ca. 100 m.

Det var Naturstyrelsens vurdering, at dele af sø-udvidelsen og hele anlægget med jordvolde ligger inden for det på fredningens kortbilag 3 viste areal, hvor der ikke må foretages efterplantning og genplantning.

Naturstyrelsen har endvidere vurderet, at etablering af jordvoldene og udvidelse af søen muligvis er i strid med formålet med fredningen.

Voldene kan desuden være i strid med formålet om at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, som er knyttet til milen og dens omgivelser, idet de strækker sig over ca. 100 m i et relativt fladt område.

Efter styrelsens vurdering vil det ansøgte ikke medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Natur- og Miljøklagenævnet har i sin afgørelse anført, at fredningen indeholder et klart forbud mod enhver ændring af det eksisterende terræn. Natur- og Miljøklagenævnet fandt ikke på baggrund af det i klagen anførte eller i øvrigt at have grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering og afgørelse. Der er tale om et ikke ubetydeligt indgreb i det fredede område, som findes at være i modstrid med de hensyn, der skal varetages med fredningen.

Under sagens behandling i byretten blev der optaget syn og skøn ved Keld Rømer Rasmussen. Skønsmanden har i sin erklæring af 2. november 2015 anført, at den anlagte jordvold skønnes at have en længde på ca. 40 m, mens højden er på ca. 2 m og bundbredden ca. 8 m. Det er skønsmandens konklusion, at hverken volden, den foretagne forlægning af grøften eller udvidelsen af søen vil have nogen indflydelse på milens frie vandring.

Byretten har i sine præmisser blandt andet anført, at det ikke kan afvises, at en afgørelse truffet på grundlag af de faktiske oplysninger, som retten nu har lagt til grund, kunne have ført til et andet resultat.

Fredningsnævnets møde og besigtigelse den 14.december 2016:

Fredningsnævnet afholdt på ny et møde med en besigtigelse. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Tage Leegaard og det kommunalt udpegede medlem Per Faurholt Jensen. For Frederikshavn Kommune mødte Marianne Kristiansen. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Eigil Torp Olesen og Mette Nielsen. Ejerne Minna og Jens Borup var mødt.

Jens Borup anførte, at han fortsat ansøger om en lovliggørende dispensation fra fredningen til dels at bibeholde oprensning/udvidelse af en sø, dels at bibeholde det opgravede materiale, der er oplagt som en jordvold ud mod landevejen, og dels at etablere/forlægge en afvandingsgrøft på ejendommen matr. nr. 13a og 13c Starholm, Skagen

Jens Borup oplyste om søen, at den oprindelige sø blev dannet i 1986. Da den efterhånden var blevet tilgroet, oprensede han den og ændrede hældningsgraden på brinkerne til gavn for padder m.v. Det oprensede materiale blev anvendt til etablering af den vold, der er en del af denne dispensationssag. Han førte afvandingsgrøften uden om søen for at sikre, at søen blev næringsfattig. Han forlagde grøften med en 60-70 m og oplagde jord som en lille vold langs grøftens østside. Han har samtidig udvidet søen til den størrelse, den nu har. Det er hans vurdering, at de foretagne ændringer er til gavn for naturen.

Frederikshavn Kommune oplyste, at arealerne ikke er beliggende i Natura 2000-område. Kommunen har ikke modtaget klager vedrørende forlægning af vandløbet. Derudover er kommunen fortsat indstillet på at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3. Selve oprensningen af søen har man ingen bemærkninger til, og for så vidt angår jordvolden har kommunen ingen bemærkninger ud over, at den nu er vokset ind i overdrevsvegetation.

De mødte repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening tilkendegav under mødet, at foreningen fortsat er bekymret for de foretagne terrænændringer og henholdt sig derudover til baggrunden for fredningskendelsen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer ved Råbjerg Mile betyder, at det ansøgte kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet kan efter sagens oplysninger lægge til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Fredningsnævnet kan efter en fornyet besigtigelse og overvejelse meddele en lovliggørende dispensation for så vidt angår oprensning af den eksisterende sø, udvidelse af den eksisterende sø og endelig den foretagne etablering/forlægning af den omhandlede afvandingsgrøft. Fredningsnævnet har i denne relation vurderet, at disse arbejder isoleret set ikke er så betydelige eller omfattende, at en fysisk lovliggørelse må anses for påkrævet. Nævnet har også lagt vægt på, at Frederikshavn Kommune har udtalt sig positivt indstillet i forhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

To af nævnets medlemmer vil ikke stille krav om særlige vilkår, men et af nævnets medlemmer vil som vilkår for så vidt angår den delvist lovliggørende dispensation kræve, at en bro over søen fjernes.

Fredningsnævnet må derimod fastholde sin tidligere beslutning med hensyn til den omhandlede vold ud mod landevejen. Det lægges til grund, at jordvolden i dag har en længde på ca. 40 m, en højde på ca. 2 m og en bundbredde på ca. 8 m. Der er her tale om et klart og ikke ubetydeligt indgreb i det fredede område, som findes at være i modstrid med de hensyn, der skal varetages med fredningen.

Ejerne skal derfor i samråd med Frederikshavn Kommune og inden for en af kommunen fastsat frist foretage en retablering med hensyn til volden, som enten må køres væk eller jævnes ud på ejendommen, således at volden ikke længere har det meget synlige udtryk. Hvis ejerne vælger at udjævne volden, skal dette ske, således at voldens højde reduceres til maksimalt 1 m set i forhold til adgangsvejen på ejendommen, der ligger vest for volden. Udjævningen skal foretages i området mellem volden, nedsivningsanlægget, adgangsvejen og sommerhuset, således som området er angivet med grønt på det luftfoto, som er udarbejdet af Frederikshavn Kommune, og som er en del af denne afgørelse.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,

2. Per Faurholt Jensen,
3. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, København,
4. Frederikshavn Kommune, att. Marianne Kristiansen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ , Eigil Torp Olesen.
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Minna og Jens Borup

Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlig del,

Badehusvej 17, 9000 Aalborg,

Telefon 9968 8461,

Mail: nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Den 16. april 2017

Frederikshavn Kommune

FN-NJN-9-2017: Etablering af kunstige rævegrave ved Råbjerg.

Fredningsnævnet har den 2. februar 2017 fra Frederikshavn Kommune modtaget ansøgning fra Naturstyrelsen Vendsyssel om tilladelse til at etablere kunstige rævegrave på matr.nr.343b Skagen Markjorder, 2ck Starholm, Skagen og 13c Råbjerg Ejlerlav, Råbjerg. Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af henholdsvis Overfredningsnævnets afgørelse af 21. december 1988 om fredning af arealer ved Hulsig Hede – for så vidt angår 1 rævegrav – og Overfredningsnævnets afgørelse af 18. august 2004 om fredning af arealer ved Råbjerg Mile – for så vidt angår 3 rævegrave.

Fredningen ved Hulsig Hede er en tilstandsfredning, der har til formål at bevare områdets biologiske, geologiske og landskabelige værdier samt at regulere offentlighedens adgang dertil samt med bestemmelser om, at der ikke må foretages terrænændringer.

Fredningen ved Råbjerg Mile har til formål blandt andet at sikre milens fortsatte vandring og at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser. Der er bestemmelser om, at det naturlige terræn ikke må ændres ved afgravning, opfyldning og råstofudvinding.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der ønskes etableret i alt 4 kunstige rævegrave til brug for regulering af ræve og eventuelt mårhund, der udgør en trussel mod jordrugende fugle som især tingsmed og rørdrum.

Kommunen har om projektet oplyst, at der nedgraves plastik- eller betonelementer, der danner 2 gange af hver 9-12 meters længde og med ca. 40-50 cm. i diameter. Rørene samles i en central kedel på 1x1 meter. Nedgravning sker med minigraver eller skovl og håndkraft. Gravestederne vil hurtigt blive retableret.

Områderne er beliggende i Natura2000-områder. Det vurderes, at projektet er skånsomt, og at det kun midlertidigt vil medføre tilstandsændringer i de berørte naturtyper. Det ansøgte vurderes ikke at

ville påvirke Natura2000-områderne eller medføre forringede levevilkår for andre arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Sagens behandling

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 29. marts 2017. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Tage Leegaard og det kommunalt udpegede medlem Irene Hjortshøj. For Frederikshavn Kommune mødte Sisse Lindholm. For Naturstyrelsen Vendsyssel mødte Carsten Frisk og Bjarke Huus. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Mette Nielsen. For Dansk Land- og Strandjagt mødte Finn Madsen og Niels Christian Nielsen.

Frederikshavn Kommune anbefalede projektet og Danmarks Naturfredningsforening havde ingen bemærkninger.

Naturstyrelsen Vendsyssel anbefalede på egne vegne og for Aage V. Jensen Naturfond projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hulsig Hede og Råbjerg Mile betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan på baggrund af oplysninger om formålet med og håndteringen af projektet og med oplysninger om retablering af gravestederne, meddele dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,

- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

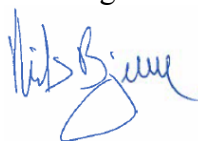
Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Irene Hjortshøj,
3. Miljøstyrelsen, København,
4. Frederikshavn Kommune, sagsnr. GEO-2013-18495,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Eigil Torp Olesen,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Aage V.Jensen Naturfond,
11. Naturstyrelsen Vendsyssel.

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 9968 8461
mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Den 31. oktober 2018

FN-NJN-21-2018: Placering af opgravet materiale.

Fredningsnævnet har den 4. marts 2018 fra Jens Borup, som ejer matr.nr. 13 a og 13 c Starholm, Skagen, beliggende Kandestedvej 293, 9990 Skagen, modtaget ansøgning om tilladelse til at sand afgravet fra en vold på parcellen kan henlægges mellem sommerhus og Kandestedvej – på nordsiden og i den vestre ende.

Fredningsnævnet har efter fornyet besigtigelse af ejendommen besluttet ikke at imødekomme ansøgningen. Begrundelsen for afgørelsen fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile, der har til formål at sikre Råbjerg Miles frie vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringer. Fredningen har endvidere til formål at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, og at give offentligheden adgang til dele af området og dermed øge muligheden for at opleve dette.

Fredningskendelsen har bl.a. en bestemmelse om, at der ikke må foretages indgreb i milens tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten. Der må endvidere ikke foretages ændringer i det naturlige terræn ved afgravning, opfyldning eller råstofudvinding.

Fredningsnævnet har senest den 11. januar 2017 under FN-NJN-54-2016 truffet en afgørelse for så vidt angår en af ejeren etableret vold på ejendommen. Fredningsnævnet meddelte en lovliggørende dispensation for så vidt angår oprensning af en sø, udvidelse af den eksisterende sø og forlægning af en afvandingsgrøft mv.

Derudover fastholdt fredningsnævnet en tidligere truffet beslutning med hensyn til en vold, som var blevet etableret af ejeren. Det blev lagt til grund, at jordvolden havde en længde på ca. 40 m, en højde på ca. 2 m og en bundbredde på ca. 8 m. Det blev af fredningsnævnet bestemt, at ejeren i samråd med Frederikshavn Kommune skulle foretage en retablering, således at dens materiale enten skulle køres væk eller jævnes ud på ejendommen med henblik på at fjerne det meget synlige udtryk. Hvis ejerne valgte at udjævne volden, skulle det ske, således at voldens højde reduceres til maksimalt 1 m set i forhold til adgangsvejen på ejendommen, der ligger vest for volden. Udjævningen skulle foretages i området mellem volden, nedsivningsanlægget, adgangsvejen og sommerhuset. Der blev i afgørelsen henvist til et område markeret med grønt på det luftfoto, der var udarbejdet af Frederikshavn Kommune.

Der henvises i øvrigt til nævnets afgørelse af 11. januar 2017.

Jens Borup har i sin nu indgivne ansøgning anført, at det løse sand, hvis dette lægges ud mellem volden og sommerhuset, de næste 2-3 år vil medføre fygning, når det blæser, samtidig med, at man vil slæbe sandet ind i sommerhuset, når det er regnvejr og sandet er vådt. Derudover anføres det, at udlægning på nordsiden vil gøre det lettere at oprense den grønne, der er på nordsiden. Jens Borup er indforstået med, at volden skal følge terrænet og have en højde på 1 meter set fra sommerhuset.

Frederikshavn Kommune har på nævnets forespørgsel i mail af 25. juni 2018 anført:

” ...

Jens Borup har ansøgt fredningsnævnet for Nordjylland Nord om tilladelse til at lade det afgravede sand ligge på nordsiden af volden i den vestlige ende. Sandet ligger således mellem volden og vandløbet.

Det er et vilkår i dispensationen fra fredningsnævnet, at det fjernede sand fra volden skulle jævnnes ud på den sydlige side af volden.

Frederikshavn Kommune ønsker dette vilkår fastholdt i dispensationen fra fredningsnævnet. Kommunen har i forbindelse med behandlingen af sagen hos fredningsnævnet vurderet, hvorvidt der burde stilles vilkår og i givet fald hvilke. Der bør ikke placeres volde tæt på vandløb, da det forringer muligheden for at vedligeholde vandløbet. Ejer har pligt til at vedligeholde vandløbet af hensyn til bl.a. opstrømsliggende ejendommers mulighed for at komme af med vandet. Det er kommunens vurdering, at i dette konkrete tilfælde er volden kun til ulempe for ejeren selv, da han ejer jorden på begge sider af volden. Volde og lignende ændrer på den naturlige overfladiske afstrømning og vandløbslovens § 6 indeholder et forbud imod det. Det er dog kommunens vurdering, at der i dette konkrete tilfælde kun sker påvirkning af den overfladiske afstrømning til ejers egen ulempe. Miljøbeskyttelsesloven indeholder bl.a. forbud mod at forurene de ferske vande. Vandløbsloven indeholder bl.a. forbud mod at ændre på vandløbenes skikkelse. Det er baggrunden for, at kommunens vurdering af, at det afgravede sand skulle og forsat skal placeres syd for volden. Der er en betydelig risiko for, at sandet kan skride ned i vandløbet og forurene det. Kommunen stiller eks. normalt vilkår om, at brinkers hældning skal være minimum 1:1 for at sikre vandløbene mod brinkned-skred. Det er også nødvendigt med vegetation på brinkerne for at sikre dem yderligere mod nedskred og erosion. Det er således kommunens vurdering, at vilkåret er rimeligt og fagligt velbegrunde.

Kommunen vægter ikke argumentationen om sandet bør blive på nordsiden af volden af hensyn til en fremtidig mulighed for at vedligeholde vandløbet, da det er ejer selv, der ønskede at anlægge volden så tæt på vandløbet, at det ikke har muliggjort kørsel på den side af volden. Ejer har mulighed for at vedligeholde vandløbet fra den modsatte side af volden. Det kræver blot, at der fældes træer.

...”

Kommunen oplyste under den oprindelige sagsbehandling, at arealerne ikke er beliggende i Natura2000-område

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 25. august 2018 bemærket, at den finder det rimeligst, at fredningsnævnets oprindelige afgørelse fastholdes, idet det – såfremt man følger ejerens nuværende ønske – vil betyde, at et nyt ubelastet naturareal inddrages.

Miljøstyrelsen har i en mail af 10. oktober 2018 meddelt, at man ikke har bemærkninger til sagen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 17. oktober 2018. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Tage Legaard og det kommunalt udpegede medlem Per Faurholt. For Frederikshavn Kommune Mødte Anna Hansen. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Eigil Torp Olesen og Mette Nielsen. For Friluftsrådet mødte Thomas Jensen. Ejerne Minna og Jens Borup var mødt.

Det kunne under besigtigelsen konstateres, at ejeren allerede havde taget en del af toppen af volden og placeret det afgravede materiale på den nordlige side af volden.

Anna Hansen, Frederikshavn Kommune, bemærkede, at volden i dag har en højde på over 1 m. Kommunen er bekymret for voldens stejle brinker, da dette kan medføre nedskridning i vandløbet. Derfor bør sandet lægges på den anden side af volden. Den afgivne indstilling fastholdes derfor.

Ejeren bekræftede, at han allerede har lagt sand/afgravet materiale på den nordre side. Der mangler alene en lovliggørelse for så vidt angår en ca. 30-40 cm. Han vurderer ikke, at der er fare for nedskridning af sand i grøften, idet volden er tilvokset med vegetation. Som bredejer forestår han vedligeholdelsen af vandløbet, og han har ikke modtaget klager fra bredejere opstrøms hans ejendom.

Danmarks Naturfredningsforening har på det nu foreliggende ingen bemærkninger til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer ved Råbjerg Mile betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet må efter sagens oplysninger lægge til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet har i flere afgørelser bestemt, at anlæggelse af den omhandlede vold er i strid med fredningsbestemmelsernes § 2, stk. 2, hvorefter det naturlige terræn ikke må ændres ved afgravning, opfyldning eller råstofindvinding. I afgørelsen af 11. januar 2017 bestemte nævnet, at ejerne i samråd med Frederikshavn Kommune skulle foretage en retablering af volden, hvor ejeren kunne vælge at køre materialet væk fra ejendommen eller foretage en udjævning. Hvis ejerne valgte at foretage en udjævning, skulle voldens højde reduceres til maksimalt 1 m set i forhold til adgangsvejen på ejendommen. Udjævningen skulle foretages i området mellem volden og sommerhuset som nærmere angivet af kommunen på et luftfoto.

Efter en samlet vurdering af de fremkomne oplysninger og bemærkninger må fredningsnævnet fastholde den tidligere afgørelse af 11. januar 2017 og nævnet finder derfor ikke anledning til at ændre de meddelte vilkår.

Ejernes anmodning om at placere det afgravede sand på nordsiden af volden kan som følge heraf ikke imødekommes.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

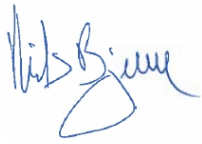
Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Per Favrholt Jensen,
3. Miljøstyrelsen,
4. Frederikshavn Kommune, att. Marianne S. Kristiansen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Eigil Torp Olesen,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Vendsyssel,
12. Minna og Jens Borup

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,

Badehusvej 17, 9000 Aalborg,

telefon 9968 8461

mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Frederikshavn Kommune

Den 4. maj 2020

FN-NJN-15-2020: Etablering af sandmile, Kandestedvej 289, 9990 Skagen.

Fredningsnævnet har den 30. marts 2020 fra Frederikshavn Kommune modtaget ansøgning om tilladelse til at etablere en sandmile på matr.nr. 13a Starholm, Skagen, beliggende Kandestedvej 289, 9990 Skagen.

Fredningsnævnet har efter indhentelse af supplerende udtalelse fra Frederikshavn Kommune i form af en formandsafgørelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af Råbjerg Mile, der har til formål at sikre Råbjerg Miles frie vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringen. Fredningen har endvidere til formål at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, og at give offentlighedens adgang til dele af området og dermed øge muligheden for at opleve dette.

Fredningskendelsen har bl.a. en bestemmelse om, at der ikke må foretages indgreb i milens tilstand og udvikling, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af sandflugten. Der må endvidere ikke foretages ændringer i det naturlige terræn ved afgravning, opfyldning eller råstofudvinding.

Det fremgår af ansøgningen, at Frederikshavn Kommune har udstedt påbud om udbedring af fejl og mangler ved et eksisterende spildevandsanlæg. Kloakmesterfirmaet Lyth, Skagen, har anført, at der ønskes opførelse af et nyt nedsivningsanlæg (hævet sandmile 1,6 m over terræn), placeret midt på ejendommen, ca. 30 m øst for stuehus.

Der er i januar 2020 foretaget en grundvandspejling, der viser, at grundvandet er målt til 0,2 m under terræn.

I forbindelse med opførelse af et nyt sommerhus på naboejendommen, matr.nr. 13c Starholm, Skagen, beliggende Kandestedvej 293, har fredningsnævnet meddelt tilladelse til opførelse af et nyt sommerhus, samt udførelse af sivedræn i sandmile (FN-NJN-53-2014).

Frederikshavn Kommune har oplyst, at det ansøgte ikke er beliggende i Natura 2000 område. Det nærmeste område er Råbjerg Mile og Hulsig Hede. Det ansøgte vil ikke have nogen påvirkning på de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget. Kommunen har også oplyst, at en række dyr

og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området, men det ansøgte projekt vurderes til at have en neutral effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for de nævnte arter.

Det ansøgte anlæg er markeret med blå på viste luftfoto:

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer ved Råbjerg Mile betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3, kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan på det foreliggende grundlag, herunder formålet med anlægget, meddele dispensation til etablering af sandmilen i forbindelse med det ansøgte nedsivningsanlæg.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

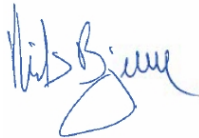
Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale

gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Per Faurholt Jensen,
3. Miljøstyrelsen, København,
4. Frederikshavn Kommune, att. Bo C. Sørensen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn - Læsø,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, Nordvest,
12. Jens Borup.

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 9968 8461
mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Frederikshavn Kommune

Den 28. juli 2020

FN-NJN-43-2020: Lovliggørelse af terrasse.

Fredningsnævnet har den 27. maj 2020 fra Frederikshavn Kommune modtaget videresendt ansøgning om lovliggørelse af etableret terrasse på matr.nr. 13c Starholm, Skagen, beliggende Kandestedvej 293, 9990 Skagen. Ansøgningen er indsendt af Minna og Jens Borup

Fredningsnævnet har efter besigtigelse voteret og besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. og 28. januar 2008 om fredning af arealer ved Råbjerg Mile, der har primært til formål at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vanding uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringen samt at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelses- og habitatområde. Endvidere har fredningen til formål at give offentligheden adgang til dele af området, og dermed mulighed for at opleve dette. Fredningen har bestemmelse om, at der ikke må opføres bebyggelse, opstilles master, skure eller andre genstande. Dog kan der på denne parcel efter nedrivning af et sommerhus genopføres et nyt inden for ejendommens byggefelt. Bebyggelsen kan flyttes 30 meter mod nord op mod Kandestedvej. Bygningens omfang, placering og nærmere udformning skal godkendes af fredningsnævnet således at bebyggelsen kun må opføres i et plan med uudnyttet tagetage og maksimalt kan omfattet 100 m².

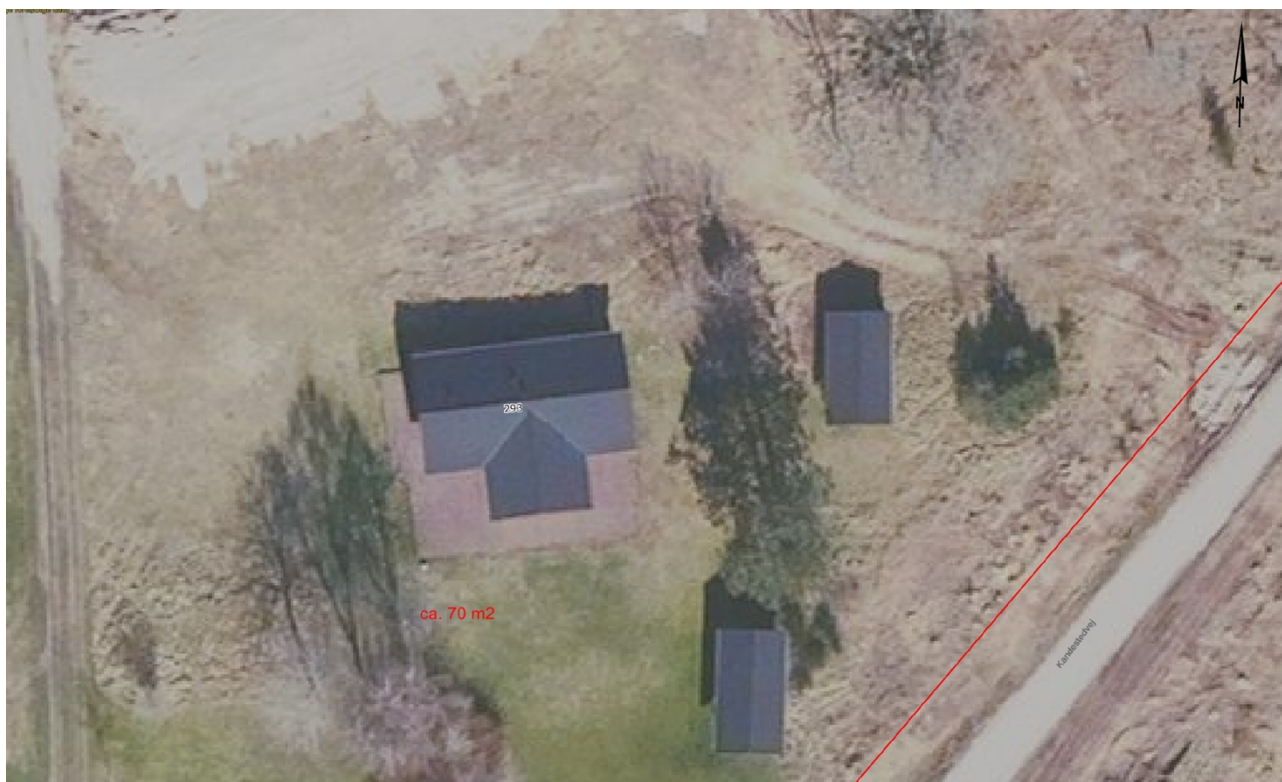
Frederikshavn Kommune har henvist til fredningsnævnets tidligere dispensation (FN-NJN-53/2014) til at opføre et sommerhuset på 100 m² med en overdækket terrasse på 5 m².

Ejeren har oplyst, at terrassen er 30 m² på 3 sider af huset i en længde ud fra huset på 2-3 meter. Der er ikke etableret rækværk eller stakit.

Frederikshavn Kommune har oplyst, at ejendommen ikke er beliggende i Natura2000- område.

Frederikshavn Kommune har anbefalet at der meddeles dispensation, idet terrassen er mindre i omfang og i en ringe højde samt anlagt i diskrete farver. Terrassen er anlagt orienteret mod bebyggelsen på naboparcellen, og fremstår derfor diskret. Hvis terrassen fjernes, vil ejendommen se mindre pæn ud.

Nedenfor vises foto af sommerhus med terrasse.

Fredningsnævnets behandling af sagen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 8. juli 2020. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Tage Leegaard og det kommunalt udpegede medlem Per Faurholt. For Frederikshavn Kommune mødte Bo Sørensen. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Mette Nielsen. Ejeren Jens Borup var mødt.

Ejeren påviste terrassen, der er hævet 20-30 cm over jorden og malet i en mørk brun farve.

Danmarks Naturfredningsforening havde ingen bemærkninger til lovliggørelsen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af Råbjerg Mile betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier. Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

To af fredningsnævnets medlemmer kan på baggrund af de foreliggende oplysninger om det ansøgte placering og udformning samt helhedsindtrykket efter omstændighederne meddele en lovliggørende dispensation til det ansøgte.

Et af nævnets medlemmer stemte for ikke at godkende den anlagte terrasse, idet der henvises til terrassens størrelse.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

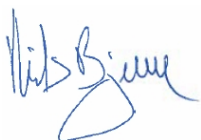
Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Per Faurholt,
3. Miljøstyrelsen,
4. Frederikshavn Kommune, att. Bo Christian Sørensen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Frederikshavn,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Vendsyssel,
12. Jens og Minna Borup.

Den 3. oktober 2023

FN-NJN-52-2022: Nyt stuehus på Kandestedvej 289, 9990 Skagen.

Fredningsnævnet har den 14. november 2022 fra Frederikshavn Kommune modtaget ansøgning om tilladelse til efter nedrivning af en eksisterende bolig på matr.nr. 13a Starholm, Skagen at opføre et nyt stuehus, beliggende Kandestedvej 289, 9990 Skagen. Ansøgningen er indsendt af LBB83 ApS på vegne ejerne af ejendommen, Minna og Jens Borup.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 17. januar 2008 om fredning af arealer ved Råbjerg Mile, der har til formål at

- at sikre Råbjerg Miles fortsatte naturlige vandring uden indgreb, der kan hæmme eller fremme vandringsen, jf. dog § 2, stk. 3.

Fredningen har desuden til formål

- at beskytte og forbedre de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der er knyttet til milen og dens omgivelser, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelses- og habitatområde, samt at
- at give offentligheden adgang til dele af området, og dermed mulighed for at opleve dette.

Fredningen har bestemmelse om, at der ikke må opføres bygninger. Der er særbestemmelse vedrørende landbrugsbygninger. Der er endvidere en særbestemmelse vedrørende denne ejendom, , samt som neden for anført vedrørende matr.nr. 13a.

Vedrørende matr.nr. 13a fremgår det af afgørelsen bl.a. følgende:

”...

Fredningen skal ikke være til hinder for, at bygningen på matr.nr.13a, der hidtil har været anvendt som sommerbolig, kan nedrives og genopføres inden for ejendommens bygningsparcel (Borup, lb.nr.3). Bebyggelsen kan flyttes ca. 30 m mod nord, op mod Kandestedvej. En evt. ny bebyggelse skal være udformet i overensstemmelse med den eksisterende byggeskik på ejendommen. Bygningens nærmere placering, udformning og omfang inden for bygningsparcellen skal godkendes af fredningsnævnet. Bebyggelsen må kun opføres i et plan med uudnyttet tagetage og kan maksimalt omfatte 100 m², jf. § 4, stk. 4.

...”.

Fredningsnævnet har tidligere meddelt dispensation til opførelse af et sommerhus i henhold til ovennævnte bestemmelse. (FS 53/2014)

Herudover er der i fredningen en bestemmelse om, at fredningsnævnet i begrænset omfang kan meddele tilladelse til, at der foretages ombygning af og opføres tilbygninger til eksisterende beboelsesbygninger.

Af ansøgningsmaterialet fremgår bl.a. følgende:

” ...

Minna og Jens Borup, Kandestedvej 289, 9990 Skagen ønsker at nedrive og opføre nyt beboelseshus på matriklen. Det kommende hus' placering forventes at ligge nogle meter fra eksisterende hus – som vist på tegninger. Bebyggelsen vil stadig kunne betragtes som samlet.

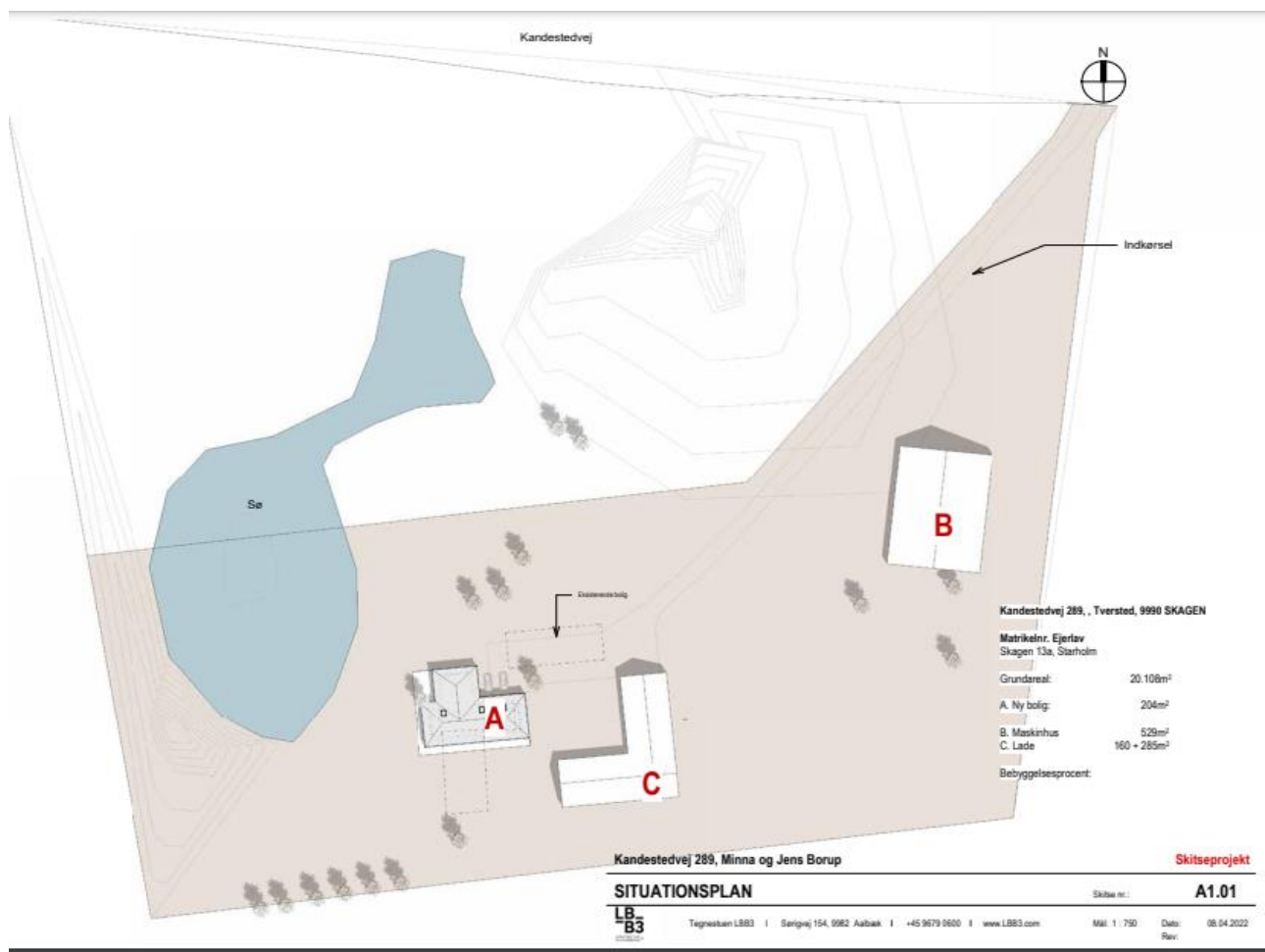
Årsagen til ønsket om at opføre ny beboelse er, at det eksisterende er fra 1890. Husets mure er uisolerede og det står blot på syldsten. Det er dyrt at opvarme. Det er tilsluttet jordvarmeanlæg og energi fra solceller – og de skal føres videre i det kommende hus.

Igennem årene er der foretaget en del ombygninger i det eksisterende, men trods det, er rumdisponeringen ikke hensigtsmæssig og der er desværre ingen mulighed for at inddrage rum i stueplan til soveværelse, hvilket er et stort ønske. Det fremtidige hus skal derfor være i ét plan.

Eksisterende hus er, som nævnt i 2 plan og fordelt på 193m². Det kommende hus bliver en anelse større for at tilgodese m² til værelser til børn og børnebørn.

Det forventes, at det eksisterende hus nedrives, når det kommende står klar til indflytning, så der ikke skal findes anden bolig mens byggeriet pågår og al flytning kan foregå uden nedpakning til depot.

...”.

Ovenfor situationsplan med målangivelse.

Neden for det ansøgte stuehus set fra syd.

Kandestedvej 289, Minna og Jens Borup

NY BOLIG FRA SYD

Projekteret overdækket uderum ses ovenfor.

Frederikshavn Kommune har i en mail af 6. marts 2023 vedrørende Natura 2000-og Habitatforhold oplyst, at det ansøgte er beliggende ca. 120 meter øst for Natura 2000-område nr. 2 Råbjerg Mile og Hulsig Hede, samt at projektet ikke vurderes at være til ugunst for de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for området på grund af projektets omfang, og at projektet ønskes i eksisterende have i nærheden af eksisterende bygninger.

Frederikshavn Kommune har endvidere vurderet, at projektet vil have en neutral effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for Spidssnudet frø, Stor vandsalamander, Markfirben, Strandtudse, Løgfrø og Odder. Nærmeste observation af disse arter er ca. 600 m mod vest. Det bemærkes i øvrigt, at projektet ikke skal opføres i beskyttet natur, men i en eksisterende have tilknyttet allerede eksisterende bygning.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 8. marts 2023. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Paul Rode Andersen (suppleant) og det kommunalt udpegede medlem Bent Hieoronymus Pedersen (suppleant). For Frederikshavn Kommune mødte Lars Christian Aage. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Mette Nielsen og Jens Vadet. Minna og Jens Borup var mødt.

Det blev under besigtigelsen oplyst, at det nye stuehus er på 204m² og at det eksisterende stuehus er på 193m². I denne forbindelse oplyste Jens Borup, at i hans erindring var der ved fredningsforslaget eller i den endelige afgørelse givet ejendommen mulighed for en udbygning på 20m². Han oplyste videre, at bygningen ønskes opført i hvide sten og med sort skifertag. Højden på nybygningen bliver ca. 4,60 m. Størrelsen på stuehus er beregnet til alene at angå det beboede areal.

Fredningsnævnet ønskede på mødet at indhente en udtalelse fra Miljøstyrelsen, før der træffes afgørelse i sagen.

Frederikshavn Kommune havde ingen bemærkninger i relation til fredningen.

Repræsentanterne for Danmarks Naturfredningsforening bemærkede, at der bør fastsættes en frist for nedrivning af det eksisterende stuehus, efter at der er meddelt ibrugtagningstilladelse til det nye stuehus.

Efter besigtigelsen på ejendommen har Fredningsnævnet anmodet om Miljøstyrelsens bemærkninger til, om der -Miljøstyrelsen bekendt- er praksis for, om et overdækket terrasseareal medregnes til bebyggelsens samlede areal.

Miljøstyrelsen har i en mail af 8. maj 2023 bl.a. anført:

”... Miljøstyrelsen kan ikke i Miljø-og Fødevareklagenævnet afgørelser se en konkret praksis for om overdækket terrasseareal medregnes til vurdering ved bebyggelsens samlede areal. Der ses dog en klar praksis for genopførelse af bygninger. Nedenstående formulering fra Miljø og Fødevareklagenævnet gentages jævnligt i forbindelse med afgørelser om genopførelser af bygninger/ny bygning som erstatning for eksisterende bygninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at genopførelse af en bygning indebærer opførelse af en ny bygning. Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis vil der som udgangspunkt blive meddelt

dispensation fra en fredning til udskiftning af en lovlig bygning med mindre den eksisterende bygning er så forfalden, at den ikke repræsenterer nogen værdi. Det er dog en forudsætning, at der er tale om opførelse af en bygning med omtrent samme placering, størrelse, anvendelse og udformning som den eksisterende.

Og: Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at der efter praksis som udgangspunkt ikke bør meddeles dispensation til andet end bagatelagtig udvidelse af bygninger inden for det fredede område, idet fredningen indeholder et forbud mod bebyggelse....

Herudover har Miljøstyrelsen anført:

”...

Nævnet spørger yderligere til, hvorvidt den understregede del af udkast til afgørelse kan indeholde den af ansøger oplyste tilladelse til at udvide bebyggelse med ca. 20 m²

Miljøstyrelsen henviser helt overordnet til Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis for genopførelse af lovlige bygninger, som er refereret tidligere. Såfremt Fredningsnævnet vurderer, at der samtidig med dispensation til genopførelse af lovlig bygning, også dispenseres til en udvidelse med henvisning til den understregede bestemmelse i udkastet, kan nævnet overveje, om der i afgørelsen skal fremgå, at der ikke kan forventes yderligere dispensation til tilbygninger og lign.

Nævnet bør også være opmærksom på evt. præcedens.

...”

Fredningsnævnet har herefter forespurgt ejerne om eventuelle bemærkninger til Miljøstyrelsens udtalelse. Ejerne har meddelt, at der ikke er yderligere bemærkninger fra deres side.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Råbjerg Mile betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens karakter og placering af det ansøgte til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

2 af fredningsnævnets medlemmer kan på baggrund af de fremsendte oplysninger om projektet meddele dispensation til nedrivning af det eksisterende stuehus og genopførelse af et nyt stuehus med den angivne placering ved siden af en lade og med et maskinhus på samme grund.

Disse medlemmer har lagt vægt på husets udformning, materialer og farver, samt at der er tale om et nyt stuehus i ét plan med de angivne mål på højde, bredde og længde. Medlemmerne er opmærksomme på, at de angivne mål er eksklusive det overdækkede terrasseareal, men finder ikke, at denne omstændighed i sig selv er til hinder for en dispensation.

Som et vilkår for den meddelte dispensation fastsættes der en frist på 6 måneder med hensyn til nedrivning af den eksisterende beboelse, efter at der er meddelt ibrugtagningstilladelse til det nye byggeri.

Et medlem stemmer imod at meddele dispensation til det ansøgte projekt under hensyn til størrelsen på den nye bebyggelse og den nærmere udformning af denne, som i væsentligt grad afviger fra den eksisterende stuehus.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, som indebærer, at der meddeles dispensation til det ansøgte projekt.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Paul Rode Andersen,
2. Bent Hieoronymus Pedersen,
3. Miljøstyrelsen,
4. Frederikshavn Kommune, GEO-2022-03046,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Frederikshavn,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Vendsyssel,
12. Minna og Jens Borup,
13. LBB83 ApS.